

RAPORT MANAGERIAL
al Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni
01.01.2015 – 31.07.2017

Manager/Director General

Valerii Kavruk

ANEXA nr. 4: MODEL-CADRU AL RAPORTULUI DE ACTIVITATE

CAPITOLUL I:

Prezentul raport de activitate a fost elaborat pentru evaluarea managementului de către Ministerul Culturii și Identității Naționale denumit în continuare autoritatea, pentru Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, denumită în continuare instituția, aflată în subordinea sa, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. [189/2008](#) privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. [269/2009](#), cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare ordonanța de urgență, precum și cu cele ale regulamentului de evaluare.

Analiza și notarea raportului de activitate și a interviului se fac în baza următoarelor criterii de evaluare (*raportul de activitate depus pentru evaluarea finală va face referire la activitățile/proiectele/programele derulate pe întreaga perioadă de management*):

- 1.** evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea și în raport cu sistemul instituțional existent;
- 2.** îmbunătățirea activității instituției;
- 3.** organizarea/sistemul organizațional al instituției;
- 4.** situația economico-financiară a instituției;
- 5.** strategia, programele și implementarea planului de acțiune pentru îndeplinirea misiunii specifice instituției, conform sarcinilor formulate de autoritate;
- 6.** evoluția economico-financiară a instituției, pentru următoarea perioadă de management, cu menționarea resurselor financiare necesare de alocat de către autoritate.

În conformitate cu prevederile contractului de management, datele și informațiile din prezentul raport sunt aferente perioadei: de la 01.01.2015 la 30.07.2017 reprezentând evaluarea finală.

CAPITOLUL II: STRUCTURA RAPORTULUI DE ACTIVITATE

PARTEA I:

A) Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea

- 1.** colaborarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleiași comunități;
- 2.** analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări);
- 3.** evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia;
- 4.** măsuri luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari;
- 5.** grupurile-țintă ale activităților instituției;
- 6.** profilul beneficiarului actual.

B) Evoluția profesională a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acesteia:

- 1.** adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității;

2. orientarea activității profesionale către beneficiari;
3. analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse.

C) Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru mai buna funcționare, după caz:

1. măsuri de organizare internă;
2. propuneri privind modificarea reglementărilor interne;
3. sinteza activității organismelor colegiale de conducere;
4. dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare);
5. măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/refuncționalizări ale spațiilor;
6. măsuri luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată.

D) Evoluția situației economico-financiare a instituției:

1. analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate;
2. evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada raportată, conform criteriilor de performanță ale instituției din următorul tabel:

E) Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management:

Se realizează prin raportare la:

1. viziune;
2. misiune;
3. obiective (generale și specifice);
4. strategie culturală, pentru întreaga perioadă de management;
5. strategie și plan de marketing;
6. programe propuse pentru întreaga perioadă de management;
7. proiecte din cadrul programelor;
8. alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management.

F) Previzionarea evoluției economico-financiare a instituției, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse

1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare;
2. Nr. de beneficiari estimați pentru următoarea perioadă de management;
3. Analiza programului minimal realizat

PARTEA II:

(Opțional)

Propuneri privind modificarea și/sau completarea clauzelor contractuale, formulate, după caz, în baza prevederilor art. 39 alin. (3) din ordonanța de urgență.

PARTEA I:

A. Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea

A.1. Colaborarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleiași comunități.

Aria geografică care intră în competența Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni (MNCR), conform H.G. 1365 din 26.11.1996, cuprinde sud-estul, estul și nord-estul Transilvaniei (județele Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Bistrița-Năsăud). Domeniile principale de competență ale MNCR sunt: arheologia, istoria, etnografia și arta românească.

În prezent, muzeul își desfășoară activitatea permanentă în patru localități aflate pe teritoriul județelor Covasna Harghita. Astfel, în Municipiul Sfântu Gheorghe se află *sediul central* al muzeului și punctul muzeal *Prima Școală Românească*; în satul Araci (jud. Covasna) se află Casa Memorială *Romulus Cioflec*; în Municipiul Miercurea-Ciuc – *Muzeul Oltului și Mureșului Superior* (MOMS); în orașul Covasna muzeul are în administrare un teren de 0,8 ha, acordat instituției prin HG nr. 1043 din 2013, cu scopul organizării unui *Muzeu în Aer Liber*.

În plus, în scopul constituirii și dezvoltării patrimoniului propriu, în conformitate cu prevederile H.G. 1365 din 27.11.1996, muzeul își desfășoară activitatea de cercetare, documentare și achiziții muzeale pe teritoriul județelor Brașov, Mureș și Bistrița-Năsăud, precum și în județele limitrofe ale Transilvaniei, Maramureșului, Moldovei și Munteniei. Pentru a atinge obiectivele ce decurg din misiunea sa, instituția colaborează cu mai multe muzee, institute de cercetare, instituții de cultură, învățământ și educație, administrația locală, media și organizații nonguvernamentale.

Dintre parteneratele MNCR deosebit de importante sunt cele cu muzeele județene și locale aflate în arealul său de competență. Muzeele județene și locale se ocupă de teme specifice ariilor lor de competență care este limitată de cele mai multe ori de granițele unităților teritorial-administrative cărora le aparțin. În schimb, MNCR abordează teme ce depășesc cu mult aceste limite. În aceste condiții, MNCR, în baza interesului reciproc, caută să integreze activitatea muzeelor județene și locale în proiecte de anvergură regională și națională. Astfel, de exemplu, în cadrul proiectelor precum *Arheologia sării în Transilvania*, *Etno-arheologia sării în spațiul intra-carpatic al României*, *Exploatarea preindustrială a sării în Carpații Răsăriteni*, MNCR colaborează cu mai multe muzee județene din Transilvania, Maramureș, Moldova și Muntenia; în cadrul *Programului Național Limes* MNCR colaborează cu muzeele din județele Mureș, Harghita, Covasna și Brașov; în organizarea unei expoziții *Marile Bătălii ale Primul Război Mondial din Carpații de Curbură*, muzeul va colabora cu muzeele județene din Buzău, Vrancea și Bacău, precum și cu unele muzee naționale (Muzeul Militar ș.a.). În astfel de colaborări MNCR găsește modalități prin care toți partenerii să-și îndeplinească propriile lor misiuni, obiective și interese – prin organizarea unor expoziții tematice itinerante, prin îmbogățirea patrimoniului instituțiilor partenere, co-finanțări etc.

A.1.1. Instituțiile și organizațiile partenere cu care MNCR a colaborat în anii 2015 – 2017

➤ **Muzee:**

- Muzeul Național de Istorie a României, București
- Muzeul Militar Național *Regele Ferdinand I*, București
- Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca
- Muzeul Național Brukenthal, Sibiu
- Muzeul Județean de Istorie Buzău
- Muzeul Județean de Istorie Brașov
- Muzeul Etnografic Brașov
- Muzeul *Casa Mureșenilor*, Brașov
- Complexul Muzeal Județean Bistrița-Năsăud, Bistrița
- Complexul Muzeal Bucovina, Suceava
- Complexul Muzeal Județean Neamț, Piatra-Neamț.

- **Direcții Județene pentru Cultură:**
  - Direcția Județeană Pentru Cultură Covasna
  - Direcția Județeană Pentru Cultură Harghita
  - Direcția Județeană Pentru Cultură Mureș
  - Direcția Județeană Pentru Cultură Bistrița-Năsăud.

- **Institute de cercetare:**
  - Institutul German de Arheologie
  - Institutul de Arheologie *Vasile Pârvan*, București
  - Institutul de Arheologie, Iași
  - Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare în Silvicultură *Marin Drăcea*, Câmpulung Moldovenesc
  - Centrul Ecleziastic de Documentare Mitropolit “Nicolae Colan”, Sf. Gheorghe.

- **Arhivele Naționale:**
  - Filiala Covasna
  - Filiala Harghita
  - Filiala Brașov
  - Filial Mureș
  - Filiala Sibiu.

- **Universități:**
  - Universitatea din Exeter (Marea Britanie)
  - Universitatea Regensburg (Germania)
  - Universitatea *Friedrich Wilhelm*, Bonn (Germania)
  - Universitatea Pedagogică de Stat *Ion Creangă*, Chișinău
  - Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău
  - Universitatea București
  - Universitatea *Al. I. Cuza*, Iași
  - Universitatea Creștină *Dimitrie Cantemir*, București
  - Universitatea *Lucian Blaga*, Sibiu
  - Universitatea *Valahia*, Târgoviște.

- **Inspectorate Școlare județene:**
  - Inspectoratul Școlar Județean Covasna
  - Inspectoratul Școlar Județean Harghita.

- **Licee și colegii:**
  - Colegiul Tehnic Energetic “Remus Radulet”, Brașov, jud. Brașov
  - Liceul de Arte “Plugor Sándor” din Sfântu Gheorghe, jud. Covasna
  - Colegiul Național “Mihai Viteazul”, Sf. Gheorghe, jud. Covasna
  - Liceul “Korosi Csoma Sandor” din Covasna, jud. Covasna
  - Liceul Teoretic “Mircea Eliade”, Sita Buzăului, jud. Covasna
  - Colegiul Național „Octavian Goga”, Miercurea Ciuc, jud. Harghita
  - Liceul Teoretic “O.C. Tăslăuanu”, Toplița, jud. Harghita.

- **Școli gimnaziale:**
  - Școala Gimnazială “Nicolae Colan” din Sf. Gheorghe, jud. Covasna
  - Școala Gimnazială “Ady Endre”, Sf. Gheorghe, jud. Covasna

- Școala Gimnazială "Nicolae Russu", Sita Buzaulu, jud. Covasna
- Școala Gimnazială "Avram Iancu", Covasna, jud. Covasna
- Școala Gimnazială "Nicolae Russu", Sita Buzaulu, jud. Covasna
- Școala Gimnazială "Varadi Jozsef", Sf. Gheorghe, jud. Covasna
- Școala Gimnazială "Nicolae Russu", Sita Buzăului, jud. Covasna
- Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu", Întorsura Buzăului, jud. Covasna
- Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu", Structura Brădet, jud. Covasna
- Școala Gimnazială "Romulus Cioflec", Araci, jud. Covasna
- Școala Gimnazială "Mikes Kelemen" din Zagon, jud. Covasna
- Școala Gimnazială Barcani, jud. Covasna
- Școala Gimnazială "Avram Iancu" din Covasna
- Școala Gimnazială "Arany Janos", Mihăileni, jud. Harghita
- Școala Gimnazială "Geo Bogza" Bălan, jud. Harghita
- Școala Gimnazială "Teodor Chindea" Voşlobeni, jud. Harghita
- Școala Gimnazială "Liviu Rebreanu", Miercurea Ciuc, jud. Harghita
- Școala Gimnazială Vama Buzăului – Școala Primară Acriș, jud. Brașov
- Școala Gimnazială Vama Buzăului – Școala Primară Buzăiel, jud. Brașov
- Școala Gimnazială Vama Buzăului, jud. Brașov
- Școala Gimnazială Ghimbav, Brașov, jud. Brașov.

➤ **Școli speciale:**

- Școala Specială, Olteni, jud. Covasna
- Școala Specială, Sf.Gheorghe, jud. Covasna.

➤ **Grădinițe de copii:**

- Grădinița de copii "Pinocchio", Sfântu Gheorghe, jud. Covasna
- Grădinița "Prichindel" din Întorsura Buzăului, jud. Covasna
- Grădinița de copii "Kis Herceg", Miercurea-Ciuc

➤ **Organizații non-guvernamentale:**

- Memorandum of Archaeologisches Institut – Germania
- Asociația „Redescoperă Istoria”, București
- Asociația Sportivă "Ciucaș", Întorsura Buzăului
- Asociația Cultural Creștină „Justinian Teculescu”, orașul Covasna
- Asociația Națională a Nevăzătorilor din România
- Asociația Sportivă Atletico Steaua, Întorsura Buzăului
- Asociația Culturală "Cetatea Dacică - Valea Zânelor", Covasna
- Asociația cultural-științifică "Carpații Răsăriteni", Sfântu Gheorghe
- Asociația Culturală "Cetatea Dacică-Valea Zânelor", Covasna
- Asociația "Ecou", Sfântu Gheorghe
- Asociația ARSURA, comuna Siriu, jud. Buzău
- Asociația Cultural Creștină „Justinian Teculescu” din Covasna
- Asociația Sportivă "Ciucaș" Întorsura Buzăului
- Asociația Philadelphia Pro Familia
- Centrul de jocuri MIRACOLIX – ateliere creative
- Fundația "Mihai Viteazul" din Sfântu Gheorghe
- Centrul de Studii al Fundației Dacica
- Rețeaua Muzeelor din România.

- **Centre de Cultură:**
  - Centru de Cultură Arcuș, Sfântu Gheorghe, jud. Covasna.
  - Centrul Cultural Toplița, jud. Harghita,
  - Centrul Cultural „Miron Cristea”, Miercurea Ciuc, jud. Harghita.

- **Teatre:**
  - Teatrul „Andrei Mureșan” din Sfântu Gheorghe.

- **Direcții Județene pentru Sport și Tineret:**
  - Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Covasna

- **Centre de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog:**
  - Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna

- **Primării:**
  - Sfântu Gheorghe, jud. Covasna
  - Întorsura Bizăului, jud. Covasna
  - Covasna, jud. Covasna
  - Sita Buzăului, jud. Covasna
  - Vâlcele, jud. Covasna
  - Brețcu, jud. Covasna
  - Miercurea-Ciuc, jud. Harghita

- **Firme private:**
  - S.C.Top Star 2000, orașul Covasna, Hotel Clermont

A.2. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări)

A.2.1. Mediul extern

A.2.1.1. Puncte tari:

- *MNCR este singură instituție muzeală de stat de expresie românească pe teritoriul județelor Covasna și Harghita. În aceste condiții, ea ocupă o poziție privilegiată în ceea ce privește cercetarea și valorizarea patrimoniului românesc din aceste două județe și se bucură de simpatia și sprijinul din partea comunității românești din zonă și din partea numeroșilor iubitori de cultură românească din întreaga țară.*
- *Statutul de muzeu de importanță națională conferă instituției independența față de administrația locală din județele Covasna și Harghita dominată de formațiuni politice care promovează abordarea preponderent etnocentristă a actului de cultură.*
- *Arealul aflat în competența MNCR include *Limesul estic al Daciei* – de la jud. Brașov până la jud. Bistrița-Năsăud. În contextul în care, conform Programului de guvernare, Ministerul Culturii și a Identității Naționale, prin *Programul Național Limes*, sprijină în mod substanțial activitățile necesare introducerii Limesului în Lista Patrimoniului Mondial, MNCR joacă un rol important în acest Program și beneficiază în acest sens de o finanțare consistentă suplimentară.*
- *Densitatea ridicată a siturilor dacice sud-estul Transilvaniei contribuie la importanța instituției.*
- *Arealul Carpaților Răsăriteni este cel mai bogat din Europa în *vestigii etnografice și arheologice privind exploatarea sării*. În contextul interesului ridicat pentru acest domeniu, instituția se bucură de un sprijin considerabil pe plan național și internațional în ceea ce privește cercetarea și valorizarea acestui patrimoniu.*

- *Atractivitatea deosebită a peisajelor naturale și culturale din arealul Carpaților Răsăriteni, diversitatea culturală și interferențele culturale* deosebit de intense specifice acestui areal contribuie în mod semnificativ la atractivitatea instituției.
- *Afluxul relativ ridicat de turiști*, în special în zonele stațiunilor balneo-climaterice de la Covasna, Băile Tușnad, Băile Homorod, Praid, Sovata, Băile Figa ș.a., precum și în alte obiective de interes turistic ridicat: Defileul Vârghișului, Șumuleu ș. a.
- *Interesul ridicat din partea mediului academic și universitar* din țară și străinătate pentru cercetarea socio-umană din arealul Carpaților Răsăriteni. În virtutea acestui interes, multe programe și proiecte de cercetare se desfășoară în colaborare cu instituțiile academice și universitare din România, Marea Britanie, Germania, SUA, Canada și R. Moldova.
- *Poziționarea sediului central al instituției în zona ultracentrală a municipiului Sfântu Gheorghe*, cu aflux public ridicat.
- *Accesibilitatea unor surse de finanțare nerambursabilă* (Administrația Fondului Cultural Național, UEFISCDI ș.a.a.). În aceste condiții, MNCR reușește în fiecare an să acceseze fonduri importante și astfel să realizeze proiecte importante.

A.2.1.2. Puncte slabe și amenințări:

- *Subdezvoltarea economică* a județelor Covasna și Harghita.
- *Bazinul de racolare a specialiștilor calificați în județele Covasna și Harghita este extrem de limitat*. În aceste condiții, muzeul apelează la persoane calificate din afara zonei, însă de cele mai multe ori, aceștia nu se pot acomoda la condițiile din zonă și în cele din urmă părăsesc instituția.
- *Numărul potențial al beneficiarilor muzeului este foarte redus*. Cei mai mulți locuitori ai zonei – cca. 73,8% în Covasna și 84,1% în Harghita – sunt de etnie maghiară. Aceștia, la fel ca și numeroșii turiști din Ungaria, preferă să viziteze numeroasele muzee de orientare și expresie maghiară din zonă. Comunitatea românească din județele Covasna și Harghita este minoritară: cca. 97.600 persoane (45.870 în Harghita și 51.790 în Covasna).
- *Atitudinea în general neprietenoasă față de muzeu din partea administrației județelor Harghita și Covasna*.
- *Pericolul descentralizării* în mod permanent planează asupra muzeului. Această măsură ar fi inoportună și dăunătoare, întrucât: a) pe plan local nu există nicio unitate administrativă responsabilă pentru tot arealul Carpaților Răsăriteni, b) niciuna dintre administrațiile locale nu este interesată și capabilă să preia în administrare instituția.
- *Incoerența și inconsecvența ordonatorului principal de credit privind dezvoltarea MNCR și sprijinul insuficient din partea acestuia*.
- *Precaritatea presei* din județele Covasna și Harghita limitează potențialul de promovare a instituției.

A.2.2. Mediul intern

A.2.2.1. Puncte tari:

- *Valoarea ridicată a patrimoniului muzeului* care include două imobile – monumente istorice (clădirea primei școli românești din Sfântu Gheorghe și o moara de apă din Covasna), vestigii preistorice, cele din epoca dacică și post-romană descoperite prin cercetări arheologice proprii; obiecte etnografice achiziționate în principal în satele românești din Secuime; documente istorice privind istoria laică și bisericească a comunităților românești din Secuime. Cel mai valoros patrimoniu al instituției – unic în țară și în toată Europa de est și sud-est – este format din numeroasele artefacte preistorice și antice de lemn descoperite în siturile de exploatare a sării din estul Transilvaniei.
- *Nivelul ridicat al programelor și proiectelor de cercetare*. Dintre acestea, cele mai avansate sunt: *Arheologia sării în Transilvania; Limesul Daciei Romane; Civilizația dacică în sud-estul Transilvaniei; Sud-estu Transilvaniei în perioada romană târzie; Situri arheologice cheie din estul Transilvaniei; Istoria învățământului confesional românesc din Secuime*.
- *Nivelul ridicat al expozițiilor de bază* care se ridică la standarde superioare internaționale.

- *Diversitatea și mobilitatea expozițiilor tematice temporare.* Cele mai multe dintre acestea sunt organizate în spațiile școlilor, caselor de cultură, lăcașelor de cult, organizațiilor neguvernamentale sau ale altor muzee.
- *Caracterul interactiv și atractiv al programelor educative.* Muzeul organizează programe educative care se adresează diverselor categorii de public (copii, adulți, familii, persoane cu dizabilități), atât la sediul instituției, cât și în alte locații (șantiere arheologice, școli, cămine culturale), precum și în aer liber etc.
- *Dotarea instituției cu mijloace moderne de cercetare și expunere a patrimoniului.* Acestea au fost achiziționate, în ordinea valorilor, din fonduri nerambursabile obținute pentru realizarea proiectelor, subvenții și venituri proprii.
- *Calificarea ridicată a specialiștilor instituției.* Astfel, 6 din cei 9 muzeografi și cercetători au titlul științific de doctor, iar doi dintre aceștia au câte două titluri de doctor. Patru dintre specialiștii MNCR au experiență academică și universitară în țară (Academia Română, Universitatea București, Universitatea de Vest) și străinătate (Germania, Marea Britanie, R. Moldova). Toți specialiștii muzeului au beneficiat de diverse forme de formare profesională, atât în țară cât și în străinătate (SUA, Marea Britanie, Franța, Germania, Federația Rusă, Portugalia), au experiența relevantă și sunt recunoscuți în plan național și internațional în domeniile lor de competență.
- *Abilitățile lingvistice* ridicate ale celor mai mulți specialiști ai muzeului. Salariații care au atribuții de comunicare cu public sunt bilingvi (română și maghiară), iar unii chiar poligloți (germană, engleză, franceză, rusă). Aceste abilități sunt deosebit de utile în comunicarea cu vizitatorii care vin din diverse zone lingvistice.

A.2.2.2. Puncte slabe:

- *Personal numeric insuficient* în raport cu misiunea și statutul de instituție muzeală de importanță națională.
- *Fluctuația ridicată a personalului.*
- *Lipsa specialiștilor de înaltă calificare în domeniul artei și etnografiei.*
- *Lipsa spațiilor proprii pentru organizarea expozițiilor temporare.*
- *Lipsa spațiilor pentru manifestări culturale și educative.*
- *Insuficiența acută a spațiilor pentru depozitarea și conservarea patrimoniului.* În prezent, aceste spații acoperă nevoile instituției în proporție de cca. 30%.
- *Lipsa unor facilități indispensabile pentru public* (garderobă, cafenea ș.a.).

A.3. Evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia

În prezent, instituția este percepută în mod diferențiat, în funcție de orientare, preferințele și nivelul de educație al publicului. Astfel, datorită proiectelor de cercetare, unor expoziții și publicații, în mediile profesionale pe plan național și internațional MNCR este perceput ca o instituție dinamică, performantă și eficientă. Pe plan local, în cele mai multe medii muzeul este perceput ca o instituție deschisă publicului, cu un personal calificat, activ și implicat în viața comunitară. Datorită intensificării activităților cu public, mai ales cu copii, adolescenți și tineri, (cercuri, ateliere, tabere arheologice etc.), muzeul este perceput pe plan local din ce în ce mai pozitiv. Datorită nivelului ridicat al expozițiilor de bază realizate în anii 2009 – 2011, muzeul s-a impus ca o instituție performantă, mult peste nivelul celorlalte muzee din zonă.

Totodată, există și persoane, deopotrivă români și maghiari, care nu agreează activitatea muzeului. Ce dintâi sun supărați că muzeul nu se implică în disputele locale cu iz etnic, iar ultimii, dimpotrivă, suspectează muzeul de o misiune ascunsă îndreptată contra secuilor și maghiarilor.

Printre mulți locuitori ai zonei de etnie maghiară persistă percepția instituției ca fiindu-le impusă de autoritățile centrale în contrapartidă cu muzeele de expresie și orientare maghiară din jud. Harghita și Covasna. Totuși, treptat tot mai mulți membri ai comunității maghiare, în special copii, adolescenți și tineri, vizitează muzeul și participă la diverse activități organizate de acesta. Și această tendință este în ușoară creștere. Pentru a spori impactul muzeului asupra populației maghiare, instituția le oferă servicii și în limba maghiară. De altfel, instituția se adresează în egală măsură tuturor categoriilor de public. În acest sens, afișele,

anunțurile, programele muzeului, ghidajele, etc. sunt realizate în trei limbi: română, maghiară și engleză. Totodată, de câte ori este necesar, ghidajele se fac și în alte limbi (germană, franceză, rusă).

Pe de altă parte, în sânul comunității românești din zonă, în special printre persoanele vârstnice, se manifestă o nemulțumire legată de faptul că instituția nu promovează, din punctul lor de vedere, îndeajuns istoria și cultura românească și se ocupă de teme neutre din punctul acesta de vedere (preistoria, civilizația sării și altele asemenea). Instituția are toată considerația și pentru acest public și îl invită efectiv să se implice nemijlocit în activitatea de cercetare, organizarea expozițiilor, proiecte educaționale ș.a. Până acum însă, dinspre această categorie de public nu au apărut persoane cu apetență și calități reale pentru activitatea muzeală.

Este importantă și atitudinea administrației locale, mai ales pe teritoriul jud. Covasna și Harghita. De la bun început, MNCR s-a confruntat cu o atitudine ostilă din partea conducerii celor două județe. Treptat însă, pe măsură ce muzeul s-a impus ca o instituție serioasă, performantă, echilibrată și deschisă publicului, atitudinea administrației din cele două județe se ameliorează. Ca urmare, în ultimii ani administrația celor două județe a început să colaboreze pe probleme punctuale cu muzeul. De exemplu, de câteva ori a apelat la muzeu pentru expertizarea PUG-urilor, managementul unor situri arheologice ș.a.

Imagina instituției – atât cât ea depinde de activitatea acesteia – este determinată de doi factori majori: calitatea produselor și serviciilor, și comunicarea și promovarea imaginii. În acest sens, muzeul în perioada 2015 – 2017 a realizat următoarele:

- A produs și lansat câteva produse culturale online: filme pe teme de arheologie dacică și romană, civilizația sării.
- Administrarea paginii www.facebook.com/mncr.sfantugheorghe. Postări săptămânale. Monitorizarea like-urilor și comentariilor.
- Administrarea paginii de web www.mncr.ro.
- Apariții constante în Ghidul Timpului Liber – Szabadidőkalauz Háromszék: localizarea punctelor muzeale, prezentarea muzeului sub forma unui concurs, interviuri, pregătire de materiale.
- Pregătirea și prelucrarea materialelor pentru postările de pe site-ul muzeului, postări de evenimente, actualizarea postărilor, crearea galeriilor foto etc.
- Administrarea grupurilor separate pe facebook pentru obiectivele din cadrul muzeului (Prima Școală Românească, Casa Memorială Romulus Cioflec, Muzeul Oltului și Mureșului Superior).
- Administrarea avizierului muzeului: pregătirea și afișarea materialelor, aranjarea avizierului cu ocazia diferitelor sărbători (Mărțișor, Paște, Sărbători de iarnă etc.).
- Expunere de roll-up bannere la diferite evenimente desfășurate în Sfântu Gheorghe: în holul Teatrului Andrei Mureșanu, la Biblioteca Județeană, în școli, în pavilionul din parc, cu ocazia Zilei Copilului.
- Realizarea și difuzarea cărților de vizită.
- Realizarea etichetelor pentru pungile de suveniruri.
- Participarea la evenimente culturale și sportive cu mare vizibilitate, de exemplu cele prilejuite de Ziua Muzeelor, Ziua Limbii Române, Ziua Culturii Naționale, Ziua Cetății dacice Covasna Cetatea Zânelor s.a. asemenea.

Muzeul cultivă bune relații cu presa națională și locală din județele Covasna, Harghita, Bistrița-Năsăud, Mureș, Brașov. Astfel, specialiștii muzeului au acordat o serie de interviuri legate de diverse aspecte ale activității sale. Datorită comunicării tot mai active, a crescut în mod semnificativ gradul de preluare a comunicatelor emise de muzeu (comunicatele și afișele sunt redactate de cele mai multe ori bilingv – în limbile română și maghiară). Din păcate, dificultățile economice au dus la desființarea, comasarea sau trecerea exclusiv la formatul online a unor publicații, precum și la reducerea personalului din majoritatea redacțiilor (de exemplu, în județul Covasna sunt 3 ziare în limba română, din care unul cotidian: *Observatorul de Covasna* și două periodice: *Mesagerul de Covasna* și *Condeiful Ardelean*. În jud. Harghita există un singur cotidian de limbă română – *Informația Harghitei*. Se reduce numărul de articole de analiză, cronici, reportaje în care sunt prezentate activitățile și programele educative realizate de muzeu. Strategia adoptată de MNCR în aceste condiții a fost, pe de-o parte, elaborarea unor materiale de comunicare

(comunicate de presă, prezentări, dosare de presă pentru expoziții) cât mai complete și atractive, astfel încât să compenseze lipsa de timp pentru o eventuală documentare suplimentară a jurnaliștilor, și, pe de altă parte, concentrarea eforturilor asupra comunicării în mediul online, care permite atingerea unui public numeros, cu resurse materiale minime.

Totodată, instituția a atras *noi parteneri media*, pe proiecte punctuale – în special din presa centrală și mass-media din mediul virtual. Astfel, muzeul a încheiat o serie de parteneriate media. De asemenea, muzeul a avut prezentări periodice ale activităților la *Radio Cultural, Radio Trinitas, Radio Tg. Mureș, Radio România Actualități*. Periodic MNCR a organizat conferințe de presă.

Muzeul este activ în rețeaua de socializare Facebook. Astfel, toate informațiile referitoare la activitatea MNCR sunt diseminate în timp real prin intermediul acestei rețele. De asemenea, s-au creat pagini personalizate pentru punctele muzeale și pentru anumite proiecte. A promovat pagini web ale muzeului pe rețelele de socializare. A administrat paginile web și le-a ajustat în timp real.

Periodic a organizat ateliere de creație în spațiile muzeului, pentru a atrage un număr cât mai mare de vizitatori.

Muzeul s-a implicat într-o serie de activități comunitare. În acest sens, de exemplu, a format două echipe sportive – de baschet și fotbal – care poartă sigla cu denumirea muzeului, Acestea participă la competițiile sportive locale și județene. Totodată, muzeul s-a implicat în mod direct în activități social-caritabile și comunitare, de exemplu, prin organizarea unor ateliere gratuite pentru copii cu nevoi speciale și prin atragerea de finanțări pentru aceste proiecte. A afișat pe site-uri turistice informații culturale și link-uri (în mod gratuit). A inițiat noi proiecte adresate publicului: „Meșterește cu noi!” (Târg de Meșteri Popolari și atelier de creație de Zilele Orașului Sf. Gheorghe).

A organizat 33 de lecții deschise pe diverse teme de arheologie și istorie, pentru publicul larg, atât în spațiile muzeului cât și mai ales în școli, universități și alte muzee.

A.4. Măsurile luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari

- Chestionare realizate în rândul participanților la diverse activități, privind gradul de mulțumire față de acestea.
- Consultarea și analizarea periodică a caietelor de impresii din expozițiile Muzeului.
- Monitorizarea paginilor de Facebook ale Muzeului, analiza „prietenilor” virtuali și urmărirea postărilor acestora pe platforma de socializare.
- Interviuri cu participanții la diverse proiecte.
- În cadrul programelor ce presupun însușirea de cunoștințe de către participanți (de tipul lecțiilor deschise) s-au aplicat chestionare cu privire la nivelul inițial al cunoștințelor beneficiarilor la începutul activității și chestionare privind gradul de acumulare al cunoștințelor la finalul acesteia.
- Chestionare cu privire la nevoile și dorințele beneficiarilor actuali legate de viitoarele proiecte ale Muzeului.
- Chestionare cu privire la nivelul de înțelegere a filmelor și prezentărilor 3D realizate de MNCR în cadrul programului de reamenajare muzeală, în rândul elevilor.
- Chestionare privind activitățile de pedagogie muzeală: atât din prisma elevilor participanți, cât și a profesorilor însoțitori (Rezultate principale ale sunt în curs de prelucrare).
- Informarea legată de activitățile altor instituții de cultură sau organizații din acest domeniu.
- Analiza ofertei altor instituții de cultură sau organizații din acest domeniu.
- Focus-grup pentru realizarea unei expoziții pentru o categorie de public bine definită.

A.5. Grupurile-țintă ale activităților instituției

Beneficiarii țintă ai programelor derulate în anii 2015 – 2017 sunt:

- Elevii ciclurilor primare, gimnaziale și liceale din municipiile Sfântu Gheorghe și Miercurea-Ciuc
- Învățătorii și profesorii din municipiile Sfântu Gheorghe și Miercurea-Ciuc, precum și în unele comune (Vâlcele, Zagon, o serie de localități în zona Întorsurii ș.a.)
- Turiștii din stațiunile balneare din județele Covasna și Harghita

- Studenți și tineri specialiști din muzee și organizații culturale din România și Republica Moldova

Pe termen lung:

- Elevii ciclurilor primare, gimnaziale și liceale din județele Covasna și Harghita,
- Persoane adulte și pensionari
- Copii preșcolari
- Turiști români și străini
- Specialiști din domenii similare și conexe domeniilor de activitate ale MNCR,
- Persoanele cu dizabilități: persoane cu deficiențe de vedere, cu sindrom Down și autism etc.
- Copii și tineri instituționalizați
- Cadre didactice din grădinițe, școli, licee și alte forme de învățământ.

În anii 2015 – 2017 în mod substanțial a crescut numărul beneficiarilor. Astfel, numărul beneficiarilor direcți în anul 2015 a fost **5.526**, în anul 2016 – **6.378**, iar în primele 7 luni ale anului 2017 – **6.276**. Estimăm ca până la sfârșitul anului numărul beneficiarilor direcți va crește până la cca. **10.000**. Dinamica creșterii numărului de beneficiari indirecti în aceeași perioadă a fost următoarea: 2015 – **15.010**; 2016 – **16.475**; 2017 (primele 7 luni) – **12.915**. Estimăm că până la sfârșitul anului 2017 numărul beneficiarilor indirecti va ajunge la cca. **18.000** persoane.

Creșterea numărului de beneficiari s-a datorat, în cea mai mare parte, activităților organizate *în afara spațiilor muzeului* – în școli, alte muzee, universități etc.

Pentru a spori vizibilitatea muzeului în rândul unui public potențial care nu este în mod frecvent atras de evenimente/organizații culturale, dar care este activ din punct de vedere participativ, MNCR a făcut eforturi pentru a le înlesni participarea la un număr mare de activități cu caracter sportiv (la care MNCR de multe ori este și co-organizator), ajungând astfel să atingă un număr important de beneficiari indirecti (de exemplu, spectatorii evenimentelor sportive în cadrul cărora echipele MNCR au fost aproape mereu în finale). În cadrul unor astfel de acțiuni, MNCR a contribuit la premierea participanților la aceste evenimente, prin oferirea de suveniruri muzeale și bilete de intrare gratuite la muzeu. În județul Covasna, dar cu precădere în Municipiul Sf. Gheorghe, activitățile sportive sunt foarte apreciate de public, atrăgând un număr mare de spectatori și participanți.

A.6. Profilul beneficiarului actual

A.6.1. Categoriile de public care au vizitat muzeul în perioada 2015-2017:

- *Elevi*. Cel mai numeros public al muzeului este, în momentul actual, alcătuit din elevii din ciclurile primare, gimnaziale și liceale din județele Covasna Harghita și Brașov;
- *Cadre didactice* care însoțesc elevii;
- *Prietenii Muzeului* – o categorie de public alcătuită din adulți care sunt fie colaboratori voluntari apropiați ai MNCR, fie prieteni direcți ai angajaților, fie membri ai familiilor acestora, fie persoane care sunt prezente la toate evenimentele organizate de muzeu – vizitatori loiali, un grup de cca. 50 de persoane adulte;
- *Turiști străini*;
- *Copii și tineri instituționalizați*;
- *Copii și tineri cu nevoi speciale* (s-au organizat o serie de activități, în cadrul unor proiecte, dar și la solicitarea unor organizații/asociații de profil, realizându-se primul contact cu aceste categorii de public).

A.6.2. Categoriile noi de beneficiari, adăugate la cele existente până la data ultimei raportări

În perioada 2015-2017 s-au adăugat ca public țintă:

- *Copiii preșcolari* – o categorie de public care necesită un anumit tip de abordare indirectă, prin intermediul formatorilor acesteia: părinți, educatori, bunici;

- *Tinerii adulți* – o categorie compusă din persoane cu vârsta cuprinsă între 19 – 25 ani, care se împarte în alte 3 subcategorii, dintre care ne-am adresat studenților;
- *Specialiști* din muzeele și organizațiile culturale din țară și din Republica Moldova, care au participat în proiecte organizate de MNCR;
- *Cercetători și cadre universitare* din diverse domenii ale cercetării socio-umane, din țară și străinătate.

Muzeul a organizat activități pentru *copii cu nevoi speciale*, de diferite vârste (protocol de colaborare cu Asociația Philadelphia Pro Familia, o asociație a familiilor cu copii afectați de Sindromul Down, protocoale de colaborare cu case familiale, centre de primire și de zi pentru copii și tineri, în vederea organizării unor activități comune; colaborare cu Asociația Națională a Nevăzătorilor din România).

De asemenea, instituția a organizat mult mai multe *activități în afara spațiilor muzeului*, în comparație cu perioada precedentă: în școli, grădinițe, cămine culturale ș.a. Această măsură a sporit în mod considerabil numărul beneficiarilor.

A.6.3. Estimări pentru atingerea altor categorii de beneficiari

În următoarea perioadă, instituția va întreprinde măsuri pentru mai activă implicare a următoarelor categorii de public:

- *Studenți*. Până acum MNCR s-a adresat acestei categorii de public doar în mod ocazional, în cadrul unor proiecte de cercetare și formare profesională eposodice, în domeniul patrimoniului. În următoarea perioadă MNCR intenționează să diversifice oferta pentru acest public, pe baza unor proiecte cu caracter permanent, prin prelegeri, ateliere organizate la universități, dar și prin mai multă implicare a studenților în proiectele culturale și cele de cercetare ale instituției.
- *Pensionari*. Deși sunt o categorie de public care frecventează muzeul, numărul lor este redus. Serviciile actuale ale muzeului nu se adresează în mod deosebit acestei categorii. În următoarea perioadă MNCR intenționează să implementeze proiecte legate de punere în valoare a experienței de viață a acestei categorii, prin cele mai diverse modalități, inclusiv prin mai multă implicare a pensionarilor proiecte care le sunt mai familiare (*Cel de-al Doilea Război Mondial, Sud-estul Transilvaniei sub ocupația Hortistă, Satul de altădată, Colectivizarea, Viața sub regimul comunist, ș.a.a.*).
- *Turiștii* care beneficiază de serviciile stațiunilor balneare din Covasna, Tușnad, Băile Figa ș.a. MNCR își propune pentru următoarea perioadă să organizeze activități specifice în spațiile unităților balneare amintite și, totodată, în colaborare cu unitățile balneare, să le ofere tururi culturale în apropierea stațiunilor unde sunt cazați.
- *Comunități române* – o categorie numeroasă de public care reprezintă majoritatea populației în multe localități din zonă (de ex.: satele Vâlcele, Araci, Hăghig în jud. Covasna; Tușnad Sat ș.a. în Harghita; Figa în Bistrița-Năsăud). Până în prezent, MNCR s-a adresat în mod preponderent *elevilor și copiilor instituționalizați de etnie romă* din Araci și Vâlcele (unde funcționează Casa Memorială *Romulus Cioflec*) și din orfelinatul din orașul Beclean (Bistrița-Năsăud) unde muzeul de zece ani efectuează cercetări arheologice și etnografice sistematice. Însă cele mai multe grupuri aparținând acestei categorii nu a fost cuprinse în activitățile muzeului. Pentru următoarea perioadă MNCR își propune să inițieze proiecte speciale care cuprindă și alte categorii de populația romă și, totodată, să diversifice oferta pentru acest public.

B. Evoluția profesională a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acesteia

B.1. Adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității:

Pe parcursul perioadei raportate, evoluția profesională a instituției a fost pozitivă și conformă cu politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității. În acest sens, instituția a atins rezultate bune, iar în unele privințe remarcabile, în domeniul cercetării, dezvoltării, conservării, restaurării și valorificării patrimoniului, precum și în cel al educației muzeale.

În toată această perioadă instituția a realizat **venituri proprii considerabile** din activități specifice profilului său și a atras **fonduri nerambursabile importante**, reușind astfel să asigure surse suplimentare pentru reparații în spațiile muzeului, achiziționarea mijloacelor și echipamentelor performante necesare activităților muzeale, întreținerea în bune condiții a echipamentelor și instalațiilor, precum și pentru proiecte culturale mult peste cele prevăzute în planurile minimale finanțate din subvenția de stat.

Un rol important în atingerea rezultatelor pozitive l-a jucat managementul eficient, profesionalismul și dedicarea salariaților și a colaboratorilor externi ai instituției.

Instituția a continuat să asigure formarea profesională a personalului său, în domenii muzeale și cele necesare bunei gestionări a resurselor umane, economice și administrative.

Instituția a reușit în cursul perioadei raportate să sporească în mod semnificativ numărul beneficiarilor, prin diversificarea proiectelor adresate publicului, organizând tot mai multe activități în afara propriilor spații.

Muzeul a cunoscut și insuccese în perioada raportată. Astfel, instituția nu a reușit să obțină de la Autoritatea aprobația măsurilor privind organizarea muzeului în aer liber la Covasna, pe terenul transferat în anul 2013 în administrarea sa, în urma inițiativelor prefectului județului Covasna și ministerelor culturii și sănătății. În aceste condiții, în cazul în care muzeul de la Covasna nu va fi realizat, terenul primit cu această destinație, conform prevederilor legale, poate fi retras. De altfel, fostul posesor al acestui teren, Ministerul Sănătății, a notificat în mod oficial instituția în acest sens. Totodată, Autoritatea încă nu a inclus în BVC pentru anul 2017 sume aprobate pentru începerea studiilor de fezabilitate a extinderii clădirii centrale a instituției, în condițiile în care aceasta suferă de lipsa acută de spații necesare depozitării patrimoniului, organizării expozițiilor temporare și activităților cu public.

B.2. Orientarea activității profesionale către beneficiari

Activitatea instituției este în permanență orientată către *toate categoriile de beneficiari*, sens în care muzeul a organizat în spațiile proprii și mai ales în cele ale partenerilor, numeroase acțiuni culturale: expoziții temporare, serate culturale, ateliere, lecții deschise și a creat produse culturale de interes pentru public. Muzeul cultivă bune relații cu publicul, indiferent de naționalitate, rasă, religie, statut social sau orientare politică.

Instituția a acordat importanța deosebită *educației muzeale* adresată în mod preponderent *copiilor, adolescenților și tinerilor*.

O serie de proiecte educaționale sunt adresate *categoriilor de public defavorizate*: persoanelor cu dizabilități, copii instituționalizați, romi. Totodată, instituția se implică în mod co-participativ în evenimente culturale și sportive de mare vizibilitate.

O categorie de beneficiari ai muzeului, redusă ca număr, însă generatoare de expertiză superioară, dezvoltare și prestigiu, sunt persoane din *mediul academic și universitar*, care beneficiază de programe și proiecte de cercetare derulate de muzeu.

Publicul este ținta tuturor proiectelor muzeului, inclusiv și celor de *cercetare* care, doar la prima vedere, nu prezintă interes pentru publicul larg. În acest sens, MNCR se implică numai în acele proiecte de cercetare care sunt relevante pentru public. Totodată, muzeul caută și de cele mai multe ori reușește, pe de o parte să implice cele mai diverse categorii de public în proiectele sale de cercetare, în funcție de nivelul lor de pregătire, iar pe de altă parte, pune un accent deosebit pe *expunerea publică accesibilă și interactivă*, prin cele mai diverse modalități, a rezultatelor cercerărilor efectuate sub egida sa.

B.3. Analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse

În perioada raportată, pricipalele direcții de acțiune au fost următoarele:

- *Cercetarea patrimoniului cultural* al muzeului (arheologic, etnografic, istorico-documentar și memorialistic) din arealul Carpaților Răsăriteni, în special din sectorul transilvănean al acestuia, precum și a contextelor naturale, culturale și istorice din care acesta provine. Această activitate a fost deosebit de consistentă și a contribuit în mod considerabil la dezvoltarea patrimoniului muzeal.

- *Păstrarea, conservarea, restaurarea și evidența științifică a bunurilor culturale* aflate în administrarea muzeului. Aceste activități s-au făcut cu respectarea normelor metodologice în domeniu. Astfel, muzeul a asigurat condiții bune pentru integritatea și bună gestionare a patrimoniului muzeal.
- *Valorizarea patrimoniului cultural*, prin organizarea expozițiilor, manifestărilor culturale și științifice, precum și introducerea acestuia în circuitul științific prin publicare și comunicare în țară și străinătate.
- *Achiziționarea datelor științifice privind peisajele naturale și culturale din estul Transilvaniei*, necesare interpretării și expunerii integrate a patrimoniului, în spiritul abordării *holistice* a acestuia. Activitățile consistente în acest sens efectuate în ultimii trei ani, permit instituției integrarea patrimoniului administrat de muzeu în contextele naturale și culturale autentice.
- *Elaborarea documentației științifice și administrative privind organizarea unui muzeu mic* (de cca. 0,8 ha), *în aer liber la Covasna – Muzeul Justinian Teculescu*¹. Totodată, în perioada 2014 – 2017 instituția a întreprins numeroase demersuri la adresa Ministerul Culturii și Identității Naționale pentru aprobarea începerii investițiilor necesare organizării acestui muzeu.
- *Dotările* realizate în perioada raportată au sporit capacitățile tehnice ale instituției. Astfel MNCR a preluat de la Proiectul *Granița de Est a Daciei Romane* găzduit de instituția în perioada 2011 – 2016, un autoturism Duster 4 x 4 cu remorcă, o stație totală, un spectometru, 2 receptoare GPS, 3 camere foto ș.a. Totodată, MNCR a achiziționat din propriul BVC un autoturism Duster 4 x 4 și 2 camere foto. Astfel au fost în mod considerabil sporite capacitățile tehnice ale instituției.
- *Reparațiile* efectuate la obiectivele muzeului au contribuit la menținerea spațiilor administrate de muzeu în condiții bune.
- *Optimizarea organizațională și sporirea numărului de angajați.*
- *Optimizarea și eficientizarea atribuțiilor personalului angajat.*

C) Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru mai buna funcționare, după caz:

C.1. Măsurile de organizare internă

Pe parcursul întregii perioade MNCR a căutat să optimizeze și eficientizeze în limitele legale organizarea internă a instituției. Astfel, a fost modificat ROI al instituției, a fost optimizat sistemul de control intern. În mod permanent au fost îmbunătățite și sporite procedurile interne. Printre altele, au fost introduse noi proceduri privind deplasarea în țară și în străinătate, prin formulare tipizate. În anul 2015 a fost analizat, modificat și înregistrat *Contractul colectiv de muncă*. În perioada ianuarie 2015 – iulie 2017, managerul MNCR a emis **211** decizii.

2. Propuneri privind modificarea reglementărilor interne

În cursul anilor 2015, 2016 și 2017, instituția a solicitat autorității revenirea la organigrama din ROF dinaintea reducerii neconstituționale a posturilor de conducere.

În anul 2016 am solicitat autorității aprobarea noului ROF, prin includerea în acesta a noii structuri – secția externă *Muzeul în Aer Liber la Covasna* cu 5 posturi necesare funcționării acesteia.

Toate aceste solicitări au rămas fără răspuns.

Totodată, în anul 2017 autoritatea a aprobat, la solicitarea instituției, majorarea Statului de Funcții cu un post de cercetător științific I.

3. Sinteza activității organismelor colegiale de conducere

În cadrul instituției funcționează 2 organisme de conducere colegială: **Consiliul de Administrație** și **Consiliul Științific**.

¹ *Justinian Teculescu* (1865 – 1932) s-a născut la Covasna, în 1918 a fost unul dintre organizatorii principali ai Adunării de la Alba Iulia, apoi a devenit cel dintâi Episcop al Armatei Române și după aceea – Episcop al Cetății Albe și Ismailului. În viitorul muzeu se preconizează amenajarea, în cadrul unei gospodării tradiționale românești, o casă tradițională în care s-a născut cea mai de seamă personalitate românească din acest oraș.

În perioada ianuarie 2015 – iulie 2017 Consiliul de Administrație s-a întrunit de 28 de ori, din care: 11 ori în anul 2015, 9 ori în 2016 și 8 ori în 2017, conform tabelului de mai jos:

Nr. crt.	Data ședinței	Ordinea de zi
1.	10.02.2015	<ol style="list-style-type: none"> 1. Raportul de activitate al Secției de Cercetare, Conservare și Valorificare a Patrimoniului. 2. Raportul de activitate al Compartimentului Financiar, Contabilitate și Administrativ. 3. Proiectul noului ROF al MNCR. 4. Monitorizarea microclimatului în spațiile MNCR 5. Informarea privind BVC al MNCR. 6. Protocoalele de colaborare ale MNCR.
2.	20.03.2015	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planificarea activităților muzeale pentru lunile martie-aprilie 2015. 2. Organizarea șantierului arheologic de la Reci. 3. Rectificarea BVC – execuția bugetara pe primul trimestru.
3.	15.04.2015	<ol style="list-style-type: none"> 1. Măsuri pentru asigurarea finanțării în timp util a proiectelor prevăzute în lista minimală. 2. Evoluția, perspectivele și organizarea activităților prevăzute de contractele comerciale încheiate între MNCR și SC Holzindustrie Schweighofer SRL. 3. Informarea cu privire la stadiul de execuție bugetară a MNCR.
4.	18.05.2015	<ol style="list-style-type: none"> 1. Măsuri de mentenanță a spațiilor reamenajate, a instalațiilor și aparaturii aferente acestora. 2. Reglementarea procedurilor de acordare a concediilor de odihnă. 3. Stadiul activității de evidență a Patrimoniului. Raport pentru primul trimestru al anului 2015. 4. Informarea cu privire la execuția bugetară a MNCR. 5. Activități culturale ale MNCR în luna iunie 2015.
5.	05.06.2015	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aspecte administrative legate de terenul de la Covasna 2. Evidența patrimoniului de la Covasna 3. Mentenanța spațiilor muzeale
6.	16.06.2015	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rezultatele controlului efectuat de ITM Covasna la MNCR. 2. Măsurile de îmbunătățire a activităților privind reglementarea relațiilor de muncă în cadrul MNCR. 3. Stadiul pregătirii dosarului necesar organizării muzeului în aer liber la Covasna. 4. Evidența patrimoniului aflat în administrarea MNCR provenind din Covasna și împrejurimi. 5. Identificarea patrimoniului aflat pe teritoriul orașului Covasna și împrejurimile acestuia, care se pretează pentru a fi achiziționat în vederea organizării muzeului în aer liber. 6. Oportunități de preluare a patrimoniului de artă monumentală de la Centrul de Cultură Arcuș, în vederea expunerii acestora în cadrul viitorului Muzeu în aer liber în Covasna. 7. Stadiul cercetărilor arheologice preventive de la Reci. 8. Planificarea activităților de prelucrare a materialului arheologic rezultat în urma cercetărilor arheologice de la Reci și de elaborarea rapoartelor arheologice. 9. Organizarea Noptii Muzeelor în data de 20 iunie a.c.
7.	29.06.2015	<ol style="list-style-type: none"> 1. Situația și măsurile care se impun în legătură cu starea depozitului și carantinei. 2. Reglementarea gestiunii cărților aflate în patrimoniul MNCR. 3. Mentenanța dotărilor tehnice ale MNCR. 4. Stadiul de elaborare a dosarului privind organizarea Muzeului în Aer Liber la Covasna. 5. Rezultatele implementării celor 3 contracte privind situl arheologic de la Reci și planificarea activităților pentru finalizarea lucrărilor (elaborarea rapoartelor de cercetare și a documentației aferente)
8.	14.08.2015	<ol style="list-style-type: none"> 1. Achizițiile de bunuri și servicii din perioada imediat următoare. 2. Planificarea activităților culturale pentru lunile august-septembrie 2015.
9.	01.09.2015	<ol style="list-style-type: none"> 1. Transferul atribuțiilor de conducere a Secției de Cercetare, Conservare și Valorificare a Patrimoniului, în contextul plecării în concediu a șefului de secție. 2. Operarea modificărilor procedurilor de achiziții și angajarea cheltuielilor. 3. Activitățile culturale planificate pentru luna septembrie 2015. 4. Informare cu privire la șantierele arheologice de la Reci. Stadiul elaborării raportului științific. 5. Stadiul activităților privind evidența, clasarea, conservarea, restaurarea și păstrarea

		<p>patrimoniului, în contextul demisiei muzeografului Adela Kovacs, responsabil cu coordonarea evidenței.</p> <p>7. Măsurile necesare asigurării regimului termic în cadrul carantinei MNCR.</p> <p>8. Modificarea BVC în urma rectificării bugetare.</p>
10.	19.10.2015	<p>1. Stadiul elaborării documentației și planificarea activităților privind organizarea Muzeului în Aer Liber la Covasna, în conformitate cu Normele legale referitoare la amenajarea muzeală și punerea în valoare a spațiului muzeal conform adresei Ministerului Culturii nr. 3881/14.09.2015.</p> <p>2. Execuția bugetară pe anul 2015.</p> <p>3. Planificarea activităților culturale în lunile octombrie-decembrie 2015</p> <p>4. Planificarea activităților de mentenanță și reparații la sediul MNCR.</p>
11.	26.11.2015	<p>1. Stadiul implementării proiectelor prevăzute de Planul Minimal al instituției pe anul 2015.</p> <p>2. Organizarea activităților planificate pentru luna decembrie 2015.</p> <p>3. Situația financiar-contabilă a instituției.</p> <p>4. Stadiul implementării proiectelor de reparații și organizarea acestora până la sfârșitul anului.</p>
12.	24.02.2016	<p>1. Raportarea rezultatelor activității în anul 2015</p> <p>2. Investițiile prognozate pentru anul 2016</p> <p>3. Planificarea cursurilor de formare profesională</p>
13.	17.03.2016	<p>1. Componenta CA, prezentarea noului șef de secție</p> <p>2. Propuneri de reparații în obiectivele MNCR</p> <p>3. Demararea procedurilor de ocupare a posturilor vacante</p>
14.	27.04.2016	<p>1. Demersuri pentru recuperarea cheltuielilor financiare prilejuite de reparațiile efectuate în anul 2015 în spațiile muzeului</p> <p>2. Modificarea fișelor posturilor ale salariaților</p> <p>3. Planificarea activităților de implementare a programelor și proiectelor din programul minimal al MNCR 2016</p> <p>4. Diverse</p>
15.	19.05.2016	<p>1. Măsuri necesare promovării investițiilor privind amenajarea terenului de la Covasna</p> <p>2. Demersurile necesare amenajării curții muzeului din sediu central</p> <p>3. Rezultate principale ale activităților muzeale în luna aprilie-mai și planificarea activităților muzeale pentru lunile iunie-iulie</p>
16.	14.07.2016	<p>1. Rezultatele activității MNCR în semestrul I</p> <p>2. Planificarea activităților culturale pe semestrul II</p> <p>3. Planul de activitate financiară și administrativă</p> <p>4. Implicații și sarcinile ce decurg în urma derulării unui contract de prestări servicii privind elaborarea PUG al com. Vâlcele.</p>
17.	22.08.2016	<p>1. Acoperirea cheltuielilor MNCR prilejuite de asigurarea condițiilor de desfășurare a proiectului <i>Granița de est a Daciei</i>, din suma de regie</p> <p>2. Stadiul implementării proiectelor cuprinse în Planul Minimal al MNCR pe anul 2016</p> <p>3. Stadiul implementării proiectelor care nu sunt cuprinse în planul Minimal al MNCR pe anul 2016 (proiect ZBOR, Studiu PUG Vâlcele)</p>
18.	05.09.2016	<p>1. Rectificarea BVC</p> <p>2. Repartizarea sumei de regie pentru desfășurarea proiectului <i>Granița de est a Daciei</i></p> <p>3. Activitățile culturale programate pentru lunile septembrie-octombrie 2016.</p>
19.	17.11.2016	<p>1. Propuneri pentru rectificarea bugetului pe anul 2016</p> <p>2. Propuneri de achiziții a materialelor până la sfârșitul anului</p> <p>3. Propuneri pentru fundamentarea BVC 2017</p>
20.	21.12.2016	<p>1. Pregătirea rapoartelor de activitate în anul 2016</p> <p>2. Situația financiar-contabilă a instituției</p> <p>3. Diverse</p>
21.	16.01.2017	<p>1. Optimizarea atribuțiilor personalului angajat prin modificarea fișelor postului,</p> <p>2. Reglementarea utilizării mijloacelor de transport aflate în administrarea MNCR</p> <p>3. Pregătirea rapoartelor pentru anul 2016</p> <p>4. Diverse</p>

22.	13.02.2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reglementarea folosirii autoturismelor proprietate personală în interes de serviciu la MNCR 2. Măsurile de optimizare a evidenței patrimoniului muzeal 3. Planificarea concediilor pe anul 2017 4. Diverse
23.	17.03.2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plan minimal pentru anul 2017 2. Diverse
24.	30.03.2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Optimizarea activităților de evidență științifică și contabilă a patrimoniului cultural aflat în administrarea muzeului, 2. Numirea comisiei de evaluare a patrimoniului, 3. Documentarea patrimoniului MNCR aflat în laboratorul de conservare din Suceava, 4. Planurile individuale de activitate a personalului de specialitate (cercetător științific, muzeograf, conservator, restaurator), 5. Propuneri pentru îmbunătățirea ROF, 6. Promovarea demersurilor pentru obținerea fondurilor necesare reparațiilor curente și studiilor de fezabilitate, 7. Diverse
25.	12.04.2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planurile individuale de activitate a personalului de specialitate 2. Evaluare performanțelor profesionale individuale pentru anul 2016 3. Prioritățile privind reparațiile curente la MNCR și demersurile necesare privind obținerea fondurilor necesare 4. Măsurile necesare privind realizarea studiului de fezabilitate de extinderea clădirilor principale a MNCR 5. Stadiul obținerii acordului de acces la terenul din Covasna aflat în administrarea MNCR 6. Stadiul de implementare a proiectelor din Planul Minimal MNCR-2017 7. Înscrierea MNCR în programul național "Noaptea Muzeelor" 2017 8. Propuneri privind accesul publicului la punctual muzeal <i>Prima Școala Românească</i> 9. Diverse
26.	05.05.2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noul Proiect ROF 2. Reparații curente prioritare: Reparația pavimentului din lemn și vopsirea gardului la Casa Memorială Romulus Ciofleac, reparația soclului gardului din partea de vest a curții și vopsirea întregului gard la sediul MNCR, reparația pavimentului cu dale din jurul obiectivului, aleile de acces din curte și vopsirea gardului la Prima Școala Românească 3. Stadiul promovării investițiilor (studii de fezabilitate și proiecte tehnice) 4. Prezentarea registrului de evaluare a gradului de risc, a vulnerabilităților la corupție și a măsurilor de prevenție și remediere din cadrul MNCR 5. Raportul de activitate trimestrul I al secției CCVP
27.	07.06.2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Măsurile urgente privind punerea în aplicare a HG 1043/2013 – cu privire la înființarea muzeului în aer liber la Covasna 2. Aprobarea propunerilor de modificare a ROF 3. Planificarea activităților pentru lunile iunie, iulie și august 2017 4. Tematica și propuneri privind Sesiunea Științifică în anul 2017 5. Situația de la Araci: Soluționarea problemelor legate de degradarea pavimentului din lemn 6. Reglementarea chestiunilor privind dreptul de semnătură pe acte curente în lipsa managerului 7. Diverse
28.	16.08.2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stadiul activităților privind evidența științifică și contabilă a patrimoniului cultural administrat de MNCR 2. Reglementări privind participarea salariaților MNCR în proiecte finanțate de UEFISCDI 3. Îmbunătățirea procedurilor privind monitorizarea, paza și măsurile PSI în obiectivele aflate în administrarea MNCR 4. Desemnarea unei persoane care va avea atribuții de coordonarea secției CCVP pe perioada concediului de odihnă a domnului Buzea Dan. 5. Diverse

Consiliului Științific în perioada 2015 – 2017 s-a întrunit de 5 ori, conform tabelului de mai jos:

Nr. crt.	Data ședinței	Ordinea de zi
1	22.12.2015	1. Raportul MNCR privind cercetările științifice efectuate în anul 2014 2. Prioritățile de cercetare științifică ale MNCR în anul 2016.
2	06.02.2016	1. Rapoartele asupra activității de cercetare ale MNCR în anul 2015 2. Direcțiile principale de cercetare ale MNCR pentru anul 2016 3. Strategia promovării investițiilor privind organizarea Muzeului în Aer liber de la Covasna, ca parte componentă a MNCR
3	13.12.2016	1. Rapoartele asupra activității de cercetare ale MNCR în anul 2016 2. Prioritățile de cercetare în anul 2017
4	05.12.2017	1. Analiza activitatea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni din anul 2016 2. Prioritățile de cercetare pentru anul 2017
5	30.06.2017	1. Stadiul implementării proiectelor prevăzute în Planul Minimal 2. Stadiul de evidență, clasare și evaluare a patrimoniului MNCR și măsuri necesare pentru îmbunătățirea acestor activități 3. Planificarea activităților de cercetare prevăzute în Planul Minimal, pentru perioada 01.07 – 30.08. 2017. 4. Pregătirea numerelor 20 și 21 ale revistei ANGVSTIA 5. Organizarea Sesiunii Științifice Naționale <i>României din sud-estul Transilvaniei. Istorie, cultură și civilizație</i> din 29-30 septembrie 2017 6. Organizarea Sesiunii Științifice a MNCR în decembrie 2017. Tematica, număr de participanți, perioada, locația, comitet de organizare.

C.4. Dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare)

C.4.1. Fluctuația resursei umane

C.4.1.1. Încetarea contractelor individuale de muncă în anul 2015

Nr. Crt.	Nume Salariat	Funcția	Data Încetării Contractului individual de muncă
1	Petcu Monica	casier	01.07.2015
2	Făcăoaru Elena	îngrijitor	31.07.2015
3	Kovacs Adela	muzeograf	31.08.2015
4	Filip Eugenia	restaurator	03.10.2015
5	Cucuiat Marcel	gestionar custode sală	21.05.2015

C.4.1.2. Angajări în anul 2015

Nr. Crt.	Nume salariat	Funcția	Data angajării
1	Toth Melinda	îngrijitor	05.01.2015
2	Făcăoaru Elena	îngrijitor	05.01.2015
3	Stanciu Maria	casier	01.07.2015

4	Sas Ileana	gestionar custode sală	01.07.2015
5	Ștefan Maria Magdalena	muzeograf	03.12.2015
6	Filip Eugenia	restaurator	03.12.2015

C.4.1.3. Angajări în anul 2016

Nr. Crt.	Nume Salariat	Funcția-Perioada Norma Intrega/Timp Partial	Data angajării/Perioada Proiectului
1	Filip Ioan Florin	muzeograf/perioada determinata/norma intreaga	18.04.2016-01.08.2016
2	Cornea Luminita	muzeograf/perioada determinata/norma intreaga	18.04.2016-25.08.2016
3	Dobreanu Doru	muzeograf /perioada determinata/norma intreaga	01.09.2016-02.02.2018
4	Stefan Dan Calin	șef de secție / perioada nedeterminată / norma întreagă	11.03.2016
		director proiect/perioada determinata/timp parțial	18.07.2016-16.11.2016
5	Stefan Maria Magdalena	asistent director proiect/ perioada determinata/timp parțial	18.07.2016-16.11.2016
6	Stan Maria	asistent analist informații/ perioada determinata/timp parțial	18.07.2016-16.11.2016
		analist financiar/ perioada determinata/ timp parțial	07.09.2016-30.09.2016
7	Baubec Felea Ioana Cristina	asistent relații publice/ perioada determinata/ parțial	18.07.2016-16.11.2016
8	Munteanu Maria	consultant bugetar/ perioada determinata/ti parțial	07.09.2016-30.09.2016
9	Stoenescu Domnica	consultant resurse umane/ perioada determinata/timp parțial	07.09.2016-30.09.2016
10	Arseni Monica	arhivist/ perioada determinata/timp parțial	07.09.2016-30.09.2016
11	Stanciu Maria	funcționar documentare/ perioada determinata/timp parțial	07.09.2016-30.09.2016

C.4.1.4. Încetări contact individual de muncă 2016

Nr. Crt.	Nume Salariat	Funcția-Perioada-Norma Intrega/Timp Parțial	Data încetării contractului individual de muncă
1	Filip Ioan Florin	muzeograf/perioada determinata/norma întreaga	01.08.2016
2	Cornea Luminița	muzeograf/perioada determinata/norma întreaga	25.08.2016
3	Stefan Dan Calin	director proiect/perioada determinata/timp parțial	16.11.2016
4	Stefan Maria Magdalena	asistent director proiect/ perioada determinata/timp parțial	16.11.2016
5	Stan Maria	asistent analist informații/ perioada determinata/timp parțial	16.11.2016
		analist financiar/ perioada determinata/timp parțial	30.09.2016

6	Baubec Felea Ioana Cristina	asistent relații publice/ perioada determinata/timp parțial	16.11.2016
7	Munteanu Maria	consultant bugetar/ perioada determinata/timp parțial	30.09.2016
8	Stoenescu Domnica	consultant resurse umane/ perioada determinata/timp parțial	30.09.2016
9	Arseni Monica	arhivist/ perioada determinata/timp parțial	30.09.2016
10	Stanciu Maria	funcționar documentare/ perioada determinata/timp parțial	30.09.2016

C.4.1.5. Angajări în anul 2017

Nr. crt.	Nume salariat	Funcția	Perioada
1	Buzea Dan	Sef secție CCVP (perioada nedeterminata, norma întreagă)	08.02. 2017
2	Cornea Luminița	Muzeograf II (perioada determinată, norma întreagă)	02.05.2017
3	Ștefan Dan Călin	Muzeograf IA (perioada nedeterminata, norma întreagă)	01.06.2017
4	Ștefan Maria Magdalena	Muzeograf IA (perioada nedeterminată, Norma întreagă)	16.03.2017
5	Despu Maria Lacramioara	Economist IA (perioada nedeterminata, norma întreaga)	06.04.2017
6	Palamar Petru	Desenator artistic II (perioada nedeterminată,norma întreagă)	01.08.2017

C.4.1.6. Încetări ale contractelor individuale de muncă în anul 2017

Nr.	Nume salariat	Funcția	Data încetării contractului individual de muncă
1	Munteanu Maria	Economist IA	01.04.2017
2	Cornea Luminița	Muzeograf II	05.07.2017
3	Ștefan Dan Calin	Sef de Secție	01.02.2017
4	Ștefan Maria Magdalena	Muzeograf I	15.03.2017
5	Puskas Jozsef	Desenator artistic II	20.06.2017
6	Buzea Dan	Muzeograf IA	07.02.2017

C.4.1.7. Formarea profesională

Nr. Crt.	Nume salariat	Funcția	Domeniul profesional	Perioada	Instituția de formare profesională
1	Stan Maria	Contabil-Șef	Control financiar	22 – 26.07.2015	S.C.Standard Management Group SRL Bacău
			Achiziții publice	26-30.10.2015	Sc Harrison Consulting & Management București

2	Arseni Monica	Secretar-dactilograf	Arhivarea documentelor	28.10-4.12.2015	Camera de Comerț și Industrii Brașov
3	Stanciu Maria	Casier	Arhivarea documentelor	28.10-4.12.2015	Camera de Comerț și Industrii Brașov
4	Herțeg Florin	Muzeograf	Bazele muzeologiei	02 – 13.11.2015	Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală București
5	Stoenescu Domnica	Referent de specialitate	Salarizarea în domeniul bugetar	23 – 30.11.2015	Centrul de formare APSAP București
6	Stan Maria	Contabil-Şef	Management financiar bugetar, contabilitatea instituțiilor publice si a proiectelor cu finanțare europeana	07 – 11. 2016	Fundația centrul de formare APSAP
			Seminar CECCAR – impozite directe și particularități în diferite domenii ale activității economice	01.10.2016	CECCAR Filiala Covasna
7	Herțeg Florin	Muzeograf	Bazele muzeologiei modulul I	04-05.04.2016	Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală, București
			Bazele muzeologiei modulul II	11-24.09.2016	
			Evaluare finala bazele muzeologiei	05-07.12.2016	
8	Stoenescu Domnica	Referent de specialitate	Noutăți legislative în achiziții publice	14-19.11.2016	Inspire Partner SRL in parteneriat cu agentia naționala a funcționarilor publici

În anul 2017, din cauza insuficienței fondurilor salariații instituției nu au beneficiat de cursuri de formare profesională.

C.4.1.8. Evaluări

În perioada anii 2015, 2016 și 2017, în conformitate cu art. 4(2) din Regulamentul privind evaluarea performanțelor profesionale individuale ale personalului contractual din aparatul propriu al Ministerului Culturii, aprobat prin Ordinul nr. 2331/2011, s-a efectuat evaluarea performanțelor profesionale individuale ale salariaților instituției. Evaluarea performanțelor profesionale individuale a avut ca scop aprecierea obiectivă a activității personalului, prin compararea gradului de îndeplinire a obiectivelor și criteriilor de evaluare stabilite pentru perioada precedentă cu rezultatele obținute în mod efectiv.

Salariații care a desfășurat activitate timp de cel puțin 6 luni în anul precedent au prezentat directorul general/șefului de secție/șefului de compartiment, un raport de activitate pentru anul precedent, în conformitate cu fișa postului, în vederea evaluării performanțelor profesionale individuale.

Calificativele finale ale evaluărilor, stabilite în baza notelor finale, în anul 2015 au fost "bine"(3.01-4) – 1 salariat, și "foarte bine"(4.01-5) – 20 salariați; în anul 2016 și 2017: „foarte bine”. Nu au fost salariați nemulțumiți de rezultatul evaluării.

C.4.1.9. Promovări

În perioada 2015 - 2017, din cauza insuficienței în BVC a fondurilor pentru majorarea salariilor, nu au putut fi operate promovări.

C.4.1.10. Sancțiuni

În perioada 2015 – 2017 nu au fost aplicate sancțiuni.

C.4.1.11. Motivări

În anul 2016, conducerea MNCR a acordat diplome de merit pentru rezultate deosebite, salariaților: *Dan Buzea* (muzeograf), *Luminița Cornea* (muzeograf), *Eugenia Filip* (conservator) și *Laura Dănilă* (conservator).

C.5. Măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri / refuncționalizări ale spațiilor

Pe tot parcursul perioadei raportate instituția a analizat situațiile de fapt și luat măsuri pentru buna gestionare a patrimoniului instituției, mai exact:

- Pentru menținerea în bune condiții a clădirilor s-au efectuat lucrări de reparații curente la clădirile instituției –igienizarea depozitului principal, ignifugarea acoperișului din șindrilă de la Prima Școală Românească, reparația curții sediului instituției;
- Pentru menținerea în bune condiții a expozițiilor permanente au fost revizuite general instalațiile aferente expozițiilor și au fost aduse îmbunătățiri ale acestora;
- Au fost efectuate lucrări de conservare a bunurilor aflate în gestiune.
- Conform prevederilor legale, s-au realizat inventariile bunurilor.

C.5.1. Gestionarea, întreținerea și reparații în spații de păstrare și expunere a patrimoniului muzeal

Pe parcursul perioadei 2015 – 2017, MNCR a asigurat și menținerea microclimatului în toate spațiile de depozitare, păstrare și expunere a bunurilor culturale aflate în administrarea instituției. În acest sens, a fost asigurată monitorizarea permanentă a microclimatului și instalațiilor de menținere a acestuia. Ori de câte ori au fost constatate abateri de la valorile corecte în ceea ce privește temperatura sau umiditatea aerului, luminozitatea, sau igiena spațiilor, au fost luate măsuri urgente, cu caracter prioritar, în vederea ameliorării situației.

C.5.2. Reparațiile efectuate la sediul central al muzeului

În primele luni ale anului 2015, au fost constatate abateri de la valorile corecte termice și de umiditate în spațiul alocat carantinei. Și anume, nivelul umidității aerului a crescut cu 10 puncte, iar temperatura aerului prezenta oscilații importante – între 14 și 22 grade C. Totodată, pe interiorul peretelui exterior, în spatele dulapurilor, se observa mucegai. În aceste condiții, s-a procedat urgent la evacuarea temporară a

carantinei, obiectele de patrimoniu fiind ambalate și depozitate în spațiile puse temporar la dispoziție, în mod gratuit, de Episcopia Ortodoxă a Covasnei și Harghitei. Deoarece la data constatării abaterilor menționate, BVC-ul instituției nu permitea efectuarea lucrărilor de reparație ce se impuneau, ordonatorului principal de credite i-a fost solicitată o aprobare pentru restructurarea bugetului. După aprobarea noului BVC, au fost declanșate procedurile legale de achiziție în vederea angajării unui agent economic pentru efectuarea reparațiilor respective. În urma procedurilor prevăzute de legea achizițiilor, au fost încheiate contracte de reparații cu trei firme, pentru efectuarea reparațiilor în încăperea menționată mai sus, instalații termice și de monitorizare, cât și pentru confecționarea și montarea rafturilor metalice. În urma lucrărilor astfel contractate și efectuate, pereții încăperii au fost izolați pe exterior, pe interior a fost dată jos zugrăveala veche și aplicată zugrăveală nouă, au fost montate ventilatoare suplimentare și calorifere electrice, iar termostatele au fost înlocuite.

După efectuarea reparațiilor menționate, timp de șase luni, adică până la sfârșitul anului 2015, microclimatul în încăperea a fost în permanență monitorizat, până stabilizarea acestuia la nivelul valorilor prevăzute de normele de conservare. În locul dulapurilor de lemn au fost montate rafturi metalice reglabile.

După efectuarea lucrărilor sus-menționate, a fost luată decizia de transformare a încăperii din carantină în depozit. În prezent, acest spațiu este perfect funcțional și este folosit pentru depozitarea patrimoniului arheologic.

Totodată, în cursul anului 2015 au fost efectuate anumite lucrări de reparații curente. Astfel, la sediul central, în spațiile expoziționale au fost reparate două proiectoare și a un *touch screen*; au fost ajustarea soft-urile care asigură rularea imaginilor video în cadrul expoziției de bază; a fost optimizat sistemul de protecție contra șocurilor electrice cauzate oscilațiilor valorilor curentului electric în rețeaua municipiului Sfântu Gheorghe.

În cursul anului 2016 la sediul central au mai fost efectuate îmbunătățiri:

- a fost înlocuite toate dalele de beton din curtea muzelului;
- a fost pardosit cu dale de beton spațiul de serviciu din curtea muzeului;
- au fost înlocuite 5 ferestre la clădirea principală.

C.5.3. Lucrări de întreținere și reparații curente la sediul *Primei Școli Românești*

În anul 2015 au fost efectuate lucrări de întreținere și reparații curente la sediul *Primei Școli Românești*, și anume:

- Ignifugarea acoperișurilor de lemn la ambele clădiri existente în acest obiectiv;
- Ajustarea instalațiilor termice vechi.
- Înlocuirea unor instalații termice vechi.

În anul 2016, la punctul muzeal *Prima Școală Românească* au fost realizate următoarele îmbunătățiri:

- Înlocuirea ușii de intrare la subsol,
- Amenajarea unei cornișe protectoare deasupra ușii de intrare la subsol.

C.5.4. Lucrări de întreținere și reparații curente la Casa Memorială *Romulus Cioflec*

În anul 2015, la Casa Memorială *Romulus Cioflec* au fost efectuate următoarele lucrări:

- Ignifugarea acoperișurilor la ambele clădiri din cadrul acestui obiectiv;
- Îmbunătățirea instalațiilor electronice aferente expoziției de bază din acest obiectiv;
- Reparația instalațiilor termice.
- Consolidarea și repararea gardului de împrejmuire.

În anul 2017, în curtea Casei Memoriale a fost demontată pardoseala de lemn care sub influența precipitațiilor atmosferice, s-a degradat. Aceasta va fi refăcută odată cu identificarea resurselor financiare necesare.

C.5.5. Măsuri privind gestionarea și întreținerea patrimoniului muzeal

În conformitate cu normele de conservare, instituția a asigurat pe parcursul perioadei raportate evidența și conservarea preventivă a patrimoniului (aceste activități sunt prezentate în partea **E.7.**).

C.5.6. Întreținerea și reparații mijloacelor fixe

Toate mijloacele fixe au fost întreținute conform normelor tehnice.

În anul 2015 instituția a realizat lucrări substanțiale de reparații a autoturismului Logan aflat în administrarea instituției, și anume a fost recondiționată întreaga caroserie care era puternic afectată de rugina. Totodată, a fost înlocuită puntea care, în urma exploatării în cadrul cercetărilor de teren pe drumuri proaste, era deformată și nu mai putea fi reparată.

Periodic, au fost efectuate revizii și ajustări la echipamentele instalate în spațiile de expunere și cele de păstrare a patrimoniului cultural, la cele trei autoturisme aflate în gestiunea instituției, la toate echipamentele utilizate în cercetarea patrimoniului (stația totală, spectrometru et.).

C.5.7. Inventarierea obiectelor de inventar aflate la balanța instituției

În perioada 2015 – 2017, anual, au fost inventariate toate bunurile de inventar aflate la balanța instituției

- Inventarierea tuturor imobilelor și verificarea elementelor din înscrisurile oficiale,
- Evidența și inventarierea bunurilor culturale aflate în administrarea instituției (peste 21.000 unități),
- Cărțile din bibliotecă,
- Echipamente și instrumente de lucru aflate în gestiunea individuală a salariaților,

C.6. Măsurile luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată.

În anii 2015 și 2016 muzeul a fost controlat de câteva ori, iar pentru anul 2017, conform notificărilor primite, vor fi efectuate alte controale din partea Camerei de Conturi Covasna și a Inspectoratului Teritorial de Muncă Covasna.

În anul 2015 muzeul a fost controlat de ITM Covasna. Conform PV nr. 6084/2015, acesta a vizat următoarele:

- Contractele individuale de muncă.
Concluzie: MNCR are evidența CIM pe perioadă determinată, conform art. 84 alin. 1/L53/2003 și are salariați cu CIM SUSPENDAT conform art. 49-54/L53/2003.
- Registrul general de evidență a salariaților în format electronic (REVISAL). Măsură dispusă: MNCR va respecta termenul de transmitere a REVISAL conform art. 4 alin.1 lit. d din HG 500/2011.
- Timpul de muncă.
Concluzie: MNCR ține evidența orelor prestate de fiecare salariat, conform art. 119/L53/2003.
- Dosarele personale ale salariaților.
Concluzie: MNCR are întocmite dosare de personal, pentru toți salariații, în condițiile art. 8 alin. 1 din HG 500/2011.
- Concedii legale.
Concluzie: MNCR are întocmită programarea CO pentru anul 2015, cu consultarea salariaților, conform art. 148 alin. 2/L53/2003.
- Salarizarea.
Concluzie: MNCR respectă prevederile HG 1091/2014 privind salariul minim brut pe țară.
- Regulamentul intern
Măsură dispusă: se va aduce la cunoștința fiecărui salariat, sub semnătură, conținutul ROI.
- Contractul colectiv de muncă la nivel de unitate.
Măsură dispusă: MNCR va iniția negocierea privind CCM, conf. Art. 129/ L62/2011.

La data de 30.06.2015 instituția a comunicat, către ITM Covasna, îndeplinirea măsurilor dispuse prin PV 6084/2015.

În anul 2016 muzeul a fost controlat 3 ori, din care de două ori de Inspectoratul de Situații de Urgență și o dată de Camera de Conturi Covasna.

Controale efectuate la MNCR în anul 2016

Nr. C	Unitatea de control	Data controlului	Obiectul controlului
1	ISU Covasna	21.05.2016	Control PSI „Noaptea Muzeelor”
2	ISU Covasna	08.11.2016	Control pe linia Situațiilor de Urgență
3	Camera de Conturi Covasna	14.11.2016	Verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin Decizia 1303/2012

Rezultatele controalelor efectuate în anul 2016:

Nr. crt.	Unitatea de control	Nr. si data documentului de control	Obiectul controlului	Măsuri dispuse de organul de control	Măsuri întreprinse de MNCR
1	ISU Covasna	Nota de control nr.2/21.05.2016	Control PSI privind măsuri de protecție în timpul organizării evenimentelor culturale din cadrul proiectului „Noaptea Muzeelor”	<p>1.Sa se completeze planul de evacuare in caz de incendiu cu toate elementele diferențiale (tablou electric, butoanele de alarmare).</p> <p>2.Sa se elibereze calea principala de acces/evacuare(sa fie ridicat mobilierul din lemn/băncile)</p> <p>3. Sa se ilumineze calea principala de evacuare cu instalație de iluminat de siguranță</p>	<p>1.S-a completat planul de evacuare in caz de incendiu cu toate elementele diferențiale (tablou electric, butoanele de alarmare).</p> <p>2.S-a eliberat calea de acces/evacuare, mai exact s-au scos băncile din lemn si s-au depozitat in alta încăpere</p> <p>3. S-a înlocuit sursa defecta de iluminat de siguranță pe calea principala de evacuare</p>
2	ISU Covasna	Proces verbal de control nr.3/08.11.2016	Control pe linia situațiilor de urgență – verificare senzori de fum. Răspuns adresa nr. 1849/29.11.2016	<p>1. Actualizarea actelor de autoritate, evidenta si documente specifice aparerii împotriva incendiilor</p> <p>2. Întocmirea unui registru de control al instalațiilor de detectare, semnalizare si alarmare incendiu</p> <p>3. Să se consemneze rezultatele testărilor</p>	<p>1. S-au actualizat actele de autoritate, evidenta si documente specifice apărării împotriva incendiilor</p> <p>2. S-a întocmit unui registru de control al instalațiilor de detectare, semnalizare si alarmare incendiu</p> <p>3. S-au consemnat rezultatele testărilor</p>

				anuale in fisele de instruire in domeniul situațiilor de urgenta 4. Reinstarea detectoarelor de la Casa Memoriala Romulus Cioflec-Araci, la distanta de min 0.5m fata de perete.	anuale in fisele de instruire in domeniul situațiilor de urgenta 4. Au fost reinstalate detectoarele de la Casa Memoriala Romulus Cioflec-Araci.
3	Camera de Conturi Covasna	14.11.2016	Verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia 1303/2012. Solicitare de documente privind finalizarea actului control din anul 2011, conform hotărâri judecătorești definitive.	-	Au fost transmise documentele solicitate

D. Evoluția situației economico-financiare a instituției

D.1. Analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate:

Pe parcursul perioadei raportate instituția a căutat să pună în practică principiile de eficientizare și gestionare a mijloacelor financiare și a resurselor umane, pentru asigurarea unor rezultate cât mai performante și pentru promovarea patrimoniului și prestigiului MNCR. S-au utilizat eficient resursele publice asigurate de autoritatea prin alocație de la bugetul de stat, dar s-au identificat și accesat surse financiare complementare, de tipul proiectelor de cercetare din fonduri publice sau private derulate în cadru contractual, a unor granturi de cercetare și culturale etc., toate aceste fonduri fiind gestionate prin aplicarea proactivă a managementului de proiect. În perioada ianuarie 2015 – iulie 2017, veniturile totale au fost de **3.943.039**. Situație analitică comparativă a BVC, conform datelor de bilanț, este prezentată în tabelul de mai jos:

Articol bugetar	Descriere articol bugetar	Realizat 2015	Realizat 2016	Prevederi BVC 2017	Estimat 2015-2017	Realizat 2017 (01 – 07)
330800	Venituri din prestări de servicii și alte activități	4,984	39,551	11,000	55,535	8,177

	Carti	324	61		385	150
	Bilete	3,160	4490		7,650	7627
	Alte servicii	1,500	35,000		36,500	400
					0	
332000	Venituri din cercetare-dezvoltare, alte surse	104,800	0	0	104,800	0
332000	Venituri din cercetare - dezvoltare PCE-UEFISCDI	124,083	260,488	0	384,571	
375000	Transferuri voluntare, altele decât subvențiile	50,000	60,000	0	110,000	
365000	Alte venituri			319000	319,000	
	Total venituri proprii	283,867	360,039	304,000.00	887,906	8,177
					0	
	Subvenții de la bugetul de stat	862,370	1,253,498	1,429,000	3,544,868	704,000
	TOTAL AN executie incasari	1,146,237	1,613,537	1,759,000	4,518,774	712,177
					0	
100101	salarii de baza	425,000	589,000	833000	1,847,000	468905
100113	diurna	6,671	8,997	15000	30,668	1836
100301	CAS	67,098	92,934	132,000	292,032	73491
100302	SOMAJ	2,082	2,730	5,000	9,812	2154
100303	CASS	22,013	30,331	44,000	96,344	24232
100304	ACCID BOLI PROF	715	991	2000	3,706	783
100306	CONCED INDEM	2,032	2,130	8000	12,162	3433
	Total cheltuieli salariale	525,611	727,113	1,039,000	1,982,724	574,834
					0	
200101	furnituri de birou	2,999.76	2,994	2,000	7,994	826
200102	materiale curatenie	2,999.77	3,000	2,000	8,000	988
200103	incalzit,iluminat	38,764.03	40,414	41,000	120,178	22,811

200104	apa,canal,salubritate	4,246.28	3,891	4,000	12,137	2,398
200105	carburanti	6,199.97	8,997	21,000	36,197	13,387
200108	posta,internet,tel	10,175.80	7,537	8,000	25,713	3,559
200109	mat si prestari servicii	2,058.80	1,901	2,000	5,960	942
200130	alte mat si prestari servicii	163,589.68	263,898	440,000	867,488	35,674
200200	reparatii curente	49,499.94	45,996	4,000	99,496	1,335
200530	alte obiecte de inventar	41,376.57	29,993	3,000	74,370	0
200601	deplasari interne	31,659.49	33,927	5,000	70,586	2,724
200602	deplasari externe	2,561.33	2,000	0	4,561	0
201000	cerc,dezv PCE	124,083.00	260,488	0	384,571	0
201000	cerc,dezv alte surse	52,416.99	0	0	52,417	0
201200	consultanta juridica	6,600.00	12,000	12,000	30,600	4,000
201300	pregatire profesionala	5,520.00	4,530	0	10,050	0
201400	protectia muncii	1,000.00	1,000	1,000	3,000	0
203003	prime de asigurare non -	2,206.00	1,944	6,000	10,150	2,648
203004	chirii	27,669.20	27,265	28,000	82,934	14,830
203030	actiuni culturale	44,999.93	53,954	141,000	239,954	11,633
	Total bunuri si servicii	620,626.54	805,728	720,000	2,237,355	107,756
	TOTAL AN	1,146,238	1,613,537	1,759,000	4,518,775	682,590

Pe tot parcursul perioadei 2015 – 2017 instituția a căutat să utilizeze în mod cât mai eficient mijloacele financiare oferite de autoritatea sub formă de subvenție (valoarea totală a subvențiilor acordată muzeului pe parcursul anilor 2015 – 2017 a fost de **2.819.869** lei). Din această sursă au fost acoperite nevoile strict necesare: salarii, cheltuieli curente, proiecte culturale prevăzute de planuri minimale anuale.

Totodată, instituția în fiecare an a reușit să obțină, în urma participării la competiții de proiecte, mijloace nerambursabile considerabile din mai multe surse: AFCN, UEFISCDI, MCIN ș.a. Astfel:

În anul 2015 valoarea totală a BVC a instituției au fost de **1.146.237,95** lei, din care:

- Subvenția de la bugetul de stat - **862.370,52** lei
- Venituri proprii – **109.784,43** lei
- Fonduri atrase – **174.083,00** lei

Veniturile proprii în anul 2015 s-au realizat din:

- Prestări servicii (Cercetări arheologice preventive, supravegheri arheologice) – 106.300,00 lei

- Vânzare de bilete – 3.160,33 lei
- Vânzare cărți – 324,10 lei.

Sumele atrase în anul 2015 au venit din doua surse:

- **PCE- UEFISCDI – 124.083,00 lei**
Finanțarea nerambursabilă acordată în urma unui concurs de proiecte, pentru implementarea proiectului de cercetare *Granița romana in Estul Provinciei Dacia.*
- **AFCN – 80.000,00 lei**
Co-finanțarea nerambursabilă acordată în urma unui concurs, pentru implementarea a două proiecte culturale:
  - *Saltland. Călătorii virtuale prin peisajele culturale salifere ale Transilvaniei* – 50.000 lei;
  - *Microscopia, spectrometria și patrimoniul arheologic mobil. Noi perspective asupra valorilor trecutului* (Titular – Asociația *Carpații Răsăriteni*, MNCR – partener principal) – 30.000,00 lei.

În anul 2016 valoarea totală a BVC al instituției a fost de **1.693.537,00 lei**, din care:

- Subvenția de la bugetul de stat – **1.253.498,00 lei**
- Venituri proprii – **39.551,00 lei**
- Fonduri atrase – **400.488,00 lei**

Veniturile proprii în anul 2016 s-au realizat din:

- Vânzare de bilete – 4.490,00 lei,
- Vânzare cărți – 61,00 lei,
- Prestări servicii (*Studiul istorico-arheologic pentru PUG al comunei Vâlcele, Jud. Covasna*) – 35.000,00 lei.

Sumele atrase în anul 2016 au venit din doua surse:

- **PCE-UEFISCDI – 260.488,00 lei**
Finanțarea nerambursabilă acordată în urma unui concurs de proiecte, pentru implementarea proiectului de cercetare *Granița romana in Estul Provinciei Dacia.*
- **AFCN – 60.000,00 lei**
Co-finanțarea nerambursabilă acordată în urma unui concurs, pentru implementarea proiectului cultural *ZBOR (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine). Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei.*
- **Ministerul Culturii si Identității Naționale – 80.000,00 lei**
Finanțarea distinctă a *Programului National Limes* (sector estic).

În anul 2017 valoarea totală a BVC al instituției este de – **1.094.264,00 lei**, din care (cf. execuției bugetare la data de 30.07.2017):

- Subvenția de la bugetul de stat – **704.000,00 lei**,
- Venituri proprii realizate – **23.977,00 lei**,
- Fonduri atrase – **366.287,00 lei**.

Veniturile proprii în anul 2017 s-au realizat din:

- Vânzare de bilete – 7.627,00 lei,
- Vânzare cărți – 150,00 lei,
- Prestări servicii – 16.200,00 lei
(*Studiul istorico-arheologic pentru PUG Comuna Dobârlău, Jud. Covasna* 14.000,00 lei;
Supraveghere arheologica la Toplița, jud. Harghita – 1.800,00 lei; *Supraveghere arheologică la Zoltan / AXON* – 400 lei).

Fondurile atrase în anul 2017 au venit din doua surse:

- **PCE-UEFISCDI – 276.287,00 lei**
Finanțarea nerambursabilă acordată în urma unui concurs de proiecte, pentru implementarea proiectului de cercetare *Sud-estul Transilvaniei în epoca post-romană.*
- **Ministerul Culturii si Identității Naționale – 90.000,00 lei**
Finanțarea distinctă a *Programului National Limes* (sector estic).

Astfel, mijloacele financiare obținute din fonduri suplimentare și venituri proprii, în raport cu subvenție acordată de ordonatorul principal de credit, a reprezentat în perioada raportată cca. **40%**.

Instituția, prin respectarea prevederilor legale și prin managementul pro-activ, a utilizat mijloacele financiare strict pentru destinațiile pentru care au fost obținute și cu eficiență maxim posibilă.

În anul 2015, față de veniturile din BVC aprobat, s-a înregistrat o utilizare redusă cu 6.762 lei, diferență rezultată din diminuarea subvenției utilizate, ca urmare a urmării lente din partea compartimentului financiar-contabil a execuției bugetare la sfârșit de an.

Cheltuieli de capital pe parcursul perioadei raportate au fost posibile doar în cursul anului 2016, în valoare de **80.696,00** lei, pentru achiziționarea unui autovehicul utilitar necesar activităților curente. Celelalte solicitări de cheltuieli de capital făcute în anii 2015 și 2016 – *Studiu de fezabilitate pentru extinderea clădirii sediului central și Studiu de fezabilitate pentru menajarea terenului de la Covasna alocat pentru organizarea Muzeului în Aer Liber* – nu au putut fi realizate. Astfel, *Studiu de fezabilitate pentru extinderea clădirii sediului central* a fost avizat favorabil de Autoritatea în cursul anului 2016, însă această sumă încă nu se regăsește în BVC pentru anul 2017. În ceea ce privește *Studiu de fezabilitate pentru amenajarea terenului de la Covasna alocat pentru organizarea Muzeului în Aer Liber*, Autoritatea a condiționat aprobarea acestuia prin obținerea acordului oficial al Ministerului Sănătății de acces spre teren. Acest acord a putut fi obținut, după nenumărate demersuri, de-abia în cursul lunii iulie 2017, și imediat a fost transmis la Ministerul Culturii și Identității Naționale, cu solicitarea aprobării acestei investiții în cursul anului curent. Dinspre Autoritatea însă a venit un răspuns prin care ni se solicită refacerea întregii documentații, în conformitate cu noile norme. În prezent, documentația solicitată este în lucru și cât de curând va fi depusă la minister.

D.2. Evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada raportată, conform criteriilor de performanță ale instituției din următorul tabel:

Nr. crt.	Indicatori de performanță*	Perioada evaluată 2015 – 2017			
		2015	2016	2017 (01 - 08)	Total
1.	Cheltuieli pe beneficiar (subvenție + venituri - cheltuieli de capital)/nr. de beneficiari	97,44	93,50	58,15	83,03
2.	Fonduri nerambursabile atrase (lei)	174.083	400.488	366.287	940.858
3.	Număr de activități educaționale	19	26	16	61
4.	Număr de apariții media (fără comunicate de presă)	119	131	45	295
5.	Număr de beneficiari neplătitori	8.010	9.774	8.995	26.779
6.	Număr de beneficiari plătitori	1.967	3.192	3.525	8.684
7.	Număr de expoziții	10	8	10	28
8.	Număr de proiecte/acțiuni culturale	68	63	57	188

9.	Venituri proprii din activitatea de bază	109.784	39.551	23.977	173.312
10.	Venituri proprii din alte activități	-	-	-	-

* Enumerarea indicatorilor de mai sus nu este limitativă. Instituția poate modifica/completa/nuanța indicatorii în funcție de specificitățile instituției.

E) Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management:

Se realizează prin raportare la:

1. viziune;
2. misiune;
3. obiective (generale și specifice);
4. strategie culturală, pentru întreaga perioadă de management;
5. strategie și plan de marketing;
6. programe propuse pentru întreaga perioadă de management;
7. proiecte din cadrul programelor;
8. alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management.

E.1. Viziune

Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni este singura instituție muzeală de stat de expresie românească pe teritoriul județelor Covasna și Harghita și, totodată, singură instituție muzeală de rang național în tot arealul Carpaților Răsăriteni cuprinzând teritoriile carpatice, sub-carpatică și peri-carpatică ale Transilvaniei, Maramureșului, Moldovei și Munteniei. În condițiile în care muzeele locale din aceste două județe au ca o preocupare principală patrimoniul maghiar și secuiesc, MNCR trebuie să asigure, înainte de toate identificarea, cercetarea, conservarea, restaurarea și valorizarea patrimoniului cultural românesc, preistoric, dacic și roman și pe teritoriul județelor Harghita și Covasna. În același timp, muzeul trebuie să integreze acest patrimoniu în peisajul cultural al întregului areal al Carpaților Răsăriteni – de la Subcarpații Prahovei și Buzăului până la Bucovina și Maramureș. În aceste condiții, MNCR contribuie la un echilibru între aspirațiile culturale locale și cele naționale și europene. În conformitate cu această viziune, instituția în perioada 2015 – 2017, la fel ca și în anii precedenți, atât cât i-au permis resursele umane și economice, a inițiat și realizat atât proiecte privind istoria, cultura și civilizația românească din județele Harghita și Covasna (de exemplu, Prima Școală Românească din Sfântu Gheorghe, Casa Memorială Romulus Cioflec, Etnografia românească din sud-estul Transilvaniei ș.a.), cât și proiecte de anvergură teritorială și tematică care vizează teme de interes național și european (de exemplu: Arheologia sării în Transilvania, civilizația Cucuteni-Ariușd-Tripolie, Limesul Daciei Romane ș.a.). De aceea, ca și în anii precedenți, programele și proiectele derulate au vizat patrimoniul cultural din sud-estul, estul și nord-estul Transilvaniei, în strânsă legătură cu restul Transilvaniei, Moldova și Muntenia.

E.2. Misiunea

Misiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni constă în *cercetarea, prezervarea și promovarea patrimoniului cultural preistoric, dacic, roman, post-roman și românesc, precum și a celui care privește interferențele etnoculturale din arealul Carpaților Răsăriteni*. Muzeul este o instituție de cultură, de drept public, fără scop patrimonial, pusă în slujba societății și deschisă publicului, care colecționează, conservă, cercetează, restaurează, comunică și expune, în scopul cunoașterii, educării și recreării, mărturii materiale și spirituale ale existenței și evoluției comunităților umane, precum și cele ale mediului înconjurător.

Muzeul organizează sau oferă cadrul de desfășurare pentru activitățile privind constituirea, dezvoltarea, cercetarea, restaurarea, evidența și valorificarea patrimoniului cultural în arealul Carpaților Răsăriteni. Valorificarea patrimoniului cultural se face prin organizarea expozițiilor, sesiunilor, simpoziunilor, colocviilor, conferințelor și meselor rotunde, lecțiilor publice, precum și prin publicații adresate deopotrivă publicului și specialiștilor.

Toate programele și proiectele realizate de instituția în perioada raportată, atât cele stipulate în planurile minimale anuale cât și cele realizate peste prevederile acestora, au fost subordonate în mod exclusiv îndeplinirii acestei misiuni. Astfel, cercetările de teren și cele efectuate asupra patrimoniului aflat în administrarea instituției au vizat patrimoniul *preistoric* (*paleolitic* din carstul Vârghiș, neo-eneolitic din depresiunile Brașov și Ciuc, epoca bronzului și prima epocă a fierului din Depresiunea Brașov, Depresiunea Ciuc, Subcarpații Transilvaniei și Bazinul Someșului Mare). Cercetările privind patrimoniul *dacic* au vizat în principal depresiunile Brașov și Ciuc. Cercetărilor de teren privind epoca Daciei romane a cuprins vestigiile din zona graniței sale de est – pe toată latura vestică a Carpaților Orientali, de la Depresiunea Brașov până la Bazinul Someșului Mare. Instituția a continuat cercetările privind patrimoniul cultural *post-roman* (sec. IV-VI) care provin din Depresiunea Sfântu Gheorghe. Patrimoniul *românesc* (istorico-documentar și memorialistic) care a făcut obiectul activităților de cercetare a instituției provine în principal din Țara Bârsei, Depresiunea Sfântu Gheorghe și Depresiunea Ciuc). Totodată, cercetările au vizat interferențele culturale dintre Transilvania, Moldova și Muntenia. Activitățile de *prezervare* a patrimoniului (conservare, evidența, restaurarea, clasarea) s-au referit în principal la patrimoniul preistoric, dacic, roman, post-roman și românesc din arealul Carpaților Răsăriteni. Activitățile de promovare a patrimoniului (expoziții, publicații, conferințe, lecții deschise, interviuri în presă etc.) a vizat patrimoniul preistoric, dacic, roman, post-roman și românesc din arealul Carpaților Răsăriteni, cu precădere pe latura transilvăneană a acestui areal.

MNCR este implicat în mod nemijlocit în elaborarea documentației științifice pentru dosarul *Limesului Roman din Daci*, în vederea nominalizării acestuia în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO.

Totodată, în virtutea unui Protocol de Colaborare încheiat între Ministerul Culturii din România și Republica Moldova, MNCR s-a implicat în mod nemijlocit în elaborarea și susținerea dosarului de nominalizare în Lista UNESCO a *Peisajului Arheologic Orheiul Vechi*.

Instituția a avut activitatea susținută și în ceea ce privește *valorificarea patrimoniului cultural*. În acest sens, au fost elaborate, organizate și itinerate expoziții tematice temporare, au fost realizate materiale de promovare a cetăților dacice din estul Transilvaniei ș.a.; organizate manifestări culturale și științifice. Totodată, salariații MNCR au participat la numeroase manifestări culturale-științifice naționale și internaționale.

E.3. Obiective (generale și specifice)

E.3.1. Obiectivul general al instituției îl constituie *cercetarea, conservarea, valorizarea și integrarea patrimoniului cultural din arealul Carpaților Răsăriteni în serviciile culturale și educaționale, precum și în dezvoltarea științifică în domeniul socio-uman, pe plan regional, național și internațional*.

E.3.2. Obiective specifice ale instituției sunt:

- Identificarea, cercetarea, documentarea și dezvoltarea patrimoniului arheologic, etnografic, artistic, istorico-documentar și memorialistic din arealul Carpaților Răsăriteni;
- Conservarea, restaurarea și evidența științifică a patrimoniului arheologic, etnografic, istorico-documentar și memorialistic din arealul Carpaților Răsăriteni;
- Interpretarea, expunerea publică și introducerea în circuitul științific și a patrimoniului arheologic, etnografic, artistic, istorico-documentar și memorialistic din arealul Carpaților Răsăriteni, în scopul punerii acestuia în slujba progresului științific, educației și încântării publicului.

Activitatea instituției în perioada raportată a urmărit realizarea tuturor obiectivelor de mai sus. Astfel, în ceea ce privește *identificarea patrimoniului*, instituția a reușit să descopere și documenteze o serie de bunuri culturale relevante pentru profilul muzeului: situri și peisaje arheologice, numeroase artefacte, mărturii relevante privind istoria și civilizația românească din arealul Carpaților Răsăriteni.

În ceea ce privește *cercetarea și documentarea patrimoniului*, instituția a realizat o serie de proiecte de cercetări arheologice, etnografice și istorico-documentare de teren. Cele mai de seamă rezultate ale cercetărilor efectuate vizează *Arheologia sării, Civilizația dacică și Limesul Daciei Romane*. Cu rezultate notabile s-au soldat și cercetările arheologice privind *Paleoliticul din Peisajul natural-cultural Vârghiș*, precum și cele istorico-documentare privind *Istoria învățământului confesional românesc din sud-estul Transilvaniei*.

A fost continuată cercetarea patrimoniului aflat în administrarea instituției. Astfel, o serie de proiecte au vizat re-evaluarea științifică a patrimoniului aflat în administrarea muzeului. Printre astfel de activități menționăm expertizarea științifică a lotului bogat de artefacte preistorice de lemn descoperite în situri de exploatarea sării în estul și nord-estul Transilvaniei (jud. Harghita, Mureș și Bistrița-Năsăud), stabilirea componenței chimice a artefactelor de cupru și bronz; expertizele antropologice și arheozoologice ale materialului osteologic descoperit în situri arheologice la Olteni, Reci, Zoltan (jud. Covasna) și Păuleni (jud. Harghita); expertizarea științifică a lotului bogat de unelte preistorice confecționate din os, corn și cochilii acumulate în urma cercetărilor arheologice efectuate în aceleși situri.

Cercetările efectuate în perioada raportată, pe de o parte au sporit în mod considerabil patrimoniul instituției, iar pe de alta – i-au dezvăluit multe din valențele cognitive și, totodată, au adus date prețioase privind contextele naturale și culturale ale acestuia. Rezultatele acestor cercetări sunt parțial valorizate prin publicații, expoziții, lecții deschise, iar în viitor vor servi la organizarea unor expoziții tematice și de bază.

E.4. Strategie culturală, pentru întreaga perioadă de management

În perioada raportată, instituția a acționat cu respectarea strategiei culturale stabilite cu ocazia aprobării proiectului de management pentru perioada 2015-2017 și anume: “... *optimizarea și eficientizarea activităților de cercetare, dezvoltare, conservare, restaurare și valorificare a patrimoniului cultural (arheologic, etnografic, istorico-documentar)*”. În același timp, în conformitate cu angajamentele asumate, instituția a urmărit *sporirea vizibilității muzeului, diversificarea serviciilor pentru public și creșterea impactului educațional* al activităților sale.

Acestei strategii culturale au fost subordonată o strategie managerială legată de identificarea și atragerea resurselor umane și economice din surse alternative. În acest sens, instituția a reușit să identifice, obțină și valorifice *surse economice extrabugetare* considerabile pentru susținerea activității sale. Astfel, în perioada raportată, muzeul a identificat și atras surse financiare suplimentare consistente, prin *accesarea fondurilor alternative (AFCN, UEFISCDI), prin parteneriate cu alte muzee, universități și institute de cercetare, organizațiile non-guvernamentale și administrația centrală și locală*. Muzeul a reușit, prin numeroase colaborări, să sporească și noi surse umane. Astfel, în cadrul unor proiecte comune, în activitățile instituției au participat specialiști în diverse domenii ale muzeologiei și cercetării, precum și numeroși voluntari.

În conformitate cu strategia culturală a instituției pentru întreaga perioadă de management, muzeul a asigurat efectuarea cercetărilor științifice în domeniul *preistoriei, civilizației dacice, romane și post-romane*. Una dintre prioritățile declarate ale instituției – asupra căreia Ministerul Culturii nu s-a pronunțat încă – *fundamentarea științifică a organizării Muzeului în Aer Liber la Covasna* (cf. HG nr. 1043 din 2013) a fost urmărită cu maximă insistență, așa cum rezultă din descrierea de mai jos a programelor și proiectelor realizate.

Din programele și proiectele de cercetare prevăzute pentru întreaga perioadă, au fost realizate cu succes următoarele: *Paleoliticul din Depresiunea Întorsurii Buzăului și din zona carstului Vârghiș; Neoliticul în sud-estul Transilvaniei; Exploatarea pre- și protoistorică, antică și medievală a sării în estul Transilvaniei; Dacii în estul Transilvaniei; Granița de est a Daciei romane; Sud-estul Transilvaniei în perioada post-romană (sec. III-VI); Învățământul confesional românesc în estul Transilvaniei (sfârșitul sec. al XVIII-lea – începutul sec. al XX-lea); Conservarea, restaurarea, evidența și clasarea patrimoniului MNCR; Îmbunătățirea expozițiilor permanente existente; Amenajarea expoziției „Apele minerale în estul Transilvaniei (Exploatarea apei minerale și industria balneară în estul Transilvaniei în secolul al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea)”;* *Sesiunea științifică anuală a MNCR, edițiile a XII-a și a XIII-a;*

Sesiunea națională de comunicări științifice „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie, cultură și civilizație” Edițiile a XXIV-a și a XXV-a; Publicare *Caietelor de la Araci; Cercul „Tradiție și Modernitate”*; *Organizarea evenimentului Noaptea Muzeelor, Lecții deschise la muzeu* ș.a. Elaborarea proiectului expoziției *„Apele minerale în estul Transilvaniei (Exploatarea apei minerale și industria balneară în estul Transilvaniei în secolul al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea)”*; *Limesul de est al Daciei romane pentru școlari; Sesiunea științifică anuală a MNCR, Ediția a XII-a; Sesiunea națională de comunicări științifice „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie, cultură și civilizație”* Ediția a XXIII-a; Editarea *revistei anuale a MNCR, Angustia, XIX; Cercul „Tradiție și Modernitate”*; *Organizarea evenimentului Noaptea Muzeelor, Lecții deschise la muzeu* ș.a.

O componentă esențială a strategiei instituției vizează asigurarea **autenticității** demersului muzeal. La baza demersului muzeal, înainte de toate, se află *patrimoniul cultural național*. Un bun de patrimoniu este autentic în sine, însă, gradul de autenticitate a acestuia, precum și profunzimea și relevanța mesajului emanat de acest bun cultural, depinde în mod considerabil și adesea decisiv, de natura sa și de autenticitatea contextului cultural-istoric și natural, din care el provine. Totodată, este important ca modalitățile de expunere a bunurilor culturale să fie adecvate la așteptările, aspirațiile și capacitatea de recepție din partea publicului muzeului. De aceea, pentru atingerea acestui deziderat este o condiție sinequa-non cercetarea patrimoniului și publicului. De aceea, muzeul acordă importanța sporită cercetării patrimoniului și contextului, din care acesta provine și, totodată, experimentează cele mai eficiente și variate modalități de expunere adresate publicului-țintă a muzeului, și anume elevilor de ciclu gimnazial și liceal.

În acord cu prioritățile asumate de autoritatea – Ministerul Culturii și Identității Naționale, ordonatorul principal de credit – muzeul, alături de alte două muzee naționale, MNIR și MNIT, este în mod efectiv implicat în implementarea *Programului Național Limes*.

E.5. Strategie și plan de marketing

În strategia și planul de marketing al MNCR pentru întreaga perioadă au fost prevăzute: Înregistrarea siglei și acronimului MNCR ca marcă înregistrată, administrarea și întreținerea site-ului muzeului – www.mncr.ro., confecționarea unor materiale de promovare a MNCR și a patrimoniului deținut de acesta. Instituția a implementat cu succes administrarea și întreținerea site-ului muzeului și a realizat diverse materiale de promovare. MNCR a efectuat studii speciale pentru stabilirea de strategii de promovare a patrimoniului într-un mediu multiethnic. Numeroase produse muzeale au texte traduse, sau sunt în curs de traducere în limba maghiară și sau limbi de circulație internațională.

E.6. Programe propuse pentru întreaga perioadă de management

În perioada raportată MNCR a inițiat, elaborat și implementat două categorii de programe:

E.6.a. Programe care vizează activitatea permanentă, finanțate din subvenția acordată de autoritatea, din co-finanțări și venituri proprii;

E.6.b. Programe distincte finanțate în totalitate din fonduri atrase. Acestea, în mod concomitent, se referă la mai multe domenii: cercetare de teren, cercetarea patrimoniului propriu, cercetarea patrimoniului altor muzee, promovarea, activități cu public etc.

E.6.a.1. Program: Conservarea patrimoniului muzeal

E.6.a.1.1. Sub-program *Conservarea preventivă a patrimoniului cultural*

E.6.a.1.2. Sub-program *Conservarea invazivă a patrimoniului cultural*

E.6.a.2. Program: Restaurarea patrimoniului muzeal

E.6.a.3. Program: Evidența și clasarea patrimoniului muzeal

E.6.a.4. Program: Cercetarea patrimoniului cultural aflat în administrarea MNCR

E.6.a.4.1. Sub-Program: Cercetarea patrimoniului arheologic aflat în administrarea MNCR

E.6.a.4.2. Sub-Program: Cercetarea patrimoniului etnografic aflat în administrarea MNCR

E.6.a.4.3. Sub-Program: Cercetarea patrimoniului istorico-documentar aflat în administrarea MNCR.

E.6.a.5. Program: Cercetări de teren

- E.6.a.5.1.** Sub-Program: **Cercetarea siturilor arheologice-cheie din estul Transilvaniei**
- E.6.a.5.2.** Sub-Program: **Cercetarea etnografică de teren**
- E.6.a.5.3.** Sub-Program: **Cercetarea istorico-documentară în arhive.**
- E.6.a.6.** Program: **Expoziții**
  - E.6.a.6.1.** Sub-Program: **Expoziții de bază**
  - E.6.a.6.2.** Sub-Program: **Expoziții temporare și itinerante.**
- E.6.a.7.** Program: **Relații cu publicul**
  - E.6.a.7.1.** Sub-Program: **Tradiție și Modernitate – Pedagogie muzeală**
  - E.6.a.7.2.** Sub-Program: **Manifestări cultural-artistice și literare**
  - E.6.a.7.3.** Sub-Program: **Activități cultural-sportive**
  - E.6.a.7.4.** Sub-Program: **Lecții deschise**
  - E.6.a.7.5.** Sub-Program: **Manifestări cultural-științifice**
  - E.6.a.7.6.** Sub-Program: **Realizarea unor produse culturale on-line.**
- E.6.a.8.** Program: **Publicații**
- E.6.b.** Programe distincte finanțate în totalitate din fonduri suplimentare:
  - E.6.b.1.** Program: **Programul Național Limes.** Sectorul estic (finanțat în mod distinct de MCIN)
  - E.6.b.2.** Program: **Granița de est a Daciei** (finanțat de UEFISCDI)
  - E.6.b.3.** Program: **Sud-estul Transilvaniei în perioada post-romană** (finanțat de UEFISCDI)
  - E.6.b.4.** Program: **Etnoarheologia sării în spațiul intra-carpatic al României** (finanțat de UEFISCDI). Titular – Universitatea Al. I. Cuza, MNCR – partener.

E. 7. Proiecte în cadrul programelor:

E.7.6. a.1.1. Proiecte subsumate sub-programului *Conservarea preventivă a patrimoniului cultural*:

E.7.6.a.1.1.1. Anul 2015. Proiect: **Efectuarea operațiunilor periodice necesare menținerii integrității obiectelor din lemn și textile aflate în patrimoniul MNCR.** Acestea s-a efectuat conform normelor privind evidența și conservarea patrimoniului cultural, aprobat prin H.G. nr. 1111/11.09.2003. La obiecte din lemn, o degradare frecvent întâlnită este biodegradarea datorată atacului de insecte xilofage, cunoscute în termeni uzuali drept atac de carii. Aceste atacuri s-au observat la bunurile de patrimoniu din lemn depozitate în anexa de la sediul Primei Școli Românești. Textilele de cele mai multe ori sunt atacate de molii. Tratamentele s-a aplicat asupra cca. **500** de piese, dintre care 2 construcții: moară de apă, alcătuită din bârne masive din lemn; un *găbănaș* - o bucătărie de vară, lucrată din bârne subțiri de molid; piese de uz gospodăresc (unelte agricole, tâmplărie, dogărie, textile etc.). Tratatamentul chimic împotriva atacurilor de insecte xilofage s-a efectuat prin pensularea obiectelor cu o soluție formată din acid boric, bicromat de potasiu și sulfat de cupru. Tratatamentul chimic împotriva atacurilor de molii.

E.7.6.a.1.1.3. Anul 2016. Proiect: **Tratamente curative periodice aplicate bunurilor etnografice din lemn, textile și metal**

Lider de proiect: M. Mureșan. Echipa: L. Dănilă, E. Filip.

Activități:

- Desprăfuirea obiecte etnografice din lemn, textile și metal
- Aerisirea obiectelor etnografice textile
- Tratarea obiectelor etnografice textile păstrate în depozit cu naftalină
- Tratarea obiectelor etnografice textile aflate în spații expoziționale cu insecticid pentru tratamentul rezidual al suprafețelor – K-OTHRINE
- Tratarea obiectelor de metal cu Feruginol.

Rezultate:

- 898 obiecte etnografice textile tratate aflate în depozit
- 77 obiecte etnografice textile din expoziție
- 24 obiecte de metal.

E.7.6.a.1.1.4. Anul 2016. Proiect: **Conservarea preventivă a bunurilor arheologice din metale și ceramică**

Activități:

- Curățirea mecanică a 355 obiecte arheologice de metal (fier, cupru, bronz, argint)
- Curățirea mecanică a 17088 obiecte arheologice de ceramică (vase și fragmente ceramice)
- Aplicarea soluțiilor anticorozive la 355 obiecte arheologice de metal.

Rezultate principale ale proiectului:

- 355 obiecte arheologice de metal (fier, cupru, bronz, argint) tratate preventiv
- 17088 obiecte arheologice de ceramică (vase și fragmente ceramice) tratate preventiv.

E.7.6.a.1.1.5. Anul 2016. Proiect: **Desalinizarea obiectelor arheologice din lemn descoperite în medii saline**

Activități:

- Curățarea mecanică a 61 obiecte arheologice din lemn descoperite în medii saline.
- Împachetarea cu folie de protecție pentru păstrarea umidității și protecția împotriva razelor UV a 61 obiecte arheologice din lemn descoperite în medii saline
- Ambalarea 61 obiecte arheologice din lemn descoperite în medii saline în vederea transportului la laboratorul de conservare din Suceava
- Imersarea în apă distilată circulatorie, în cuve speciale, a 61 de obiecte arheologice din lemn descoperite în medii saline
- Monitorizarea procesului de desalinizare prin măsurarea salinității.

Rezultate principale ale proiectului:

- 61 obiecte arheologice de lemn desalinizate descoperite în medii saline

Valorificarea rezultatelor:

- 61 fișe conservare completate înainte de aplicarea procesului de desalinizare
- Un set de fotografii (61 foldere) cu piesele de lemn fotografiate înainte de a fi trimise la laboratorul de conservare în vederea desalinizării
- 61 fișe conservare cu aceste piese efectuate de conservatorul autorizat
- Selectarea pieselor conservate care se pretează restaurării

Perspectivă de dezvoltare a proiectului pe termen scurt (2017):

- Consolidarea obiectelor de lemn desalinizate prin impregnarea cu PEG (percloretilenglicol).

E.7.6.a.1.1.6. Anul 2016. Proiect: **Conservare invazivă a bunurilor etnografice din textile**

Activități:

- Perierea, scuturarea ușoară și spălarea manuală a 462 obiecte etnografice textile cu ajutorul substanțelor detergente ecologice.

Rezultate principale ale proiectului

- 462 obiecte etnografice textile spălate.

Valorificarea rezultatelor:

- Piesele sunt expuse la Muzeul Mureșului și Oltului Superior din Miercurea Ciuc.

E.7.6.a.1.1.7. Anul 2016. Proiect: **Conservarea invazivă a bunurilor etnografice din lemn**

Lider de proiect: M. Mureșan. Echipa: L. Dănilă, E. Filip.

Activități:

- Tratarea de două ori pe an a 555 de obiecte etnografice de lemn cu *Lignoprot*, în scopul combaterii insectelor xilofage și a eliminării mucegaiului.
- Tratarea pieselor de dimensiuni mari, respectiv 2 construcții: moară de apă – alcătuită din bârne masive din lemn și un găbănaș - o bucătărie de vară, lucrată din bârne subțiri de molid s-a efectuat prin pensularea cu o soluție formată din acid boric, bicromat de potasiu și sulfat de cupru.
- Piesele de mici dimensiuni și anterior restaurate și conservate s-au tratat prin pensulare cu *Lignoprot*.

Rezultate principale ale proiectului:

- 555 de obiecte etnografice de lemn tratate.

Valorificarea rezultatelor:

- Actualizarea fișelor FAE și de conservare a pieselor de lemn conservate
- Obiectele conservate vor fi expuse în cadrul unor expoziții.

E.7.6.a.1.1.9. Anul 2017. Proiect: **Asigurarea permanentă a microclimatului optim în spațiile de păstrare și expunere a bunurilor muzeale aflate în patrimoniul MNCR.** Lider de proiect: M. Mureșan. Echipa: L. Dănilă, E. Filip, F. Herțeg, I. Sas.

Activități în cadrul proiectului:

- Monitorizarea periodică a regimului termic în depozite și săli de expoziție
- Monitorizarea periodică a umidității în depozite și săli de expoziție
- Ajustarea regimului termic în depozite și săli de expoziție
- Ajustarea gradului de umiditate în depozite și săli de expoziție.

Rezultate:

- Un Registru de Monitorizare microclimat spații MNCR
- Menținerea regimului termic în spațiile de păstrare și expunere a patrimoniului conform normelor metodologice de conservare, pe suprafața de 624 mp.
- Menținerea gradului de umiditate în spațiile de păstrare și expunere a patrimoniului conform normelor metodologice de conservare.
- *Jurnal de Monitorizare a microclimatului* în spațiile de depozitare și expunere a patrimoniului muzeal, privind regimul termic.
- *Jurnal de Monitorizare a microclimatului* în spațiile de depozitare și expunere a patrimoniului muzeal, privind gradul de umiditate.

E.7.6.a.1.1.10. Anul 2017. Proiect: **Tratamente curative periodice aplicate obiectelor etnografice din lemn, textile și metal aflate în patrimoniul MNCR**

Lider de proiect: M. Mureșan. Echipa: L. Dănilă, E. Filip.

Activități:

- Desprăfuirea obiecte etnografice din lemn, textile și metal
- Aerisirea obiectelor etnografice textile
- Tratarea obiectelor etnografice textile păstrate în depozit cu naftalină
- Tratarea obiectelor etnografice textile aflate în spații expoziționale cu insecticid pentru tratamentul rezidual al suprafețelor – K-OTHRINE
- Tratarea obiectelor de metal cu Feruginol.

Rezultate:

- 898 obiecte etnografice textile tratate aflate în depozit
- 77 obiecte etnografice textile din expoziție
- 24 obiecte de metal.

E.7.6.a.1.1.11. Anul 2017. Proiect: **Tratamente curative periodice aplicate bunurilor imobile de lemn (case, moară, anexe ș.a.)**

Activități:

- Desprăfuirea moară și găbănaș de lemn
- Tratarea părților de metal cu Feruginol.

Rezultate:

- 2 construcții de lemn tratate care sunt demontate pe componente și aflate în depozitul MNCR.

E.7.6.a.1.1.12. Anul 2017. Proiect: **Conservarea preventivă a bunurilor arheologice din metale în patrimoniul MNCR**

Lider de proiect: M. Mureșan. Echipa: L. Dănilă, E. Filip.

Activități:

- Curățirea mecanică a 355 obiecte arheologice de metal (fier, cupru, bronz, argint)
- Aplicarea soluțiilor anticorozive la 355 obiecte arheologice de metal.

Rezultate principale ale proiectului:

- 355 obiecte arheologice de metal (fier, cupru, bronz, argint) tratate preventiv

E.7.6.a.1.1.13. Anul 2017. Proiect: **Conservarea preventivă a bunurilor etnografice din textile aflate în patrimoniul MNCR**

Activități:

- Curățirea mecanică a 975 obiecte textile aflate în depozitul MNCR.
- Aplicarea soluțiilor 975 obiecte textile

Rezultate principale ale proiectului:

- 975 obiecte textile tratate preventiv.

E.7.6.a.1.1.14. Anul 2017. Proiect: **Conservarea invazivă a bunurilor etnografice din lemn aflate în patrimoniul MNCR**

Activități:

- Curățirea mecanică a 555 obiecte arheologice de lemn
- Aplicarea soluțiilor anticorozive la 555 obiecte etnografice de lemn

Rezultate principale ale proiectului:

- 555 obiecte etnografice de lemn tratate preventiv.

E.7.6.a.1.1.15. Anul 2017. Proiect: **Desalinizarea și stabilizarea artefactelor de lemn descoperite în situri arheologice de exploatare a sării și aflate în patrimoniul MNCR.**

Activități:

- Desalinizare a 87 obiecte arheologice din lemn descoperite în medii saline.
- Monitorizarea stării de conservare la laboratorul de conservare din Suceava
- Îmersarea în apă distilată circulatorie, în cuve speciale, a 87 de obiecte arheologice din lemn descoperite în medii saline

Rezultate principale ale proiectului:

- 87 obiecte arheologice de lemn desalinizate descoperite în medii saline

Valorificarea rezultatelor:

- 87 fișe conservare completate înainte de aplicarea procesului de desalinizare
- Consolidarea obiectelor de lemn desalinizate prin impregnarea cu PEG (percloretilenglicol).

E.7.6.a.2. Proiecte subsumate Programului *Restaurarea patrimoniului muzeal*:

E.7.6.a.2.1. Anul 2015. Proiect: **Restaurarea patrimoniului muzeal de lemn preistoric descoperit la Beclean – Băile Figa și la Orșova**

Activități:

- Selectarea pieselor și pregătirea documentației în vederea restaurării pieselor de lemn;
- Împachetarea și transportul pieselor la laboratorul de restaurare
- Realizare de fotografii din timpul activității specifice de restaurare
- Completarea cu lemn nou a lipsurilor
- Fixarea elementelor fracturate cu ajutorul unor bucăți de lemn de balsa și înclieate cu adeziv corespunzător.
- Chituirea crăpăturilor și fisurilor
- Biocidare preventivă cu Preventol
- Șlefuirea suprafețelor chituite
- Finisarea cu ceară și peliculizare cu selac
- Integrare cromatică.

Rezultate:

- 18 piese de lemn restaurate în patrimoniul MNCR
- 18 dosare de Restaurare.

E.7.6.a.2.2. Anul 2016. Proiect: **Restaurarea patrimoniului muzeal de lemn preistoric descoperit la Beclean – Băile Figa și la Orșova**

Activități:

- Selectarea pieselor și pregătirea documentației în vederea restaurării pieselor de lemn;

- Împachetarea și transportul pieselor la laboratorul de restaurare
- Realizare de fotografii din timpul activității specifice de restaurare
- Completarea cu lemn nou a lipsurilor
- Fixarea elementelor fracturate cu ajutorul unor bucăți de lemn de balsa și lipite cu adeziv corespunzător.
- Chituirea crăpăturilor și fisurilor
- Biocidare preventivă cu Preventol
- Șlefuirea suprafețelor chituite
- Finisarea cu ceară și peliculizare cu selac
- Integrare cromatică

Rezultate:

- 13 piese de lemn restaurate în patrimoniul MNCR
- 13 dosare de Restaurare.

E.7.6.a.3. Proiecte subsumate Programului *Evidența și clasarea patrimoniului muzeal*:

E.7.6.a.3.1. Proiect: *Evidența patrimoniului muzeal*

Perioada: anii 2015 - 2017. Loc de desfășurare: Spațiile MNCR.

Activități:

- Înregistrare a obiectelor de patrimoniu în Registrul Unic de Inventar (RUI),
- Completarea fișelor analitice,
- Completarea fișelor de conservare,
- Completarea dosarelor de restaurare,
- Introducerea fișelor în baza de date DOCPAT.

Rezultate în anul 2015:

- obiecte de patrimoniu înscrise în RUI: 1322 numere de inventar;
- fișe de conservare completate: 759 fișe;
- fișe analitice de evidență (FAI) completate: 1431 fișe;
- fișe introduse în DOCPAT: 1277 fișe.

În anul 2016:

- obiecte de patrimoniu înscrise în RUI: 363 numere de inventar;
- fișe de conservare completate: 981 fișe;
- fișe analitice de evidență (FAI) completate: 569 fișe;
- fișe introduse în DOCPAT: 525 fișe.

În anul 2017:

- obiecte de patrimoniu înscrise în RUI: 7299 numere de inventar;
- fișe de conservare completate: 223 fișe;
- fișe analitice de evidență (FAI) completate: 295 fișe;
- fișe introduse în DOCPAT: 1647 fișe.

Tabel. Situația privind evidența patrimoniului muzeal la data de 30.07.2017

Categorii evidența patrimoniului	2015	2016	2017
Numere de inventar completate în RUI	1322	363	7299
Fișe de conservare	759	981	223
Fișe Analitice de Evidență	1431	569	295
Fișe introduse în DOCPAT	1277	525	1647

E.7.6.a.3.2. Proiect: Clasarea patrimoniului cultural

Activitatea de clasare, pe parcursul existenței instituției, a evoluat lent. În anii precedenți, clasarea s-a realizat conform tabelului de mai jos.

Anul	Categoria fond/tezaur	Nr. ordinului de clasare	Nr. piese
2006	Tezaur	2193/09.05.2006	18 piese
2008	Tezaur	2280/22.04.2008	4 piese
	Fond	2292/22.04.2008	2 piese
2014	Tezaur	2597/25.08.2014	31 piese
	Fond	2597/25.08.2014	6 piese
Total:		Total tezaur	53 piese
		fond	8 piese
		Total general	61 piese

În ultimii ani autoritatea a întârziat mult cu aprobarea propunerilor făcute. În cursul anilor 2015 – 2017 MNCR a înaintat **23 de dosare noi de clasare**, însă nu a primit răspunsul din parte autorității.

E.7.6.4. Proiecte subsumate Programului *Cercetarea patrimoniului aflat în administrarea MNCR*

E.7.6.4.1. Sub-program *Cercetarea patrimoniului arheologic aflat în administrarea MNCR*

E.7.6.4.1.1. Proiect de cercetare de cabinet: *Plastica antropomorfă neo-eneolitică din patrimoniul MNCR.* Sistematizarea, încadrarea tipologică, cronologică și culturală și interpretarea figurinelor antropomorfe și zoomorfe din perioada neo-eneolitică aflate în administrarea instituției.

Perioada: în cursul anului 2015. Loc de desfășurare: sediul central al MNCR.

Activități:

- Studiul microscopic și spectrometric a 20 figurine.
- Realizarea fișelor analitice care cuprind următoarele date: tip, număr inventar, context, descriere (morfologie, materie primă, etapele procesării, urme de utilizare, rol funcțional probabil), dimensiuni, fotografii generale, precum și detalii microscopice pentru 20 de piese aparținând culturii Cucuteni-Ariușd.
- Clasificarea și încadrarea tipologică.

Responsabil: dr. Dan Buzea.

E.7.6.4.1.2. Proiect de cercetare de cabinet: *Vestigii arheologice de la situl arheologic Olteni.* Sistematizarea și încadrarea tipologică, culturală și cronologică a materialului arheologic din situl arheologic *Olteni-Cariera de Nisip*, com. Bodoc, jud. Covasna). În anii 2001 – 2005, muzeul a efectuat săpături arheologice preventive în sit, pe o suprafața de 20.000 mp. În cadrul acestui sit au fost cercetate urme a 5 așezări suprapuse și o necropolă, după cum urmează: așezarea din perioada neolitică (cultura ceramicii liniare); așezarea din perioada eneolitică (cultura Precucuteni); așezarea din epoca bronzului (cultura Noua); așezarea din epoca dacică timpurie (sec. V – III a. Chr.); așezarea din perioada post-romană (sec. V - VI); necropola din perioada dacică timpurie (sec. V – III a. Chr.).

Perioada: în cursul anului 2015. Loc de desfășurare – sediul central al MNCR.

Activități:

- Verificarea documentației de teren;
- Scanarea planurilor și profilelor desenate (planul sitului și 393 complexe);
- Ordonarea a cca. 1000 de fotografii digitale realizate în perioada 2001 – 2004 în teren, pentru Sectorul A a sitului;
- Prelucrarea digitală a planurilor și integrarea acestora în Planul General în format AutoCad (dwg);
- Procesarea datelor geospațiale și introducerea acestora în baza de date GIS;

- Introducerea datelor relevante privind 393 de gropi menajere (formă, dimensiuni, material, imagini, încadrarea cronologică și culturală etc.) în baza de date ACCESS;
- Expertizarea și sistematizarea a 302 de artefacte;
- Cercetarea magnetometrică de teren în zona Sectorului A a sitului, pe suprafața de 14.400 mp (cu rezultate elocvente privind gradul de ocupare a sitului în diferite perioade). Cercetarea s-a realizat pe 2 parcele agricole aflate la sud de zona ultimelor cercetări arheologice.
- Realizarea a 80 de fișe analitice noi asupra materialului arheologic de masă descoperit în locuințele din perioada post-romană.

Responsabili: Al. Popa, D. Buzea.

E.7.6.4.1.3. Proiect: Studiul materialului arheozoologic din situl arheologic Reci, punctul Dobolyka, județul Covasna.

Perioada: în cursul anului 2015.

Loc de desfășurare – sediul central al MNCR și Muzeul Secuiesc al Ciucului.

Cu ocazia cercetării arheologice preventive în primăvara anului curent, 2015, la fabrica de prelucrare și debitare a lemnului din Reci, punctul Dobolyka, județul Covasna, au fost descoperite și documentate 110 complexe arheologice (în special gropi de diferite forme și dimensiuni), o mică parte fiind atribuite primei vârste a epocii fierului (cultura Gáva, sec. XI-IX î.Hr.), iar majoritatea la perioada La Tène (civilizația dacică, sec. II. a.Hr. - sec. I p. Hr.). Rămășițe animale au fost prelevate din 49 gropi, dintre care 5 nu au putut fi determinate din punct de vedere cronologic, 3 au fost atribuite primei vârste a fierului, culturii Gáva, iar restul - perioadei dacice.

Activități:

- Prelucrarea primară a 1024 de rămășițe animaliere.
- Restaurarea și lipirea fragmentelor
- Selectarea a 793 fragmente faunistice din 49 complexe
- Determinarea speciilor, vârstelor, sexelor și patologiilor animalelor

Responsabil: dr. D.- L. Buzea. Colectiv: Kosa Bela, Imola Kelemen.

E.7.6.4.1.4. Proiect: Analiza microscopică, tehnologică și tipologică a 40 de artefacte descoperite în complexele arheologice de la Reci – Fabrica de Cherestea, jud. Covasna. Responsabili: C. Beldiman, D. Buzea. Perioada: în cursul anului 2015. Loc de desfășurare: sediul central al MNCR, București – Universitatea București.

Activități:

- Realizarea fișelor de analiză care cuprind următoarele date: tipul, numărul de inventar, contextul, descrierea (morfologie, materie primă, etapele procesării, urme de utilizare, rol funcțional probabil), dimensiuni și fotografii generale, precum și detalii microscopice.

E.7.6.4.1.5. Proiect: Microscopia, Spectrometria și Patrimoniul Arheologic Mobil. Noi perspective asupra valorilor trecutului. Co-finanțator: Administrația Fondului Cultural Național.

Lider de proiect: ACSCR, Parteneri: MNCR, Asociația Culturală „Cetatea Dacică Valea Zânelor” din Covasna, jud. Covasna, Colegiul Național „Octavian Goga” din Miercurea Ciuc, jud. Harghita, Asociația Cultural-Creștină „Justinian Teculescu” din Voinești-Covasna, jud. Covasna. Responsabil: D. Buzea Colectiv: Al. Popa, Andrea Chiricescu, V. Kavruk, C. Beldiman, Diana Maria Sztancs.

Activități:

- Au fost selectate piese arheologice preistorice atribuite culturilor Cucuteni-Ariușd, Costișa și Wietenberg, descoperite în situl de la Păuleni Ciuc „Dâmbul Cetății” jud. Harghita, artefacte din categorii diferite de materiale: metal, ceramică și materii dure animale (os, corn și dinți), relevante pentru proiect.
- Au fost selectate 120 de piese,
- 60 artefacte au fost analizate cu ajutorul microscopului digital
- 60 analizate cu ajutorul spectrometrului cu fluorescență cu raze „X”

- Piesele au fost fotografiate în detaliu, au fost elaborate documente, fișe de catalog, desene și secțiuni.

E.7.6.4.1.6. Proiect de cercetare de cabinet: Vestigiile arheologice din situl Păuleni-Ciuc

Perioada: pe parcursul anului 2016. Loc de desfășurare: Sediul central al MNCR, Muzeul Secuiesc al Ciucului (Miercurea-Ciuc), Institutul de Arheologie vasile Pârvan (București). Lider de Proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, Al. Comșa, Al. Popa, Kelemen Imola.

- Sistematizarea documentației științifice
- Studiu arheozoologic a 3586 de fragmente de oase animaliere
- Studiu antropologic a 280 de oase umane provenind de la 23 de indivizi
- Stabilirea componenței chimice a 5 de obiecte de bronz (Al. Popa)
- Stabilirea speciilor și vârstelor animalelor domestice și sălbatice exploatate în perioada eneolitică și epoca bronzului la Păuleni
- Stabilirea vârstelor, sexelor și a patologiilor unor indivizi din epoca bronzului de la Păuleni

Rezultate:

- Alexandra Comșa, *Expertiza științifică a materialului osteologic uman de la Păuleni*, 2016, MNCR, manuscris.
- Kelemen Imola, *Expertiza științifică a materialului osteologic animalier de la Păuleni*, 2016, MNCR, manuscris.

Valorificare pe termen scurt:

- Elaborarea și publicarea rezultatelor de cercetare arheozoologică a materialului osteologic de la Păuleni, sub forma unui articol de cca. 30 pagini
- Elaborarea și publicarea rezultatelor de cercetare antropologică a materialului osteologic uman de la Păuleni, sub forma unui articol de cca. 20 pagini

Valorificare pe termen mediu:

- Publicarea Raportului Monografic al sitului
- Îmbunătățirea expoziției de bază la sediul central *Așezarea preistorică Păuleni-Ciuc*.

E.7.6.4.1.7. Proiect de cercetare de cabinet: Așezarea dacică de la Reci-Dobolicea, jud. Covasna (cercetarea științifică a patrimoniului rezultat din săpăturile preventive efectuate în anul 2015)

Perioada: pe parcursul anului 2016. Loc de desfășurare – sediul central MNCR. Lider de proiect: M.M. Ștefan. Echipa: D. Buzea, D. Ștefan, Al. Popa.

Activități:

- Realizarea planului general georeferențiat
- Verificarea documentației de teren și transcrierea textului din Jurnalul de Săpătură Arheologică realizat în anul 2015
- Expertizarea și sistematizarea artefactelor din piatră, lut, metal și ceramică
- Scanarea tuturor planurilor generale, a planurilor și profilelor, precum și a contextelor arheologice cercetate
- Documentarea fotografică a inventarului arheologic
- Digitizarea planurilor de săpătură
- Definirea și completarea atributelor din bazele de date spațiale
- Analiza tipologică a complexelor arheologice și a materialelor rezultate din săpăturile arheologice
- Stabilirea principalelor repere cronologice
- Identificarea principalelor analogii (sit arheologic, comportament depozițional)
- Analize spațiale privind microregiunea Reci în a doua epocă a fierului: cartarea siturilor, integrarea datelor spațiale din diferite surse.
- Analize de arheologia peisajului realizate în scopul reconstituirii peisajului arheologic din Preistorie.
- Analiza contextuală, cultural-arheologică a sitului arheologic de la Reci.

Rezultate:

- Plan general al sitului în format digital
- 112 planuri și profile de săpătură digitizate (în format CAD)
- Hărți ale microzonei arheologice Reci
- Baza de date georeferențiată a complexelor arheologice
- Catalogul complexelor
- 260 de fișe FAE
- Catalogul ilustrat al pieselor descoperite
- Schema cronologică a sitului
- Clasificarea principalelor categorii funcționale de inventar
- Clasificarea morfologică a complexelor cercetate.

Valorificarea parțială în 2016:

- M.M. Ștefan, D. Buzea, *Așezarea dacică de la Reci-Dobolica, jud. Covasna*. Comunicare științifică susținută în cadrul Sesiunii Științifice a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, ediția a XIII-a, Miercurea-Ciuc, 13-15 decembrie 2016
- M.M. Ștefan, D. Buzea, D. Ștefan, Al. Popa, *Raport de cercetare*.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017-2018):

- Elaborarea și publicarea Raportului monografic *Așezarea dacică de la Reci-Dobolica*
- Introducerea rezultatelor cercetărilor de la Reci într-o expoziție tematică privind cultura dacică în sud-estul Transilvaniei.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2020/2021)

- Integrarea rezultatelor cercetărilor într-un studiu monografic privind cultura dacică în sud-estul Transilvaniei.
- Valorificarea expozițională a rezultatelor cercetării în cadrul unei expoziții tematice.

E.7.6.4.1.8. Proiect de cercetare de cabinet: **Așezarea din epoca post-romană de la Olteni – Cariera de Nisip, jud. Covasna** (cercetare științifică a vestigiilor din sec. IV – V descoperite prin săpăturilor arheologice preventive la Olteni în anii 2001 – 2010). Lider de proiect: Al. Popa. Echipa: D. Buzea, D. Ștefan, Zs. L. Bordi (DCJ Covasna), Kelemen Imola (Muzeul Secuiesc al Ciucului). Perioada: pe parcursul anului 2016. Loc de desfășurare: sediul central al MNCR.

Activități:

- Verificarea documentației de teren și transcrierea pe calculator a textelor din jurnalele de săpătură arheologică din anii 2001 – 2005 (D. Buzea)
- Scanarea planurilor și profilelor arheologice realizate în anii 2001 – 2005 (D. Buzea)
- Studiu arheozoologic al unui lot din 1825 de fragmente de oase animaliere, provenite din 7 locuințe (L1, L2, L3, L4, L5, L6, L8) și din 59 de gropi "menajere" atribuite perioadei post-romane (Kelemen Imola și D. Buzea)
- Realizarea statisticii materialului ceramic din 2 locuințe din perioada post-romană de la Olteni (L.5 și L.8)
- Cercetarea aeriană a microzonei Olteni (D. Ștefan și D. Buzea)
- Ilustrația materialului arheologic (Al. Popa, Zs. L. Bordi)
- Obținerea documentației topo pentru pregătirea aplicației GIS
- Dezvoltarea și testarea bazei de date pentru prelucrarea materialului arheologic descoperit în situl de la Olteni "Cariera de Nisip", integrarea bazei de date în sistem GIS.

Rezultate din 2016:

- Localizarea și delimitarea spațială a sectorului sudic al sitului, compatibilă cu hărțile digitale
- Evidențierea anomaliilor locale, respectiv structurii interne, în partea de sud a sitului pe o suprafață de 120 x 120 m, aflată în imediata apropiere de taluzul abandonat al carierei.
- Set de fotografii digitale pentru materialul ceramic analizat (137 fragmente de vase întregibile, plan și detalii);

- 137 de desene profil cu reconstituire diametru vas (în funcție de fiecare situație) (format corel și pdf)
- 137 de fise cu date tipologice și stilistice pentru fiecare fragment ceramic analizat.
- Un Catalog – text word cu descrierea materialului analizat.
- Set de fotografii și filme aeriene
- Planul topografic al sitului
- Un studiu arheozoologic al materialului faunistic descoperit în complexele post-romane
- Analiza și documentarea materialului ceramic de masă provenit din locuințele 5 și 8.

Valorificarea rezultatelor în 2016:

- Al. Popa, D. Buzea, *Stadiul cercetărilor vestigiilor arheologice din perioada post-romana de la Olteni*, Comunicarea științifică în cadrul Sesiunii Științifice a MNCR, Ediția a XIII-a, 13-15 decembrie 2016, Miercurea-Ciuc.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017-2018):

- Prezentarea descoperirilor de la Olteni – locuirea post-romană în cadrul unor lecții deschise organizate la muzeu sau în alte locații
- Prezentarea unor artefacte deosebite în presa locală și în mediul on line
- Elaborarea și publicarea unor articole în reviste de specialitate privind situl arheologic de la Olteni – locuirea post-romană.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2019 – 2021):

- Integrarea rezultatelor cercetărilor într-un studiu monografic privind locuirea post-romană de la Olteni în contextul sud-est transilvănean.
- Valorificarea expozițională a rezultatelor cercetării în cadrul unei expoziții tematice.

E.7.6.4.1.9. Proiect de cercetare de cabinet: **Așezarea culturii ceramicii liniare de la Olteni - Nisipărie jud. Covasna** (Etapa 1). Perioada: pe parcursul anului 2017. Loc de desfășurare: sediul central al MNCR și satul Olteni, com. Bodoc, jud. Covasna.

Activități:

- Sistematizarea documentației științifice de teren din anii 2005 – 2012
- Prelucrarea științifică primară a materialului neolitic

Rezultate:

- Planul topografic al sitului cu încadrarea a 20 complexe neolitice

Valorificarea rezultatelor proiectului în cursul anului 2017:

- D. Buzea, *Raport preliminar pentru Revista Angustia*.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017-19):

- În lunile septembrie și octombrie 2017, împreună cu profesorul dr. Thomas Saile (Universitatea din Regensburg, Germania), expert în cercetarea culturii LBK, vor fi efectuate cercetări mai amănunțite
- Elaborarea și publicarea monografică a raportului final de cercetare.

Lider de proiect: D. Buzea.

E.7.6.4.1.10. 2016 – 2017. Proiect de cercetare de cabinet: **Epoca bronzului târziu din Valea Oltului Superior în lumina cercetărilor efectuate de MNCR în anii 1996-2016** (Etapa 1). Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan, Al. Popa, J. Puskas.

Activități:

- Analiza metalografică a 31 de artefacte de bronz de la situl Zoltan – *screening* de masă al compoziției chimice a pieselor de bronz. Spectrometrie de fluorescență cu raze „X” cu energie dispersivă (*Energy Dispersive X-ray Fluorescence Spectrometry* (Al. Popa)
- Cercetarea a 283 de artefacte din materii dure de origine animală (MDA) (V. Kavruk, C. Beldiman, D. Buzea)
- Realizarea materialului ilustrativ pentru contextele și artefactele cercetate (V. Kavruk, D. Buzea și Puskas)

- Sistematizarea documentației științifice (V. Kavruk)
- Elaborarea prospectului monografiei sitului (V. Kavruk)

Rezultate:

- Expertiza tehnologică a artefactelor de MDA descoperite la Zoltan
- Componența aliajului a 31 de obiecte de bronz descoperite la Zoltan
- Ahiva științifică a documentației științifice privind cercetările efectuate situl la Zoltan
- Documentarea și realizarea planșelor/ figurilor grafice pentru complexele cercetate în perioada 1996-2001 (44 de gropi "menajere" cu planuri și profile).
- Prospectul Monografiei arheologice a sitului

Perspective de dezvoltare pe termen scurt (2017-2018):

- Elaborarea și publicarea unui articol privind la locuirea din epoca bronzului târziu din situl arheologic Zoltan (2017)
- Publicarea monografiei arheologice Zoltan (2018)

Perspective pe termen mediu (2019-2020):

- Prelucrarea științifică a loturilor de materiale din epoca bronzului târziu de la Jigodin și Olteni
- Elaborarea lucrării monografice Epoca bronzului târziu în Valea Oltului Superior
- Integrarea rezultatelor cercetării într-o expoziție tematică.

E.7.6.4.1.11. Proiect de cercetare de cabinet: **Instalații și unelte preistorice și medievale de lemn descoperite la Băile Figa (jud. Bistrița-Năsăud) în anii 2013-2016.** Proiect aflat în curs de desfășurare cu termen de finalizare sfârșitul anului 2017. Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Ștefan, M.M. Ștefan, D. Buzea.

Activități:

- Realizarea documentației științifice (catalog și fișe analitice)
- Fotografierea artefactelor la rezoluție mare
- Desenarea și reconstituirea grafică a artefactelor

Rezultate intermediare:

- 87 de fișe analitice de artefacte.
- 300 fotografii de rezoluție mare
- 87 desene grafice

Perspective de dezvoltare: Până la sfârșitul anului 2017 proiectul va fi finalizat

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017-18):

- Elaborarea și publicarea unui articol științific
- Integrarea rezultatelor cercetării în proiectul unei expoziții tematice.
- Perspective de valorificare pe termen mediu (2019 - 2021):
- Integrarea rezultatelor într-un studiu monografic asupra sitului arheologic Băile Figa.

E.7.6.4.1.12. Proiect de cercetare de cabinet: **Așezarea dacică de la Reci-Dobolicea, jud. Covasna** (prelucrarea științifică a patrimoniului rezultat din săpăturile preventive efectuate în anul 2015).

Lider de proiect: M.M. Ștefan. Echipa: D. Buzea, D. Ștefan, Al. Popa. Proiect aflat în curs de desfășurare cu termen de finalizare sfârșitul anului 2017.

Activități efectuate în ianuarie – iulie 2017:

- Realizarea catalogului ilustrat al complexelor (foto, desen, descriere, piese speciale descrise organizate pe complexe) asociat planului general
- Redactarea unui articol sintetic pentru revista *Angustia*

Rezultate intermediare:

- Catalog ilustrat al complexelor
- Baza de date a complexelor georeferențiată

- Articol sintetic pentru revista Angustia: M.M. Ștefan, D. Buzea, J. Puskas, *Cercetările preventive în situl din epoca fierului de la Reci Dobolika, jud. Covasna. Raport preliminar*

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Redactarea finală a monografiei cercetărilor din 2015.

E.7.6.4.1.13. Anul 2017. Proiect de cercetare de cabinet: ***Sud-estul Transilvaniei în perioada post-romană*** (Etapa 1)

Lider de proiect: Al. Popa. Echipa: D. Buzea

Activități:

- Achiziționarea de coordonate geospațiale în format GPS a siturilor post-romane de pe valea Oltului și Râului Negru
- Digitizarea Planului General a sitului Olteni cu complexele din perioada post-romană;
- Sistematizarea bazei de date cu fotografiile pentru fiecare complex (360 de complexe);
- S-au realizat fișe (text descriere, desen plan și profil, reconstituire grafică) pentru 250 de fragmente ceramic post-romane din 2 locuințe.
- Dezvoltarea și testarea bazei de date pentru prelucrarea materialului arheologic descoperit în situl de la Olteni "Cariera de Nisip", integrarea bazei de date în sistem GIS.

Rezultate intermediare:

- Plan general al complexelor din perioada post-romană de la Olteni
- Al. Popa, D. Buzea, *Stadiul cercetărilor vestigiilor arheologice din perioada post-romana de la Olteni*, Comunicarea științifică la Ședința Consiliul Științific al MNCR, 5 februarie 2017, Sf. Gheorghe-Arcuș.

Perspective de dezvoltare:

- Din 01.09.2017 acest proiect va fi integrat într-un proiect mai mare finanțat de UEFISCDI

Perspective de valorificare pe termen scurt (2018-2019):

- Elaborarea și publicarea unui Raport monografic al sitului Olteni.
- Integrarea rezultatelor cercetării într-un proiect expozițional privind sud-estul Transilvaniei în epoca post-romană.

E.7.6.4. 2. Proiecte subsumate sub-programului *Cercetarea patrimoniului etnografic aflat în administrarea MNCR*

E.7.6.4.2.1. Anul 2015. Proiect de cercetare de cabinet: **Portul popular din zona etnografică Covasna-Harghita** (sistematizarea și expertizarea obiectelor de port popular aflate în fondurile MNCR). Responsabili: Andrea Chiricescu și Florina Bănică.

Activități:

- Obiectele de port popular aflate în fondurile instituției au fost inventariate,
- Pentru o parte din acestea s-au elaborat fișe analitice și cele de conservare.

E.7.6.4.3. Proiecte subsumate Programului *Cercetarea patrimoniului istorico-documentar aflat în administrarea MNCR*

E.7.6.4.3.1. Proiect de cercetare: **Cercetarea documentelor istorice din patrimoniul MNCR**. Lider de proiect: MNCR. Parteneri: Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Colan” din Sfântu Gheorghe. Responsabil: dr. Ana Dobreanu. Colectiv: Florina Bănică, Herțeg Florin.

Activități:

- Au fost studiate și documentate, fișate și descrise toate documente aflate în patrimoniul MNCR cu privire la istoria și memorialistica spațiului sud-est și est Transilvănean .
- Fișe analitice de document .

E.7.6.5. Proiecte subsumate Programului *Cercetări de teren*

E.7.6.5.1. Proiecte subsumate Sub-programului *Cercetări arheologice de teren*

E.7.6.5.1.1. Anul 2015. Proiect: *Săpături arheologice și cercetări interdisciplinare în situl dacic de la Reci-Dobolika, jud. Covasna.*

Proiectul de construcție al firmei Holzindustrie Schweighofer SRL Sebes – Sucursala Reci a fost determinat de lucrările privind realizarea unui canal de decantare în zona localității Reci, din punctul „Fabrica de prelucrare și debitare a lemnului din Reci” sau „Dobolika”, cum este cunoscut în literatura arheologică, pe lungimea de 700 m și lățimea medie de 10 m, spre punctul de vărsare în pâraul Pădureni. Cercetarea a avut ca scop descărcarea terenului de sarcina arheologică și recuperarea informațiilor de natură arheologică în zona de construire a canalului pentru evacuarea apei din Fabrica de cherestea Reci, în pâraul Pădureni, prin taversarea sitului arheologic „Dobolika”. În urma cercetărilor arheologice efectuate, au fost descoperite și documentate 110 complexe arheologice: în principal gropi menajere de diferite forme și dimensiuni. Din punct de vedere cronologic, acestea sunt atribuite primei vârste a epocii fierului (cultura Gáva, sec. XI - IX î. Hr.) și celei de-a doua epoci a fierului (sec. I î. Hr. – sec. I d. Hr.) atribuite culturii dacice. Ultimele reprezintă marea majoritatea complexelor cercetate.

Responsabil: dr. V. Kavruk. Echipa de cercetare: D.-L. Buzea, Al. Popa, M.-M. Ștefan, A. Kovacs și J. Puskás.

E.7.6.5.1.2. Anul 2015. Proiect: *Săpături arheologice și cercetări interdisciplinare în cetatea dacică*

Covasna-Cetatea Zânelor, jud. Covasna. Lider de proiect: Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei. Parteneri: MNCR, Muzeul Brăilei, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, Muzeul Național de Istorie a României. Colectiv: Viorica Crișan (Responsabil – MNIT); Valeriu Sîrbu (MB). Colaboratori: Maria-Magdalena Ștefan, Dan Ștefan, Dan Buzea (MNCR). Perioada de desfășurare: iulie – august. Cercetările din anul 2015 s-au desfășurat pe Terasa a II-a, în secțiunea 7H. În zona cercetată s-au descoperit numeroase vase ceramice, unelte de fier, bronz, lut și piatră, piese de podoabă (mărgele, pandantive, cercei). Cea mai importantă descoperire a fost făcută pe terasa a II-a, unde au apărut urmele unui *sanctuar* cu mai multe aliniamente de gropi de stâlp și structuri de piatră.

E.7.6.5.1.3. Anul 2016. Proiect: *Săpături arheologice și cercetări interdisciplinare în cetatea dacică*

Covasna Cetatea Zânelor, jud. Covasna. Finanțator: Ministerul Culturii. Titular de proiect: Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei. Parteneri: MNCR, Muzeul Brăilei, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, Muzeul Național de Istorie a României. Responsabil științific: V. Crișan (MNIT). Echipa: P. Pupeză (MNIT), V. Sîrbu (Inst. Arheologie București). Colaboratori din partea MNCR: M.M. Ștefan, D. Ștefan, D. Buzea.

Activități:

- Săpături arheologice – Extinderea suprafețelor cercetare în zona presupusului templu;
- Măsurători topografice GPS de clasa geodezică;
- Înregistrări fotografice și video aeriene de la mică altitudine.

Rezultate:

- Stabilirea întinderii construcției cu coloane care pare să fi fost un templu

Artefacte descoperite: ceramica, unelte, monede (care vor fi predate, după analizele necesare la MNCR)

Valorificare în 2016:

- Raport de cercetare predat la tipar.

Valorificare în perioada 2017 – 2018:

- Publicarea raportului monografic.
- Integrarea rezultatelor cercetării într-un proiect de expoziție tematică.

E.7.6.5.1.4. Anul 2015. Proiect: *Cercetarea arheologică sistematică privind exploatarea sării la Băile Figa*

jud. Bistrița-Năsăud. Parteneri: Universitatea Exeter, Marea Britanie, Complexul Muzeal Județean Bistrița-Năsăud; Muzeul Bucovinei, Universitatea București Responsabil: dr. Valerii Kavruk. Membri: Prof. Emer. A. Harding (Universitatea Exeter), dr. D.-L. Buzea, dr. M.-M. Ștefan (MNCR).

Activități:

- Au fost continuate săpături arheologice în sectorul central al sitului.
- Au fost descoperite și cercetate urmele unor structuri de lemn (o fântână, garduri de scânduri și nuiele, aliniamente de pari verticali), alături de jgheaburi, troace, pari, lopeți de lemn, topoare de minerit confecționate din piatră, precum și fragmente ceramice din sec. XI-IX î. Hr.

Valorificarea pe termen scurt:

- Rezultatele au fost publicate în revista *Angustia*

Valorificarea pe termen mediu:

- Rezultatele vor fi integrate într-expoziție tematică.

E.7.6.5.1.5. Anul 2015. Proiect: Cercetări arheologice non-invasive de teren privind *Exploatarea preistorică, antică și medievală a sării în Transilvania*. Cercetările au fost efectuate în cadrul proiectului *Saltland. Călătorii virtuale prin peisajele culturale salifere ale Transilvaniei*. Finanțator: AFCN. Lider de proiect: MNCR. Parteneri: ACSCR și Complexul Muzeal Județean Bistrița-Năsăud.

Activități:

Au fost efectuate filmări și fotografieri aeriene cu ajutorul dronelor și de la sol în **19 peisaje salifere** (suprafața totală cca. 300 ha) la: 1. *Orșova*, jud. Mureș (3 izvoare de apă sărată, 2 situri arheologice, o fântână de apă sărată); 2. *Sovata*, jud. Mureș (lacuri sărate, diapir de sare); 3. *Praid*, jud. Harghita (diapir de sare, sărături, pâraie sărate); 4. *Sânpaul*, jud. Harghita (lacuri sărate, o fântână de apă sărată, urmele arheologice a unei mine de exploatare a sării din prima epoca a fierului și evul mediu); 5. *Comănești*, jud. Harghita (1 pârau sărat, 1 sit arheologic din epoca bronzului și o fântână de slatină); 6. *Ocna Mureș*, jud. Alba (lacuri sărate, urme de saline abandonate); 7. *Băile Figa*, jud. Bistrița-Năsăud (1 sit cu urme de exploatare a sării din epoca bronzului, fierului și evul mediu; căi de comunicare); 8. *Săsarm*, jud. Bistrița-Năsăud (1 sit cu urme de exploatare a sării din epoca bronzului, fierului și evul mediu; o fântână de slatină); 9. *Caila*, jud. Bistrița-Năsăud (1 sit cu urme de exploatare a sării din epoca bronzului și evul mediu; o fântână de slatină); 10. *Coldău*, jud. Bistrița-Năsăud (o fortificație din epoca bronzului care a servit la controlul traficului de sare pe Someșul Mare); 11. *Blăjenii de Jos*, jud. Bistrița-Năsăud (o rezervație botanică cu manifestări saline; o fântână cu slatină); 12. *Sărățel 1*, jud. Bistrița-Năsăud (3 situri din prima epocă a fierului, epocă dacică și epocă romană); 13. *Sărățel 2*, jud. Bistrița-Năsăud (lacuri și izvoare de apă sărată, 1 sit arheologic de exploatare a sării din perioada romană; 1 sit fortificat din epoca fierului și 1 din perioada romană); 14. *Sărățel 3*, jud. Bistrița-Năsăud (1 sit modern de valorificare a sării); 15. *Ocna Sibiului 1*, jud. Sibiu (1 sit neolitic); 16. *Ocna Sibiului 2*, jud. Sibiu (așezare romană în aria unei exploatare antice a sării); 17. *Ocna Sibiu 3*, jud. Sibiu (mine de sare abandonate, lacuri sărate); 18. *Turda*, jud. Cluj (salină, mine de sare, sărături, vestigii arheologice medievale); 19. *Ocnișoara*, jud. Alba (1 lac sărat, 1 sit arheologic medieval și o fântână cu slatină). Toate imaginile selectate și materialul aerovideografic obținut, au fost editate în vederea montajului unui tur virtual. Acesta din urmă a fost realizat în două versiuni: de 41 min. și de 14 min. Coloana audio a fost constituită dintr-un fundal muzical. Au fost inserate explicații narate. Responsabil științific – dr. V. Kavruk. Colectiv: dr. D.-L. Buzea, dr. M.-M. Ștefan.

Persoective de dezvoltare:

- Proiectul, începând din 01.09.2017, va fi dezvoltat în cadrul Proiectului finanțat de UIFSCIDI (2017 – 2019) implementat de Universitatea A.I. Cuza în parteneriat cu MNCR .

Valorificarea rezultatelor pe termen scurt:

- Rezultatele cercetărilor au fost integrate într-un film documentar (<https://www.youtube.com/watch?v=MRinR5Jjhw>).
- În anii 2015 – 2017 rezultatele cercetărilor au fost prezentate în cadrul a 4 manifestări științifice internaționale și naționale și 3 lecții publice.
- La data de 21 noiembrie 2017, rezultatele proiectului vor fi prezentate într-o lecție la Muzeul Mineritului din Bochum (Germania)

Valorificarea rezultatelor pe termen mediu:

- Publicarea unui articol de sinteză.
- Integrarea în cadrul unei expoziții tematice.

E.7.6.5.1.6. Anul 2015. Proiect: **Cercetarea geofizică și geospațială a sitului fortificat din epoca bronzului de la Coldău-Varbă** (oraș Beclean, jud. Bistrița-Năsăud). Responsabil științific – V. Kavruk. Colectiv: Al. Popa, M.-M. Ștefan.

Rezultate:

- Au fost obținute date privind integrarea sitului în peisajul natural și arheologic al Bazinului Someșului Mare.
- Au fost depistate elementele structurilor defensive și numeroase complexe.
- Din cercetările efectuate, rezultă ipoteza plauzibilă conform căreia, situl fortificat de la Coldău-Varbă, juca un rol important în organizarea și controlul centrelor de exploatarea sării din zonă și, totodată, a traficului sării pe Someșul Mare.

Valorificarea rezultatelor pe termen scurt:

- Rezultatele cercetărilor efectuate au fost integrate într-un film documentar.
- Rezultatele cercetărilor efectuate au fost prezentate în cadrul unei manifestări științifice naționale.

Valorificarea rezultatelor pe termen mediu:

- Publicarea unui articol științific.
- Integrarea rezultatelor în cadrul unei expoziții tematice.

E.7.6.5.1.7 Anul Proiect: **Cercetarea arheologică de teren în situl paleolitic de la Costanda – Lădăuți** (jud. Covasna). comuna Barcani, județul Covasna. Lider de proiect: Universitatea „Valahia” din Târgoviște. Parteneri: MNCR; Direcția Județeană de Cultură Dâmbovița. Finanțarea a fost asigurată de Universitatea „Valahia”. Colectiv: dr. Marian Cosac (responsabil); dr. George Murătoreanu, dr. Radu Alexandru, dr. Dan Buzea, dr. Ulrich Hambach. Perioada de desfășurare: august – septembrie 2015.

Cercetarea a urmărit reevaluarea atribuirii culturale a etapei de locuire, dezvelirea *in situ* a materialului arheologic de factură paleolitică, precum și colectarea de probe necesare cercetărilor interdisciplinare. Au fost prelevate probe pentru stabilirea unei datări absolute a momentului locuirii pe „Dealul Borșoșului”.

E.7.6.5.1.8. Anul 2015. Proiect: **Cercetarea geospațială a Peisajului cultural-natural Cheile Vârghișului** (com. Vârghiș, jud. Covasna și com Merești, jud. Harghita). Proiect multianual, început în 2014. Lider de proiect: M. Cosac. Colectiv: G. Murătoreanu, Al. Rad, D. Vereș, D. Buzea, L. Niță (Universitatea *Valahia* din Târgoviște – organizator principal). Parteneri: Direcția Județeană de Cultură Dâmbovița; Muzeul "Haáz Rezső" din Odorheiul Secuiesc, MNCR.

Cheile Vârghișului reprezintă principalul areal carstic al Munților Perșani, situat în extremitatea nordică a acestora, la contactul cu Munții Harghita. În cadrul acestuia, au fost identificate peste 130 de peșteri amplasate pe patru nivele de carstificare, urme de numeroase etape ocupaționale din paleolitic și până în perioada modernă.

Activități:

- Cercetate siturile *Peștera Ursului, Abri 122 și Peștera Calului*.
- Măsurători GPS în vederea localizării și delimitării exacte ale acestor obiective în teren.

Lider de proiect: Universitatea „Valahia” din Târgoviște. Parteneri: MNCR; Direcția Județeană de Cultură Dâmbovița; Muzeul "Haáz Rezső" din Odorheiul Secuiesc. Responsabil din partea MNCR: dr. Dan Buzea.

Activități în 2016:

- Continuarea săpăturilor arheologice în Peștera Abri/1022 și Peștera Ursului
- Completarea documentației de teren cu privire la secvențele cronologice de locuire din cadrul peșterilor.

Rezultate:

- 2 peșteri cercetate prin săpături arheologice
- patrimoniu arheologic descoperit, cercetat și documentat, a fost predat la MNCR
- 2 rapoarte de săpătură arheologică pentru CCAR – campania 2016
- Set de fotografii, planuri și profile de teren.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017):

- Completarea documentației arheologice pentru ansamblul de peșteri din Cheile Vârghișului
- Evaluarea arheologică a peșterilor în care sunt/au fost identificate urme antropice.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2018 – 2020):

- Integrarea științifică a descoperirilor arheologice într-un studiu monografic *Paleoliticul din zona Cheile Vârghișului*.
- Integrarea rezultatelor în cadrul expoziții tematice viitoare.

E.7.6.5.1.9. 2015 Proiect: **Cercetări non-invazive în așezările culturii Cucuteni-Ariușd** (jud. Brașov, Covasna și Harghita). Cercetarea a fost realizată în cadrul proiectului postdoctoral de cercetare *Cultura Ariușd: Periferie sau Centru*. Finanțat prin FONDUL SOCIAL EUROPEAN, Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Axa prioritară nr. 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”, Domeniul major de intervenție 1.5 „Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării”, Titlu: „MINERVA – Cooperare pentru cariera de elită în cercetarea doctorală și post-doctorală”, Contract: POSDRU 159/1.5/S/137832.

Activități: Periegeze arheologice, aerofotografia cu ajutorul dronei de la altitudine mică și medie, cercetări geofizice, prelevarea de sol în siturile Ariușd din județul Covasna: *Aninoasa*, com. Reci, Punctul: La șezut; *Araci*, com. Vâlcele, Punctul: Coasta Csulak; *Ariușd*, com. Vâlcele, Punctul: Dealul Tyisz; *Comolău*, comuna Reci, Punctul: Cetatea Mică; *Boroșneul Mic*, com. Boroșneul Mare, Punctul: Cetatea Bursucului/ Măgura Rotundă; *Leț*, com. Boroșneul Mare, Punctul: Dealul Cetății; *Olteni*, com. Bodoc, Punctele: Cetatea Fetei și În Dosul Cetății; *Reci*, com. Reci, Punctele: Telek/Teleac și Câmpia lui Török/Grădina bisericii; *Hărman*, Punctul: Käsberg, jud. Brașov; *Malnaș Băi* „Füvenyestető”, jud. Covasna.

Valorificarea rezultatelor pe termen scurt:

- Rezultatele au fost prezentate în cadrul unor manifestări științifice naționale.
- Rezultatele au fost prezentate în cadrul unor lecții deschise pentru publicul muzeului.

Valorificarea rezultatelor pe termen mediu:

- Publicarea rezultatelor într-un volum privind eneoliticul din sud-estul Transilvaniei (estimativ în anul 2019).
- Folosirea rezultatelor cercetării pentru îmbunătățirea expoziției de bază a muzeului.

E.7.6.5.1.10. Anul 2015. Proiect: Estul Transilvaniei în perioada Daciei Romane

Cercetare s-a desfășurat în cadrul unei colaborări cu Institutul German de Arheologie și prevede cercetarea istoriei și arheologiei sud-estului Transilvaniei în perioada romană, prin perspectiva schimbărilor culturale, sociale și demografice ce pot fi sesizate în estul Daciei după cucerirea romană. Prima etapă a programului reprezintă proiectul consacrat cercetărilor Limesului roman din sud-estul Transilvaniei. Acesta prevede documentarea vestigiilor din zona graniței de est a Daciei romane prin metode non-destructive din domeniul geochimiei, geofizicii, analizelor spațiale etc.

Rezultate:

Printre rezultatele din perioada raportată merită amintim câteva exemple, primul dintre ele fiind legat de problema configurației Limesului în zona localității Baraolt din județul Covasna. Literatura maghiară de până la mijlocul secolului al XX-lea, localiza aici un castru roman. Odată cu evoluția cercetărilor de după cel de-al doilea Război Mondial ipoteza a fost negată. Pentru clarificarea situației am efectuat o serie de prospecțiuni de teren și prospecțiuni magnetometrice. Acestea au adus rezultate importante, evidențiind o locuire consistentă pe promontoriul în cauză, probabil o fortificație de epocă romană. Cu toate acestea, considerăm că este încă prematur să ne pronunțăm dacă este vorba despre o fortificație militară (castru?) sau despre una aparținând unei locuiri civile (*statio?* *mansio?*). Urmează ca viitoarele investigații să contribuie la clarificarea acestei situații. Un alt rezultat foarte important pentru înțelegerea modului de funcționare a limesului în zona Carpaților Răsăriteni a fost realizat în preajma localității *Hoghiz*. Aici literatura de bază pentru structura limesului semnalează un castru din așa-zisul „inel” interior al limesului. Pe baza cercetărilor interdisciplinare efectuate de noi am stabilit structura interioară a cel puțin jumătate

din castru. Imaginea realizată – aparținând unui castru cu un așa numit „zid-dublu” de incintă – ne face să credem că acest castru de la Hoghiz ar fi putut aparține la un moment dat chiar liniei exterioare a frontierei Daciei romane, fiind legat prin intermediul defileului Oltului cu presupusa fortificație de la Baraolt, descrisă mai sus. Un alt element de noutate a fost descoperirea în castrul de la Olteni a urmelor magnetice a trei barăci soldățești, care ar putea semnala un loc încă nedistrus din cadrul castrului roman de pe malul Oltului, unde există perspective reale pentru efectuarea unor cercetări arheologice. Totodată, a fost efectuată documentarea materialelor inedite din arhiva și depozitul arheologic al Muzeul Național Secuiesc. Ne referim aici la siturile de la *Comălău* și *Olteni*, unde în trecut au fost efectuate săpături și investigații de teren de către Székely Zoltán. A fost descoperit astfel jurnalul de săpătură privind săpăturile efectuate în anul 1942. Acestea au fost conduse de către J. Szilagy de la Muzeul din Aquincum, astfel încât, după toate probabilitățile, acestea se află la Muzeul respectiv din Budapesta. Până la 30.09.2016, finanțarea proiectului a fost asigurată prin grant UEFISCDI.

Responsabil: Alexandru Popa.

E.7.6.5.1.11. Anul 2015. Proiect: **Cercetări geospațiale și geomagnetice în situri dacice din sud-estul Transilvaniei** (jud. Brașov, Covasna și Harghita). Lider de proiect: IAIA Cluj. Parteneri: MNCR. Finanțat prin FONDUL SOCIAL EUROPEAN, Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Axa prioritară nr. 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”, Domeniul major de intervenție 1.5 „Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării”, Titlu: „MINERVA – Cooperare pentru cariera de elită în cercetarea doctorală și post-doctorală”, Contract: POSDRU 159/1.5/S/137832), Dan Ștefan, D.-L. Buzea.

Context: În zona depresiunilor din sud-estul și estul Transilvaniei sunt menționate mai bine de 40 de puncte fortificate atribuite dacilor din perioada clasică, monumentele în sine, dar și fenomenele cultural-istorice pe care le reprezintă, sunt prea puțin accesibile publicului larg și specialiștilor. Trimiterile topografice sunt adesea extrem de vagi, uneori contradictorii, folosindu-se referințe descriptive, în niciun caz coordonate absolute. Pentru o bună parte din cetăți, interpretarea lor ca atare se bazează pe mențiuni vechi, neverificate sistematic în teren. Doar în 5 cetăți s-au derulat săpături în ultimii 15 ani, în timp ce pentru alte 7 situri, data ultimei cercetări nu este mai nouă de anii 1930, iar săpături arheologice se desfășoară în prezent doar la Cetatea Zânelor, în Covasna, singura cetate dacică din estul Transilvaniei care se bucură de o mai mare vizibilitate.

Activități: Documentarea siturilor dacice prin teledetecție de joasă altitudine.

Pe teritoriul jud. Covasna: *Araci*, com. Vâlcele, punct: Coasta Csulak; *Boroșneul Mic*, com. Boroșneul Mare, punct: Cetatea Bursucului/Măgura Rotundă/Borzavár; *Comolău*, com. Reci, punct: *Cetate Leț*, com. Boroșneul Mare, punct: Dealul Cetății; *Olteni*, com. Bodoc, punctele: Cetatea Fetei, În Dosul Cetății, La Haltă, *Reci*, com. Reci, punctele: Telek, Câmpia lui Török/Grădina bisericii, Dobolyka, *Sfântu Gheorghe*, punct: Bedehaza, *Voinești*, oraș Covasna, puncte: Cetatea Zânelor.

Pe teritoriul jud. Brașov: *Bod*, com. Bod, punct: Kässe Berg, *Teliu*, com. Teliu, punct: La Carieră

Pe teritoriul jud. Harghita: *Șoimeni*, comuna Păuleni-Ciuc, punct: Dâmbul Cetății-Várdomb, *Jigodin*, oraș Miercurea Ciuc, punctele: Dealul Cetății Mici (cetatea dacică Jigodin III), *Dealul Cetății (cetatea dacică Jigodin II)*, *Câmpul Morii (cetatea dacică Jigodin I)*, *Dealul Farago (turn dacic Jigodin IV)*; *Merești*, com. Merești, punct: Câmpu Pipașilor.

Responsabil: M.-M. Ștefan. Colectiv: D.L. Buzea, D.C. Ștefan.

E.7.6.5.1.13. 2016. Proiect de cercetare arheologică de teren non-invazivă: **Așezarea preistorică de la Zoltan - Nisipărie, jud. Covasna.** Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Ștefan, M.M. Ștefan, D. Buzea, Al. Popa.

Activități:

- Investigații aeriene de joasă altitudine (D. Ștefan, M.M. Ștefan, D. Buzea)
- Investigații geofizice prin metoda măsurării susceptibilității magnetice a solului prin metoda K-metriei (D. Ștefan, M.M. Ștefan, D. Buzea)

- Prelevare eşantioane de sol și de sediment arheologic în scopul efectuării analizelor fizico-chimice (D. Ștefan)
- Prelucrarea și integrarea datelor topografice, de teledetectie, geofizice (D. Ștefan, M.M. Ștefan)
- Realizare de hărți regionale, zonale și de sit, cu integrarea planurilor secțiunilor arheologice (D. Ștefan)
- Analize spațiale la nivel regional, zonal, de sit și sector (V. Kavruk, D. Ștefan, M.M. Ștefan, D. Buzea)
- Cercetarea magnetometrică a sectorului sudic al sitului (D. Ștefan, M.M. Ștefan)
- Integrarea geospațială a sitului în contextul geografic și arheologic al Depresiunii Sf. Gheorghe (D. Ștefan, M.M. Ștefan)
- Integrarea zonelor cercetate prin săpături și magnetometrie în ortofotoplanul microzonei și în planul topografic al sitului (V. Kavruk, D. Ștefan, M.M. Ștefan)

Rezultate:

- Localizarea și delimitarea spațială a sitului, compatibilă cu hărțile digitale
- Evidențierea anomaliilor locale, respectiv structurii interne, în partea de sud a sitului
- Ortofotoplanul sitului în context zonal
- Planul topografic al sitului

Valorificarea rezultatelor proiectului în cursul anului 2016:

- V. Kavruk, D. Ștefan, D. Buzea, Al. Popa, *Așezarea preistorică de la Zoltan – Nisipărie, jud. Covasna*, Comunicarea în cadrul Sesiunii Științifice a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, Ediția a XIII-a, 13-15 decembrie 2016, Miercurea-Ciuc.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017-18):

- Elaborarea și publicarea monografică a raportului final de cercetare
- Elaborarea și publicarea unor articole privind situl arheologic de la Zoltan
- Elaborarea dosarului de re-clasarea sitului.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2018 – 23):

- Integrarea rezultatelor într-un proiect de expoziție tematică: *Sud-estul Transilvaniei în epoca bronzului* (împreună cu situl de la Olteni, Jigodin și altele)
- Integrarea științifică a rezultatelor cercetărilor de la Zoltan într-o lucrare monografică *Cultura Noua în sud-estul Transilvaniei*
- Integrarea științifică a rezultatelor cercetărilor de la Zoltan într-o lucrare monografică *Cultura Noua*
- Integrarea științifică a rezultatelor cercetărilor de la Zoltan într-o lucrare monografică *Epoca bronzului în sud-estul Transilvaniei*.

E.7.6.5.1.14. Anul 2016: Proiect de cercetare arheologică de teren non-invazivă: **Așezarea fortificată de la Păuleni-Ciuc-Dâmbul Cetății** (mil V – II î. Hr.), jud. Harghita.

Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan, Al. Popa, I. Activități:

- Cercetarea aeriană a sitului și microzonei Păuleni-Ciuc (D. Ștefan, M.M. Ștefan, V. Kavruk)
- Profile altimetrice ale sitului (D. Ștefan, M.M. Ștefan)
- Integrarea geospațială a sitului în peisajul geografic și arheologic al microzonei (D. Ștefan, M.M. Ștefan, V. Kavruk)
- Integrarea secțiunilor cercetate în ortofotoplanul microzonei și în planul topografic al sitului (V. Kavruk, D. Ștefan, M.M. Ștefan, D. Buzea)
- Elaborarea prospectului *Raportului monografic de cercetare* (V. Kavruk, D. Buzea).

Rezultate:

- Ortofotoplanul microzonei și al sitului (D. Ștefan, M.M. Ștefan)
- Planul topografic al sitului (M.M. Ștefan, D. Ștefan)
- Profile altimetrice ale sitului
- Prospectul Raportului de cercetare privind vestigiile din epoca bronzului de la Păuleni.

Valorificarea parțială a rezultatelor în cursul anului 2016:

- V. Kavruk, *Buried in the settlement. Case study: The Bronze Age graves in the Păuleni site*. Comunicare științifică susținută în cadrul Colocviului Internațional de arheologie funerară, Brăila 2016
- V. Kavruk, D. Ștefan, D. Buzea, M.M. Ștefan, *Situl arheologic Păuleni-Ciuc-Dâmbul Cetății*, Comunicare științifică susținută în cadrul Sesiunii Științifice a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, Ediția a XIII-a, 13-15 decembrie 2016, Miercurea-Ciuc

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017):

- Elaborarea și publicarea Raportului de cercetare privind vestigiile din epoca bronzului de la Păuleni, sub forma unui articol de cca. 60 pagini

Perspective de valorificare pe termen mediu (până în 2020):

- Îmbunătățirea și completarea Expoziției de bază *Păuleni-Dâmbul Cetății*
- Publicarea monografică a raportului final de cercetare
- Integrarea științifică a rezultatelor cercetărilor de la Păuleni într-un volum *Epoca bronzului în estul Transilvaniei*.

E.7.6.5.1.15. Anul 2016. Proiect de cercetarea arheologică de teren: **Arheologia sării în Transilvania**

Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Ștefan, M.M. Ștefan, D. Buzea.

E.7.6.5.1.15.1. Sub-proiect: **Cercetarea sistematică a sitului arheologic Băile Figa cu urme de exploatare a sării** (oraș Beclean, jud. Bistrița-Năsăud). Responsabil științific: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, J. Puskas, D. Ștefan.

Activități:

- Extinderea Secțiunii XV spre est, pentru consolidarea malului înalt de 5 m
- Dezvelirea structurilor descoperite în anii 2013 – 2015 în Secțiunea XV: 1-XV-2013 și 2-XV-2013
- Realizarea documentației de teren (planuri, profile, jurnal, catalogul de obiecte de lemn, fotografii, înregistrări video)
- Măsurători necesare racordării exacte a vestigiilor descoperite
- Conservarea primară a cca. 60 de artefacte de lemn descoperite.

Rezultate principale ale cercetării:

- Dezvelirea parțială a unei fântâni săpate în nămolul sărat până la roca de sare. Aceasta a fost circulară în plan și avea pereții căptușiți cu nuiele împletite. În șanțul săpat în roca de sare pe fundul acestei fântâni a fost descoperită o *sfoară de cânepă împletită*
- Dezvelirea completă a gardului de lemn. Acesta a fost alcătuit din 3 jgheaburi, 6 stâlpi, o lopată, 7 fragmente masive de troace înfipite în nămol până la roca de sare. Aceste obiecte datează din sec. X BC și au fost reutilizate la data mai târzie de vârsta obiectelor din care a fost alcătuită
- Au fost descoperite 61 de artefacte de lemn: legături din nuiele, jgheaburi, troace, un baros ș.a.
- Un set de înregistrări video și foto realizate cu ajutorul dronei
- Planul Secțiunii XV actualizat.

Valorificarea parțială în cursul anului 2016:

- V. Kavruk, D. Buzea, J. Puskas, *Cercetările arheologice sistematice în situl arheologic Băile Figa*, Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, Ediția a XIII-a, 13-15 decembrie 2016, Miercurea-Ciuc.
- V. Kavruk, D. Buzea, J. Puskas, *Băile Figa. Raport de cercetare arheologică sistematică*. În: *Cronica de cercetări arheologice din România în anul 2016*. Sub tipar.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017-18):

- Elaborarea și publicarea Raportului intermediar de cercetare

Perspective de valorificare pe termen mediu (2018 – 23)

- Rezultate principale ale cercetării vor fi valorificate în Expoziția tematică: *Arheologia sării în Transilvania*
- Integrarea științifică a rezultatelor cercetărilor vor fi integrate într-un studiu monografic *Epoca bronzului în estul Transilvaniei*.

E.7.6.5.1.15.2. Sub-proiect: **Cercetarea magnetometrică a sitului fortificat de la Coldău** (oraș Beclean, jud. Bistrița-Năsăud) – un presupus centru de control al traficului sării pe Someșul Mare.

- Extinderea cercetării magnetometrice a sitului (D. Ștefan)
- Ortofotoplanul sitului Coldău

Rezultate:

- Raport tehnic privind cercetarea magnetometrică a sitului Coldău.

E.7.6.5.1.15.3. Sub-proiect: **Realizarea unor ortofotogramme de detaliu de tip mozaic și de imagini aeriene verticale ale diferitelor sectoare ale sitului de exploatare a sării de la Săsarm**, jud. Bistrița Năsăud.

- Materialele au fost integrate în planșe publicabile cu scară grafică și coordonate (M.M. Ștefan, D. Ștefan)
- Realizarea unei schițe topografice a sitului Săsarm și cartarea vestigiilor arheologice vizibile (M.M. Ștefan, D. Ștefan).

Rezultate:

- Ortofotoplanul sitului Săsarm
- Planul topografic al sitului Săsarm

Valorificarea parțială a rezultatelor cercetărilor în anul 2016:

- V. Kavruk, *Archaeological Saltscapes in Transylvania (Romania)*, Comunicare științifică susținută în cadrul *Salalah ICAHAM UNESCO Annual Conference*, Oman, 2-5 May 2016
- V. Kavruk, *Peisaje arheologice în zonele saline din Transilvania*, Comunicare științifică în cadrul Sesiunii Științifice Naționale de *Rapoarte de cercetări arheologice*, Târgu Jiu 25 - 28 mai 2016
- V. Kavruk, *Peisaje arheologice în zonele saline din Transilvania și Maramureș*. Lecția publică la Universitatea Valahia, 23 noiembrie 2016
- V. Kavruk, D. Buzea, M.M. Ștefan, D. Ștefan, *Cercetări arheologice privind exploatarea sării în Transilvania efectuate de MNCR în anul 2016*, Comunicarea științifică în cadrul Sesiunii Științifice a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, Ediția a XIII-a, 13-15 decembrie 2016, Miercurea-Ciuc.

Perspective de valorificare a rezultatelor cercetărilor pe termen scurt (2017-2018):

- Elaborarea și înaintarea documentației de clasare și introducere în LMI și RNA a siturilor de exploatarea sării de la Săsarm, Caila, Comănești și Orșova.
- Publicarea rezultatelor cercetărilor științifice efectuate în reviste de specialitate
- Diseminarea publică a rezultatelor, prin conferințe publice cu tema *Arheologia sării în Transilvania și Maramureș*.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2018 – 2020)

- Evaluarea potențialului Peisajului Arheologic din zona Salină Beclean în vederea nominalizării acestuia în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO.
- Publicarea rezultatelor cercetărilor în într-un volum științific *Arheologia sării în Transilvania*.
- Integrarea rezultatelor cercetărilor arheologice efectuate în cadrul Peisajului Arheologic din zona Salină Beclean într-un volum *Epoca bronzului în estul Transilvaniei*.
- Realizarea unei expoziții tematice.

E.7.6.5.1.16. Anul 2016. Proiect de cercetarea arheologică non-invazivă de teren: **Repertoriul siturilor arheologice dacice din Depresiunea Ciucului**

Lider de proiect: M.M. Ștefan. Echipa: D. Ștefan, D. Buzea.

Activități:

- Achiziționarea de coordonate geospațiale în format GPS a siturilor dacice din Depresiunea Ciucului: Jigodin I, II, III și IV, Lelicieni – Muntele de piatră, Păuleni/Ciomortan – Dâmbul Cetății; Racu I și II din județul Harghita (M.M. Ștefan, D. Ștefan, D. Buzea).
- Investigații aeriene de joasă altitudine în situl din epoca bronzului, din cea de-a doua epocă a fierului și din perioada medievală de la Racu "Dealul Bogății", jud. Harghita.
- Investigații aeriene de joasă altitudine în situl din cea de-a doua epocă a fierului și din perioada medievală de la Racu "Cetatea Păgânilor", jud. Harghita

- Documentarea stadiului de conservare și a problemelor speciale din cetatea de la Leiliceni "Muntele de piatră".
- Noi cercetări de suprafață și investigații de arheologie aeriană în zona cetăților Jigodin I, II, III, IV.

Rezultate din 2016:

- Un *Raport de cercetare* de teren (36 pagini și imagini),
- 7 situri documentate.
- Set de fotografii și filme aeriene.

Perspectivă de dezvoltare a proiectului:

- Activitatea trebuie continuată și în anul 2017 (sunt necesare noi cercetări de suprafață și interdisciplinare în scopul evaluării gradului de conservare a siturilor de la Ciceu, Mihăileni, Sândominic, Șumuleu-Ciuc etc.)
- Identificarea corectă în teren a poziției generale și întinderii siturilor în care s-au găsit și materiale de epocă dacică – plecând de la publicațiile și repertoriile existente.

E.7.6.5.1.17. Anul 2016. proiect: Cercetări non-invazive în situri dacice din jud. Covasna

Lider de proiect: D. Ștefan. Echipa: M.M. Ștefan, D. Buzea.

Activități:

- Documentarea fotografică aeriană cu UAV a sitului dacic de la *Sf. Gheorghe – Bedehaza*
- Investigații aeriene de joasă altitudine în situl fortificat din prima și a doua epocă a fierului de la *Cernat – Vârful Ascuțit*, jud. Covasna. Realizarea ortofotoplanului și a modelului digital al terenului. Cartarea fortificației și a vechilor urme de săpături pe baza imaginilor aeriene.
- Investigații aeriene de joasă altitudine în situl eneolitic și din cea de-a doua epocă a fierului de la *Boroșneul Mic*, jud. Covasna.
- Investigații aeriene de joasă altitudine în așezarea din epoca bronzului și cea de-a doua epocă a fierului de la *Catalina*, jud. Covasna.
- Investigații aeriene de joasă altitudine în cetatea de la Covasna, "*Cetatea Zânelor*"
- Investigații aeriene de joasă altitudine în așezarea din epoca bronzului (cultura Noua) de la *Catalina*, jud. Covasna.

E.7.6.5.1.18. Anul 2016. Proiect: Studiu de fundamentare arheologic și istorico-arhitectural pentru elaborarea Planului Urbanistic General al comunei Vâlcele

Lider de proiect: D. Ștefan. Echipa Proiectului: D. Buzea; M.M. Ștefan, Al. Popa, Fekete M., cu contribuții științifice din partea lui Zs. L. Bordi.

Activități:

- Documentarea bibliografică a siturilor și monumentelor istorice din LMI – 2015, aflate pe teritoriul administrativ al comunei Vâlcele, jud. Covasna
- Cercetări arheologice de suprafață
- Cercetări geofizice prin metoda măsurării susceptibilității magnetice a solului în siturile *Ariușd-Dealul Tyiszk; Lenkert și Dealul Ciocaș*
- Cercetare aeriană a zonelor cu potențial arheologic
- Delimitarea și înregistrarea limitelor și altimetriei mormintelor tumulare prin măsurători topografice cu ajutorul tehnologiei GPS cu corecții diferențiale în timp real (RTK) prin rețeaua ROMPOS
- Realizarea de fișe FAE pentru materialul arheologic descoperit în timpul cercetărilor de teren
- Realizarea Studiului de fundamentare arheologic și istorico-arhitectural pentru elaborarea Planului Urbanistic General al comunei Vâlcele
- Realizarea Studiului de fundamentare istorico-arhitectural pentru Planul urbanistic al co. Vâlcele
- Descrierea generală a localităților aparținătoare a com. Vâlcele
- Identificarea valorilor de patrimoniu construit
- Identificarea obiectivelor construite cu valoare istorică sau arhitecturală

- Stabilirea elementelor propuse spre protejare delimitarea zonelor de protecție ale monumentelor de arhitectură
- Formularea recomandărilor privind protecția bunurilor de patrimoniu cultural imobil aflate pe teritoriul comunei Vâlcele.

Rezultate:

- Repertoriul actualizat al com. Vâlcele (10 situri arheologice noi, în plus la cele 14 incluse în RAN și/sau LMI (2015)
- 24 fișe de sit
- Mozaic de fotografii aeriene perpendiculare și oblice pentru siturile: *Coasta Csulak*; Ariușd, com. Vâlcele, Punctele: *Dealul Tyiszsk*; *Lenkert* și *Coasta Ciocaș*.
- Un studiu privind bibliografia maghiară despre descoperirile arheologice din zona comunei Vâlcele (Zs. L. Bordi)
- Set de planuri și hărți ale siturilor arheologice și a zonelor de protecție pentru aceste situri
- Ortofotoplanuri în care sunt marcate siturile și zonele de protecție;
- 24 Seturi de fotografii și filme aeriene
- Un Raport tehnic istorico-arhitectural privind monumentele istorice (arh. Fekete Martha)
- Un Raport tehnic de cercetare arheologică realizat de D. Ștefan și D. Buzea (54 pagini text; 19 planșe/figuri; Anexa 1 – tabel coordonate situri).
- Studiul de fundamentare istorico-arhitectural pentru Planul urbanistic al co. Vâlcele
- (realizat de Fekete M. : 41 pagini text, 11 anexe monumente; 13 fișe de monument; 1 fișă cu istoricul localității)
- 4 fișe de localitate
- 13 fișe de obiective construite cu valoare istorică sau arhitecturală
- 9 monumente istorice de arhitectură și 9 zone de protecție în comună delimitate
- Includerea rezultatelor studiilor în *Planului Urbanistic General al comunei Vâlcele*

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017-18):

- Elaborarea documentației necesare pentru introducerea celor 10 situri arheologice nou descoperite în Repertoriul Arheologic Național.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2019 – 2022):

- Integrarea științifică a rezultatelor cercetărilor vor fi integrate într-un studiu interdisciplinar cu privire la descoperirile arheologice din zona Ariușd – Araci – Hetea și Vâlcele.

E.7.6.5.1.19. Anul 2016. Proiect: **Evaluare arheologică de teren – Zoltan Nord – Cariera Axon SRL**. Lider de proiect: D. Buzea. Echipa: D. Ștefan; M. M. Ștefan, E. Filip, L. Dănilă.

Activități:

- Diagnostic arheologic al terenului în zona extinderii perimetrului de exploatare a nisipului în cariera Zoltan Nord, comuna Ghidfalău, jud. Covasna, pe suprafața de 9425 mp.
- Supravegherea activităților de decopertare a solului vegetal și a lutului/argilei în vederea exploatării nisipului pentru construcții.
- Cercetarea patrimoniului administrat de MNCR care provine din zona carierei (un vas întregibil și o buza de vas)
- Cercetare non-invazivă, k-metrie în zona de exploatare a carierei.
- Realizare de fotografii de teren cu aspecte din timpul documentării arheologice de teren.

Rezultate:

- Raport de evaluare arheologică de teren - Zoltan Nord – Cariera Axon SRL, Etapa I, deținut la Arhiva Științifică a MNCR.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017):

- Raportului final al proiectului

Perspective de valorificare pe termen mediu (2018 – 2020):

- Integrarea științifică a descoperirilor arheologice într-un studiu pentru publicarea în revista anuală a MNCR ANGVSTIA.

E.7.6.5.1.20. Anul 2016. Proiect: **ZBOR (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine) – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei** (cofinanțat de AFCN)

Parteneri: Asociația cultural-științifică "Carpații Răsăriteni", Asociația Culturală "Cetatea Dacică-Valea Zânelor" și Muzeul Național de Istorie a României. Lider de proiect: D. Ștefan. Echipa: M.M. Ștefan, D. Buzea, V. Kavruk, V. Crișan, Cr. Baubec-Felea, G. Moldovan, Fl. Herțeg.

Activități:

- Documentarea prin intermediul aerofotografiilor, filmărilor de la joasă altitudine și a modelărilor tridimensionale de teren a 20 situri fortificate dacice din estul Transilvaniei (*Jigodin, Leliceni, Merești, Racu, Bixad, Olteni, Bodoc, Cernat, Covasna, Boroșneul Mic, Sânzieni, Racoș ș.a.*)
- Crearea unei aplicații Web de tip atlas digital
- Crearea și itinerarea expoziției de postere *Zbor. Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei*
- Organizarea lecțiilor deschise și a prezentărilor publice în Miercurea Ciuc, Sfântu Gheorghe, Covasna, Zagon, Vâlcele și Târgoviște
- Organizarea a două conferințe de presă
- Realizarea filmului documentar-științific *Zbor. Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei*
- Realizarea filmului documentar-științific *Drumurile dacilor din Munții Bodoc*
- Redactarea și întocmirea Raportului final al proiectului.

Rezultate:

- Atlas digital *Zbor. Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei*
- Un film documentar "*Zbor (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine) – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei*" (Durata: 9,27 minute);
- Un film "*Drumurile dacilor din Munții Bodoc*" (Durata: 10,40 minute);
- O expoziție de postere "*Zbor (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine) – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei*".
- Un Atlas digital în mediul on-line pe site-ul proiectului "*Zbor (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine) – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei*".
- 20 seturi de fotografii aeriene ale siturilor dacice din estul Transilvaniei
- 20 seturi de filme aeriene ale siturilor dacice din estul Transilvaniei
- 1 pliant, 1 logo proiect
- Un Raport Final de Proiect (Arhiva Științifică a MNCR)

Valorificare:

Comunicări științifice:

- D. Ștefan, M.M. Ștefan, D. Buzea, V. Kavruk, V. Crișan, Cr. Baubec-Felea, G. Moldovan, Fl. Herțeg, Zs. L. Bordi, *Proiectul cultural co-finanțat de AFCN: ZBOR (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine) – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei*, Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, 13-15 decembrie 2016, Ediția a XIII-a, Miercurea-Ciuc.

Articole în presa locală:

- D. Ștefan, D. Buzea, M.M. Ștefan: "*Ansamblul de situri fortificate de la Jigodin Băi-Miercurea-Ciuc, jud. Harghita*", în *Informația Harghitei* din 04.11.2016
- D. Ștefan, D. Buzea, *MNCR implementează proiectul cultural ZBOR (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine)*, în *Mesagerul de Covasna* din 07.07.2016
- D. Ștefan, D. Buzea, *Un nou proiect marca MNCR a luat startul*, în *Observatorul de Covasna* din 07.07.2016.

Itinerarea expoziției:

- Expoziția de postere "Zbor (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine) – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei" a fost itinerată la sediul MNCR din localitatea Araci, jud. Covasna, Casa memorială "Romulus Ciofleac", în perioada 25 noiembrie – 20 decembrie 2016.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017):

- Itinerarea expoziției de postere "Zbor (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine) – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei" la Miercurea Ciuc (sediul MOMS), Toplița din jud. Harghita, precum și la Covasna, Întorsura Buzăului și Brașov.
- Prezentarea celor 2 filme realizate în cadrul lecțiilor deschise unui număr cât mai mare de beneficiari (elevi de gimnaziu și liceu din Covasna, Harghita și Brașov).
- Prezentarea celor 2 filme cadrul proiectului cultural "Ziua Cetății Zânelor", ediția a II-a, 2017, Covasna-Voinești, jud. Covasna.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2018 – 2020):

- Integrarea științifică a rezultatelor proiectului într-o lucrare de tip album/ catalog "Zbor (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine) – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei".
- Introducerea datelor achiziționate în circuitul științific și public.

În anul 2017 Programul de cercetare arheologică non-invazivă de teren s-a intitulat: "Situri arheologice-cheie din estul Transilvaniei". Acesta a cuprins situri aflate în poziții cheie care, prezumtiv, au jucat un rol deosebit de important în epoci din care datează. Lideri de Program: V. Kavruk și M.M. Ștefan. Echipa: D. Ștefan, D. Buzea, Al. Popa. Proiect încheiat din punctul de vedere al obiectivelor cercetării de teren asumate în 2017; o parte din date (cele achiziționate recent) se află încă în curs de prelucrare

E.7.6.5.1.21. Anul 2017. Proiect de cercetare de teren: **Vestigiile din epoca bronzului de la Păuleni-Ciuc - Dâmbul Cetății jud. Harghita. Păuleni-Ciuc - Dâmbul Cetății jud. Harghita.** Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea aeriană a sitului Păuleni-Ciuc
- Măsurători de tomografie de rezistivitate electrică peste valul și șanțurile așezării
- Măsurători de susceptibilitate magnetică la est de sit pe suprafața de cca. 1 ha.
- Documentare fotografică de la sol a sitului

Rezultate:

- Planul topografic al sitului
- profile de tomografie de rezistivitate electrică în sectorul vestic și nordic al sitului
- plan magnetometric în sectorul nord-vestic al sitului (suprafața 60x30 mp)
- Prospect Raportul de cercetare privind vestigiile din epoca bronzului de la Păuleni.

Valorificarea rezultatelor în cursul anului 2017:

- V. Kavruk, D. Ștefan, D. Buzea, M.M. Ștefan, *Situl arheologic Păuleni-Ciuc-Dâmbul Cetății*, la Consiliul Științific al MNCR, 5 februarie 2017, Sf. Gheorghe.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017):

- Elaborarea și publicarea Raportului de cercetare privind vestigiile din epoca bronzului de la Păuleni, în Revista *Angustia* sub forma unui articol de cca. 60 pagini.

E.7.6.5.1.22. Anul 2017. Proiect de cercetare: **Situl arheologic fortificat de la Coldău-Varbă (jud. Bistrița-Năsăud)** Planificat pentru toamna.

Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: Al. Popa, D. Ștefan, M.M. Ștefan

Activități planificate:

- Sistematizarea și corelarea datelor existente privind integrarea sitului în peisajul natural și arheologic al Bazinului Someșului Mare.
- Corelarea rezultatelor săpăturilor arheologice efectuate în anii 1960 și a cercetărilor non-invazive (geofizice și geospațiale) efectuate în anii 2013 – 2016.

E.7.6.5.1.23. Anul 2017. Proiect de cercetare de teren: **Situl eneolitic Aninoasa – La Șezut, jud. Covasna** (așezarea deschisă Cucuteni-Ariușd)

Lider de proiect: D. Buzea. Echipa: Al. Popa, D. Ștefan, M.M Ștefan

Activități:

- Achiziționarea de coordonate geospațiale în format GPS în zona sitului
- Recoltare de material arheologic descoperit la suprafața terenului
- Identificarea în teren și delimitarea sitului eneolitic
- Cercetări de suprafață în proximitatea sitului
- Documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine
- Cercetare magnetometrie
- Cercetare k-metrie – etapă preliminară

Rezultate:

- Ortofotogramma sitului
- Model digital al suprafeței terenului
- Imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii
- Filmări aeriene de documentare de mare rezoluție
- Schița topografică a sitului
- Hartra magnetometrică a unei zone din sit
- Harta cu delimitarea sitului pe baza măsurătorilor de susceptibilitate magnetică.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2018-2019):

- Elaborarea și publicarea unui articol științific în care va fi prezentat stadiul cercetărilor non-invazive din acest sit.

E.7.6.5.1.24. Anul 2017. Proiect de cercetare de teren **Situl arheologic Zoltan-Nisipărie, com. Ghidfalău, jud. Covasna.** Lider de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan, Al. Popa.

Activități:

- Cercetarea aeriană a sitului Zoltan - Nisipărie
- Măsurători de susceptibilitate magnetică pe suprafața sitului și în zona de nord a acestuia
- Măsurători k-metetrice pe sit și la nord de acesta
- Documentare fotografică de la sol a sitului
- Elaborarea prospectului *Raportului monografic de cercetare.*

Rezultate:

- Planul topografic al sitului
- Plan magnetometric în sectorul nord-vestic al sitului (suprafața 60x30 mp)
- Prospect Raportul monografic.

Valorificarea parțială a rezultatelor în cursul anului 2017:

- V. Kavruk, D. Ștefan, D. Buzea, M.M. Ștefan, *Situl arheologic Zoltan*, la Consiliul Științific al MNCR, 5 februarie 2017, Sf. Gheorghe.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2018):

- Articol în Revista *Angustia* în care sunt prezentate rezultatele cercetărilor și investigațiilor non-invazive (Al. Popa, D. Ștefan).
- Elaborarea și publicarea Raportului monografic al sitului.

E.7.6.5.1.25. Anul 2017. Proiect de cercetare non-invazivă de teren: **Situl arheologic Merești – Dâmbul Pipașilor, jud. Harghita (a doua epocă a fierului: cultura dacică)**

Activități:

- Identificarea în teren și delimitarea sitului din a doua epocă a fierului
- Cercetări de suprafață în proximitatea sitului

- Ridicarea topografică a sitului folosind instrumente topo-geodezice
- Documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine
- Documentare fotografică de la sol a sitului
- Testarea răspunsului magnetic al solului în zona sitului.

Rezultate:

- ortofotografia sitului
- model digital al suprafeței terenului
- imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii
- filmări aeriene de documentare de mare rezoluție
- schița topografică a sitului
- profile altimetrice ale sitului și zonelor adiacente
- hărți ale microregiunii

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Materialele grafice, hărțile, imaginile vor fi folosite în cadrul expoziției virtuale *Pe urmele Dacilor din Estul Transilvaniei*
- Susținerea prezentării *Living at extremes during the end of the Iron Age. The case of Dacian tribes in Eastern Transylvania* (D. Ștefan, M. Ștefan) în cadrul celui de-al 13-lea Congres Internațional de Tracologie de la Kazanlak (3-7 septembrie 2017)

Perspective de continuare pe termen mediu:

- Realizarea unor investigații geofizice în zona Dâmbul Pipașilor-Șanțul Tătarilor
- Continuarea cartării siturilor arheologice din zona Cheilor Vîrghișui
- Realizarea unui proiect de cercetare și valorificare culturală a microregiunii Cheilor Vîrghișului (semnalizări de sit, hărți tematice, catalog, evenimente culturale, etc).

E.7.6.5.1.26. Anul 2017. Proiect de cercetare non-invazivă de teren: **Situl arheologic Badeni, jud. Harghita (a doua epocă a fierului: cultura dacică)**

Activități:

- Identificarea în teren și delimitarea sitului
- cercetări de suprafață în proximitatea sitului
- măsurători de susceptibilitate magnetică
- documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine
- documentare fotografică de la sol a sitului
- Identificarea traseului unui posibil drum roman de graniță.

Rezultate:

- ortofotografia sitului
- model digital al suprafeței terenului
- imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii
- filmări aeriene de documentare
- schița topografică a sitului
- profile altimetrice ale sitului și zonelor adiacente
- hărți ale microregiunii.

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Materialele grafice, hărțile, imaginile vor fi folosite în cadrul expoziției virtuale *Pe urmele Dacilor din Estul Transilvaniei*
- Susținerea prezentării *Living at extremes during the end of the Iron Age. The case of Dacian tribes in Eastern Transylvania* (D. Ștefan, M. Ștefan) în cadrul celui de-al 13-lea Congres Internațional de Tracologie de la Kazanlak (3-7 septembrie 2017)

Perspective de continuare pe termen mediu:

- Stabilirea unui parteneriat de colaborare cu Muzeul din Odorhei

- Continuarea cercetărilor non-invazive în scopul lămuririi existenței siturilor preistorice
- Fiind vorba de un ansamblu de situri din mai multe epoci, concentrate într-o microregiune cu valențe atât strategice, dar semnificative și din punct de vedere al resurselor de sare, cercetările de la Bădeni pot fi incluse într-un program complex de cercetări la nivel micro-regional.

E.7.6.5.1.27. Anul 2017. Proiect de cercetare non-invazivă de teren: **Situl arheologic Bixad – Cetatea Vapa, jud. Covasna (a doua epocă a fierului: cultura dacică)**

Activități:

- Identificarea în teren și delimitarea sitului
- Cercetări de suprafață în proximitatea sitului
- măsurători de susceptibilitate magnetică în sit și în exterior
- documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine în condiții de vegetație minimă
- documentare fotografică de la sol a sitului.

Rezultate:

- ortofotografia sitului
- model digital al suprafeței terenului
- imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii
- filmări aeriene de documentare
- schița topografică a sitului
- profile altimetrice ale sitului și zonelor adiacente
- hărți ale microregiunii

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Materialele grafice, hărțile, imaginile vor fi folosite în cadrul expoziției virtuale *Pe urmele Dacilor din Estul Transilvaniei*
- Susținerea prezentării *Living at extremes during the end of the Iron Age. The case of Dacian tribes in Eastern Transylvania* (D. Ștefan, M. Ștefan) în cadrul celui de-al 13-lea Congres Internațional de Tracologie de la Kazanlak (3-7 septembrie 2017).

Perspective de continuare pe termen mediu:

- Publicarea unui articol colectiv privind recente cercetări și colectări de material
- Realizare unor mini-foraje cu sondă în interiorul și exteriorul sitului pentru analiza stratigrafiei.

E.7.6.5.1.28. Anul 2017. Proiect de cercetare non-invazivă de teren: **Situl arheologic Biborteni – Cetatea Tiburț, jud. Covasna (a doua epocă a fierului: cultura dacică)**

Activități:

- Măsurători de tomografie de rezistivitate electrică peste fortificație
- Documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine
- Documentare fotografică de la sol a sitului
- Măsurători ale conturului incintei cu GPS geodezic
- Identificarea materialelor arheologice descoperite de Szekely aici în depozitul MNS și documentare (materialele așa zis dacice sunt de fapt mai târzii, foarte probabil epocă post romană).

Rezultate:

- Ortofotografia sitului:
- Model digital al suprafeței terenului
- Imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii
- Filmări aeriene de documentare
- Schița topografică a sitului
- Profile altimetrice ale sitului și zonelor adiacente
- Profil electric al fortificației

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Materialele grafice, hărțile, imaginile vor fi folosite în cadrul expoziției virtuale *Pe urmele Dacilor din Estul Transilvaniei*
- Susținerea prezentării *Living at extremes during the end of the Iron Age. The case of Dacian tribes in Eastern Transylvania* (D. Ștefan, M. Ștefan) în cadrul celui de-al 13-lea Congres Internațional de Tracologie de la Kazanlak, Bulgaria (3-7 septembrie 2017).

Perspective de continuare pe termen mediu:

- Continuarea investigațiilor geofizice
- Realizare unor relevee de arhitectură (eventual fotogrammetric pe porțiunile de zid păstrate în elevație)
- Realizarea unor sondaje pentru înțelegerea stratigrafiei.

E.7.6.5.1.29. Anul 2017. Proiect de cercetare non-invazivă de teren: **Situl arheologic Sinzieni – Cetatea Cece, jud. Covasna (a doua epocă a fierului: cultura dacică)**

Activități:

- Identificarea în teren și delimitarea sitului din a doua epocă a fierului
- Cercetări de suprafață în proximitatea sitului
- Documentare fotografică aeriană de la joasă altitudine
- Documentare fotografică de la sol.

Rezultate:

- imagini aeriene oblice și perpendiculare ale sitului și microregiunii
- hărți ale microregiunii.

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Materialele grafice, hărțile, imaginile vor fi folosite în cadrul expoziției virtuale *Pe urmele Dacilor din Estul Transilvaniei*
- Susținerea prezentării *Living at extremes during the end of the Iron Age. The case of Dacian tribes in Eastern Transylvania* (D. Ștefan, M. Ștefan) în cadrul celui de-al 13-lea Congres Internațional de Tracologie de la Kazanlak (3-7 septembrie 2017).

Potențialul sitului:

Dintre toate siturile fortificate cu vestigii din epocă dacică vizitate până în acest moment în județul Covasna, acesta are potențialul cel mai mare de a deveni un șantier pe termen mediu pe epocă dacică relevant pentru MNCR, aflându-se totodată relativ aproape de Sf. Gheorghe. Este suficient de mic, dar spectaculos pentru a se preta unei cercetări scurte, dar cu rezultate. Poate fi inclus într-un circuit turistic, având zidurile de incintă bine păstrate.

Activități necesare pe viitor:

Cercetări geofizice, Măsurători topo-geodezice, Relevu de arhitectură, Curățarea vechilor secțiuni ale lui Z. Szekely, Identificarea materialului săpat în anii 1970 în depozitele MNS, Clasarea sitului, Studii, articole, Excavații noi.

E.7.6.5.2. Proiecte subsumate sub-programului *Cercetări etnografice de teren*

E.7.6.5.2.1. Anul 2015. Proiect de cercetare etnografică: **Țesutul și portul popular românesc în zona etnografică Voșlabeni – Izvorul Mureșului** (Identificarea și documentarea în teren a obiectelor de port popular și realizarea de interviuri etnografice). Cercetarea a fost efectuată în satele românești din zona Voșlabeni – Izvorul Mureșului (jud. Harghita) și a urmărit identificarea particularităților specifice locale ale portului popular, ale țesăturilor cu rol decorativ și funcțional, completând cu date noi informațiile cunoscute până în prezent despre zona cercetată, furnizate de materialul etnografic aflat deja în patrimoniul instituției. În urma cercetărilor de teren efectuate în anul 2015, au fost completate 12 chestionare referitoare la portul popular și meșteșugul țesutului (câte patru din fiecare). Principalele criterii de selecție a persoanelor intervievate l-au reprezentat cunoștințele legate de portul popular și meșteșugul țesutului, precum și originea lor din zona respectivă, cunoscut fiind faptul că în ultimele decenii aici s-au așezat mulți originari din zona Bicazului, al căror port diferă de cel specific zonei Voșlobeni-Izvorul

Mureșului. Au fost elaborate trei modele de chestionare: un chestionar care cuprinde 56 de întrebări referitoare la portul femeiesc, un chestionar referitor la portul bărbătesc cu 51 de întrebări, un chestionar privind meșteșugul țesutului structurat în 28 de întrebări. Aceste chestionare au stat la baza interviurilor înregistrate pe suport audio. S-a realizat un dosar al obiectelor de port popular din zona Covasna în vederea înființării unui muzeu etnografic în localitatea Covasna. În cadrul acestei cercetări au fost efectuate înregistrări audio și foto (au fost realizate 143 de fotografii care surprind obiectele etnografice în ansamblu și detalii ale acestora). În prezent, informațiile culese se află în curs de procesare și expertizare. Rezultatele cercetării efectuate vor fi filosite la întocmirea planului de achiziții de bunuri culturale.
Responsabil: muzeograf-etnograf Florina Bănică.

E.7.6.5.3. Proiecte subsumate Programului *Cercetarea istorico-documentară în arhive*

E.7.6.5.3.1. Anul 2015. Proiect de cercetare istorică-documentară în arhive: *Istoricul apelor minerale din sud-estul și estul Transilvaniei.*

Lider de proiect: MNCR-MOMS. Parteneri: Arhivele Naționale Sibiu; Centrul Cultural Toplița; Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Colan” din Sfântu Gheorghe; Centrul Cultural „Miron Cristea” din Miercurea Ciuc.

Activități:

- Identificarea documentelor și fotografiilor
- Realizarea copiilor documentelor identificate (pe suport hârtie și/sau electronic)
- Selectarea exponatelor pentru expunere: documente, fotografii și cărți din diferite perioade istorice privind industria apelor minerale din sud-estul și estul Transilvaniei.

Responsabil proiect: dr. Ana Dobreanu.

E.7.6.5.3.2. Anul 2016. Proiect de cercetare istorică-documentară în arhive: *Învățământul confesional în zona Trei Scaune (a doua jumătate a secolului XVIII-lea și începutul secolului al XX-lea).*

Lider de proiect: A. Dobreanu.

Activități:

- Crearea bazei de date cu documente organizate în funcție de localitate și problematică
- Indexarea documentelor pe localități
- Analiză și documentarea științifică pe documente de arhivă.

Rezultate:

- O bază de date
- 60 de localități indexate
- 1215 documente de arhivă studiate.

Valorificare rezultatelor cercetării în cursul anului 2016:

- A. Dobreanu, *Absenteismul în școlile confesionale greco-orientale din Trei Scaune în ultimul deceniu al secolului al XIX-lea – cauze și măsuri.* Comunicarea științifică susținută în cadrul Sesiunii Naționale de Comunicări Științifice României din sud-estul Transilvaniei. Istorie, cultură și civilizație, Ediția a XXII-a, Covasna, 24 septembrie 2016
- *Învățământul confesional în Comitatul Trei Scaune (a doua jumătate a secolului XVIII-lea – începutul secolului al XX-lea). Cercetare documentară.* Comunicarea științifică susținută în cadrul Sesiunii Științifice Anuale a MNCR, Miercurea-Ciuc, 13 decembrie 2016.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017-2018)

- Îmbunătățirea expoziției de la Prima Școală Românească
- Realizarea unei expoziții temporare referitoare la învățământul confesional din Trei Scaune, la Muzeul Oltului și Mureșului Superior
- Introducerea în circuitul științific a documentelor deținute de MNCR prin publicarea de articole și studii în reviste de specialitate.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2019 - 2020)

- Integrarea datelor și concluziilor obținute în urma cercetării într-o cercetare ce vizează problematica învățământului, în spațiul temporar abordat, extinsă și la zonele Odorhei și Ciuc și în perspectivă, la întreg spațiul de sud-est a Transilvaniei.

E.7.6.6. Proiecte subsumate Programului *Expoziții*:

E.7.6.6.1. Proiecte subsumate sub-programului *Expoziții de bază*

E.7.6.6.1.1. Anul 2015. Proiect: Documentarea și sistematizarea patrimoniului cultural din zona orașului Covasna (în vederea elaborării tematicii și proiectului Muzeului în Aer Liber)

Lider de proiect: MNCR. Responsabil: Andrea Chiricescu. Echipa de proiect: Dan Buzea, Dan Ștefan, Ana Dobreanu, Eugenia Filip.

În perimetrul orașului Covasna și în localitățile învecinate, în decursul anilor a fost identificat un patrimoniu prețios. Acesta constă în diverse construcții (case și anexe țărănești, mori de apă și alte instalații), port popular, unelte și ustensile, piese de artă populară, diverse ocupații și obiceiuri tradiționale. Numai o parte din acest patrimoniu a ajuns în muzee și este valorificat în expoziții și în literatura de specialitate. Cea mai mare parte a patrimoniului etnografic rămâne încă nevalorificată, existând pericolul real al dispariției acestuia, atât prin degradarea naturală, cât și din cauza distrugerilor ca consecință a activității umane. Cercetările etnografice completează cu date noi materialul documentar din arhiva MNCR. În aceeași măsură, atât în colecțiile MNCR, cât și în cele ale Muzeului Național Secuiesc din Sfântu Gheorghe, se păstrează în aceeași măsură obiecte din inventarele stânelor, unelte și instrumente folosite în vechime în cadrul diverselor ocupații, precum și produse finite – în special piese din lemn, os și textile. Având în vedere faptul că instituția deține un teren de 7979 mp, unde se va organiza Secția Muzeu în Aer liber de la Covasna – Voinești, jud. Covasna, în anul 2015 au fost realizate următoarele activități:

- Obținerea de date și fotografii aeriene de la altitudine mică și medie, necesare pentru documentația de teren și pentru modelarea 3d a viitorului muzeu;
- Fotografierea și filmarea din aer, cu ajutorul dronelor a Planului Înclinat, Cetății Zânelor, Văii Zânelor ș.a., în vederea elaborării documentației aferente Proiectului viitorului Muzeu în Aer Liber.
- Întocmirea Dosarului cu oferte de achiziții pentru viitorul muzeu (patrimoniu construit, patrimoniu mobil etc.);
- Evidențierea și inventarierea elementelor valoroase din punct de vedere urbanistic și arhitectural la nivelul întregii localități;
- Delimitarea precisă a obiectivelor individuale și a arealelor urbane protejate (monumente istorice, ansambluri istorice, situri);
- Identificarea și recomandarea arealelor valoroase pentru care se propune elaborarea unor Planuri Urbanistice Zonale în vederea instituirii de reglementări de protecție și punere în valoare a obiectivelor;
- Delimitarea precisă a zonelor de protecție a monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice.

E.7.6.6.2. Proiecte subsumate Sub-programului *Expoziții temporare*

E.7.6.6.2.1. Anii 2015 – 2016. Proiect expozițional: Apele minerale din estul Transilvaniei

Anul 2015:

- Elaborarea tematicii și proiectului expoziției.
- Printarea placatele (format A0 - color)
- Realizat prezentării power point.

Anul 2016:

- Etalarea expoziției la MOMS din Miercurea Ciuc
- Deschiderea expoziției
- Ghidaj adaptat segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă
- Aplicarea chestionarelor de evaluare

Rezultate principale ale proiectului:

- O expoziție temporară formată din placate A0 – color și texte explicative

- O prezentare Power Point
- Un chestionar de evaluare

Valorificarea rezultatelor:

- 1555 de vizitatori
- Un articol în presa locală din Miercurea Ciuc cu privire la evenimentul expozițional organizat la MOMS.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Itinerarea expoziției în școlile din Miercurea Ciuc și din județul Harghita
- Itinerarea expoziției în stațiunile balneare din Covasna și Harghita.

E.7.6.6.2.2. Anul 2015. Proiect expozițional: **Elaborarea tematicii și proiectului expoziției temporare *Chipul uman în arta cucuteniană***. S-a documentat colecția de artefacte preistorice din cadrul MNCR, s-au întocmit fișe de catalog, fotografii, analize interdisciplinare pentru 8 figurine antropomorfe din eneolitice de tip Cucuteni-Ariușd. Expoziția planificată urma să prezinte fotografii, desene, reconstituiri de piese referitoare la „chipul uman” din cadrul plasticii antropomorfe cucuteniene din arealul Carpaților Răsăriteni. Din cauza faptului că responsabilul acestei expoziții dr. Adela Kovacs a demisionat în trim. III al anului 2015 de la MNCR, activitatea fiind programată pentru Trim. IV, planul tematic al acestei expoziții nu a fost realizat în întregime.

Responsabil: dr. Adela Kovacs.

E.7.6.6.2.3. Anul 2015. Proiect expozițional: **Expoziția de icoane, ouă încondeiate, cusături și produse de tăbăcărie.**

Lider de proiect: MOMS Inspectoratul Școlar Județean, Centrul Cultural „Miron Cristea”. Parteneri: Inspectoratul Școlar Județean, Episcopia Ortodoxă a Covasnei și Harghitei, Responsabil din partea MOMS: Ana Dobreanu, Florina Bănică.

Expoziția a cuprins peste 200 de lucrări (icoane, ouă încondeiate, cusături, produse de tăbăcărie) care au fost jurizate și premiate în cadrul celei de-a XX-a ediție a fazei județene a Olimpiadei de „Meșteșuguri artistice tradiționale”. Lucrările expuse au fost ale celor 126 de participanți, elevi din Miercurea Ciuc, Gheorgheni, Toplița, Subcetate, Corbu, Tulgheș, Gălăuțaș. Perioada: 08 – 26 iunie 2015. Expoziția a fost vizitată de 354 de persoane.

E.7.6.6.2.4. Anul 2015. Proiect expozițional: **Expoziția temporară interactivă *Oina din bătrâni***, Ediția a III-a. MNCR – lider de proiect. Parteneri: A.S „Ciucaș” Întorsura Buzăului, Asociația Cultural – Științifică „Carpații Răsăriteni”, Asociația Culturală „Cetatea Dacică - Valea Zânelor”, Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna, Primăria Comunei Barcani; Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” din Întorsura Buzăului. Responsabil proiect: Dan Buzea.

Echipa de proiect: Florin Herțeg, Eva Delczeg, Iagăr Constantin, Mihaela Popica. Perioada: iulie – august 2015. Eveniment: 29 august. Loc de desfășurare: Barcani, jud. Covasna.

Expoziția a fost organizată cu ocazia Evenimentelor culturale și sportive dedicate „Sărbătorii Bărcănenilor”, ediția a VI-a și a prezentat jocul de *oină* sau *hoină*, conform denumirii populare din Zona Buzaielor, joc menționat în toate comunele și satele din Depresiunea Întorsura Buzăului ca fiind în trecut un joc foarte popular de a petrece timpul liber de către copii și tineri. Prezentarea jocului de oină în cadrul expoziției, s-a realizat prin activități interactive: un joc demonstrativ de oină competițională și un concurs de aruncare a mingii de oină la distanță. În cadrul jocurilor demonstrative și concursurilor au participat 50 de copii, tineri și adulți din zonă, ocupanții primelor 3 poziții fiind premiați la sfârșitul competiției cu diplome și premii speciale.

E.7.6.6.2.5. Anul 2016. Proiect: **Expoziția temporară *Oina din bătrâni***, Ediția a IV-a, 27 august 2016.

Lider de proiect: D. Buzea. Echipa de proiect: Cr. Baubec-Felea, Fl. Herțeg.

Activități:

- Vernisarea expoziției temporare „*Oina din bătrâni*”

- Ghidaj adaptat segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă
- Organizarea unor activități complementare - *jocul de oină tradițională*

Rezultate principale ale proiectului

- Un set de placate format A3 expuse la eveniment
- Un joc demonstrativ de oină.

Perspectivă de valorificare pe termen mediu 2017-2018:

- Implicarea echipei muzeului în activități cultural-sportive de promovare a jocurilor tradiționale din sud-estul Transilvaniei
- Organizarea edițiilor viitoare ale acestui proiect (Ediția a V-a, 2017).

E.7.6.6.2.6. Anul 2015. Proiect expozițional: **Expoziție temporară itinerantă *ArheoMicroSpec***. Lider de proiect: ACS CR Parteneri: MNCR. Perioada: septembrie-noiembrie 2015. Expoziția prezintă diverse tipuri de cercetare științifică modernă prin metodele spectrometriei și microscopiei a colecțiilor arheologie din cadrul MNCR, încadrate în contextele istorice specifice fiecărei epoci. Obiectele oferă informații referitoare la modul de realizare a acestora, în concordanță cu evoluția tehnicii, cât și cu cerințele fiecărei epoci în parte. Expoziția a fost itinerată în Miercurea Ciuc, Covasna, Intorsura Buzăului, Ghimbav (Brasov) și Sfântu Gheorghe.

Responsabil: D. Buzea. Colectiv: Al. Popa, C. Beldiman, Diana Maria Sztancs, Andrea Chiricescu și Alexandra Cîrlănescu.

E.7.6.6.2.7. Anul 2016. Proiect expozițional: **Expoziția temporară *Marea Unire de la 1 Decembrie 1918***. Lider de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: D. Dobreanu.

Activități:

- Tipărirea și etalarea exponatelor foto-documentare
- Vernisarea expoziției
- Ghidaj adaptat segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă
- Activități complementare (proiecții Power Point, activități interactive – concursul de desen, colaje și compuneri „La mulți ani România!”, concurs pe teme de istorie *Pașii Marii Uniri și făuritorii*)

Rezultate principale ale proiectului:

- O expoziție temporară formată din 7 panouri cu placate A3 – color și texte explicative
- O prezentare Power Point
- O lecție deschisă.

Valorificarea rezultatelor:

- Un articol în presa locală din Miercurea-Ciuc și Sf. Gheorghe cu privire la evenimentele culturale organizate la MOMS cu ocazia Zilei de 1 Decembrie 1918.

Perspectivă de valorificare pe termen mediu

- Îmbunătățirea expoziției cu imagini noi, copii după documente și texte pentru evenimentele dedicate Zilei Naționale din anul 2017
- Itinerarea expoziției în școlile din Miercurea Ciuc și din județul Harghita.

E.7.6.6.2.8. Anul 2016. Proiect expozițional: **Expoziția temporară *Eminescu - 166 de ani de la naștere***

Lider de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: Fl. Bănică.

Loc de desfășurare: MOMS.

Activități:

- Etalarea exponatelor
- Deschiderea expoziției
- Ghidaj adaptat segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă
- Ateliere de ilustrare prin desen a unor poezii de Eminescu

Rezultate principale ale proiectului

- Set de ilustrații realizate de participanții la proiect

E.7.6.6.2.9. Anul 2016. Proiect expozițional: **Expoziție de costume din secolele XVIII-XIX**

Teatrul "Andrei Mureșanu" – lider de proiect, MNCR – partener. Responsabil din partea MNCR: D. Buzea. Echipa de proiect: Cr. Baubec-Felea, M. Mureșan, L. Dănilă, E. Filip.

Activități:

- Expuse costume de operă și teatru (secolele XVIII-XIX) din colecția actriței și poetei Ioana Crăciunescu.
- La sediul MNCR a fost prezentat un costum
- 19 fiind expuse la sediul altor instituții din orașul Sfântu Gheorghe (MNS, SRI, BCR, Banca Transilvania, Primăria Sf. Gheorghe și altele).

E.7.6.6.2.10. Anul 2016. Proiect expozițional: **Expoziția foto-documentară *Mica Unire***

În parteneriat cu Asociația Sportivă „Ciucaș” din Întorsura Buzăului. Lider de proiect: D. Buzea. Echipa de proiect: Cr. Baubec-Felea.

Activități:

- Machetare și tipărirea afișului
- Etalarea printurilor în format A0
- Vernisajul expoziției.

Rezultate principale ale proiectului:

- O expoziție temporară.

E.7.6.6.2.11. Anul 2017. Proiect expozițional: **Expoziția *Români din fostele scaune secuiești și Marea Unire*** (Elaborarea proiectului expozițional). Lider de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: D. Dobreanu.

Activități:

- Stabilirea obiectivelor generale și derivate și a publicului țintă
- Documentarea istorică în biblioteci și arhive
- Selectarea documentelor și imaginilor din patrimoniul MNCR și din alte instituții care administrează patrimoniul relevant pentru tema expoziției.
- Analiza principalelor formule de promovare a expoziției integrate programului național – Centenar.
- Estimare buget - defalcat pe categorii de activități și resurse.

Rezultate:

- Copierea de documente, texte și materiale pentru componenta ilustrativă a expoziției din arhivele județelor Covasna, Harghita și Mureș
- Pregătire și adaptare texte explicative pentru publicul/ grupul țintă.
- Traducerea de materiale din limba maghiară din presa vremii.

E.7.6.6.2.12. Anul 2017. Proiect expozițional: **Expoziția *Mica Unire de la 24 ianuarie 1859*** (Realizarea expoziției temporare. Lider de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: D. Dobreanu.

Activități:

- Tipărirea și etalarea exponatelor foto-documentare
- Vernisarea expoziției
- Activități complementare (proiecții Power Point, activități interactive)

Rezultate principale ale proiectului:

- O expoziție temporară
- O prezentare Power Point

Perspective de valorificare pe termen mediu

- Itinerarea expoziției în școlile din Miercurea Ciuc și din județul Harghita.

E.7.6.6.2.13. Anii 2016-2017. Proiect expozițional: *Pe urmele dacilor din estul Transilvaniei. O călătorie virtuală în trecut (Realizarea imaginilor pentru expoziția virtuală)*. Responsabil: M.M. Ștefan. Echipa: D. Ștefan.

Activități în 2016:

- Stabilirea obiectivelor generale și derivate și a publicului țintă
- Stabilirea costurilor necesare realizării expoziției
- Documentarea arheologică de teren în siturile dacice din estul Transilvaniei
- Selectarea exponatelor din patrimoniul MNCR, MNIR și alte muzee care administrează patrimoniul dacic relevant pentru tema expoziției.

Rezultate:

- Set de imagini, fotografii și filme aeriene care vor fi integrate în acest concept expozițional virtual (situri prezentate: Merești, Bădeni, Covasna, Cece-Sanzieni, Bixad, Biborțeni, Jigodin și altele).

Activități în 2017:

- Stabilirea obiectivelor generale și derivate și a publicului țintă
- Analiza principalelor funcții și module ce urmează să compună expoziția virtuală
- Analiza principalelor formule și platforme tehnice în baza cărora urmează a fi dezvoltată expoziția virtuală
- Stabilirea costurilor necesare realizării expoziției (au fost elaborate două versiuni ale proiectului expoziției, cu costuri diferite)
- Analiza principalelor formule de promovare a expoziției virtuale
- Documentarea arheologică de teren în siturile dacice din estul Transilvaniei
- Selectarea exponatelor din patrimoniul MNCR, MNIR și alte muzee care administrează patrimoniul dacic relevant pentru tema expoziției.
- Rezultate:
- Concept expozițional în contextul specific al patrimoniului MNCR și a abordării virtualizate
- Caracterizarea contextului socio-cultural la nivel național și regional și evaluarea impactului preconizat al tematicii alese în rândul diferitelor categorii de public
- Riscuri și avantaje asociate realizării expoziției – identificate
- Structura tematică a expoziției – stabilirea temelor de interes major și a obiectivelor expoziționale – în relație cu publicul țintă ce vor fi urmărite pe fiecare modul în parte
- Lista principalelor exponate (elemente multimedia ce vor detalia modulele tematice)
- Identificarea unor categorii de aplicații online ce pot atrage tinerii spre muzee, patrimoniu, arheologie și istorie
- Stabilirea platformei multicontent considerată adecvată
- Estimare buget - defalcat pe categorii de activități și resurse.

E.7.6.6.3. Proiecte subsumate Sub-programului *Expoziții itinerante*:

E.7.6.6.3.1. Anul 2015. Proiect: *Itinerarea expoziției tematice Limesul de est al Daciei Romane*. Expoziția prezintă stadiul actual al cercetărilor vestigiilor din zona graniței de est a Daciei romane. Placatele oferă ilustrații și texte referitoare la perioada romană din timpul Provinciei Dacia. În anul 2015, Expoziția a fost itinerată în școlile gimnaziale: „Mihail Sadoveanu” din Întorsura Buzăului (Covasna) și Școala Gimnazială Ghimbav (Brașov).

Responsabil: Al. Popa.

E.7.6.6.3.2. Anul 2017. Proiect: *Granița de est a Provinciei Dacia (Itinerarea expoziției)*

Lider de proiect: A. Popa. Echipa de proiect: A. Chiricescu, D. Buzea, C. Baubec-Felea.

În anul 2017, Expoziția a fost itinerată la Școala Gimnazială „Mikes Kelemen” din Zagon, jud. Covasna, cu prezentare în limbile română și maghiară.

Activități:

- Etalarea exponatelor
- Organizarea vernisajului expoziției
- Ghidaj și lecție deschisă adaptată segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă
- Aplicarea chestionarelor de evaluare a gradului de satisfacție

Rezultate principale ale proiectului:

- O expoziție temporară formată din placate A0 – bilingvă, color și texte explicative
- Joc interactiv
- Un chestionar de evaluare

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Itinerarea expoziției la Școala Gimnazială Barcani (noiembrie 2017).

E.7.6.6.3.3. Anul 2017. Proiect: ***Apele minerale din sud-estul Transilvaniei*** (Itinerarea expoziției). Lider de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: Fl. Bănică, Cr. Baubec-Felea. Expoziția reunește documente și fotografii referitoare la exploatarea apei minerale, în secolul al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea în aria geografică vizată. În anul 2017 expoziția a fost itinerată în mai multe școli din județul Harghita.

Activități:

- Etalarea exponatelor
- Organizarea vernisajului expoziției
- Ghidaj adaptat segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă
- Aplicarea chestionarelor de evaluare

Rezultate principale ale proiectului:

- O expoziție temporară formată din placate A0 – color și texte explicative
- O prezentare Power Point
- Un chestionar de evaluare

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Itinerarea expoziției în școlile din Miercurea Ciuc și din județul Harghita
- Itinerarea expoziției în stațiunile balneare din Covasna și Harghita.

E.7.6.6.3.4. Anul 2017. Proiect expozițional: ***ZBOR - Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine – Mai aproape de cetățile dacice din sud-estul Transilvaniei***. Responsabil: M.M. Ștefan. Echipa: D. Ștefan, D. Buzea, E. Filip, L. Dănilă, M. Mureșan, M. Domboși.

Expoziția aduce în fața publicului, pentru prima dată, imagini aeriene spectaculoase ale “cuiburilor de vulturi” construite în trecut de daci pe marginile înalte ale depresiunilor din estul Transilvaniei, modele digitale ale fortificațiilor, precum și reconstituiri grafice ale siturilor. Vizitatorii pot vedea expuse numeroase piese arheologice din patrimoniul MNCR, descoperite în ultimii ani, cu ocazia cercetărilor arheologice, în 3 importante situri din a doua epocă a fierului din sud-estul Transilvaniei: așezarea și cimitirul de la Olteni – *Cariera de nisip (2001-2005)*, zona de cult de la Reci – *Dobolika (2015)* și centrul de putere fortificat de la Covasna – *Cetatea Zânelor*, jud. Covasna (1998-2009).

Activități:

- Etalarea exponatelor
- Organizarea vernisajului expoziției
- Ghidaj adaptat segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă
- Aplicarea chestionarelor de evaluare

Rezultate principale ale proiectului:

- O expoziție temporară formată din placate A0 – color și texte explicative, filme de prezentare și 113 exponate cu piese arheologice de la Olteni, Reci și Covasna.
- Un chestionar de evaluare

Perspective de valorificare pe termen scurt:

- Itinerarea expoziției în stațiunea balneară din Covasna cu ocazia evenimentului cultural Ziua Cetății Zânelor, ediția a III-a 2018.

E.7.6.7. Proiecte subsumate Programului *Relații cu publicul*:

E.7.a.7.1. Subprogram: *Tradiție și Modernitate – Pedagogie muzeală*

E.7.a.7.1.1. Proiect: *Atelier de încondeiat ouă*. Perioada: 7 aprilie 2015. Loc de desfășurare: Sf. Gheorghe, Cercul Militar. Organizator: Fundația “Mihai Viteazul”, Sf.Gheorghe și la Colegiul Național Mihai Viteazul. Partener: MNCR. Activități: atelier de încondeiat ouă, atelier de confecționat decorațiuni pascale, prezentarea tradițiilor pascale și a tehnicilor de încondeiere. Beneficiari: 100.

E.7.a.7.1.2. Proiect: *Sântilia-Nedeia Mocănească Covasna-Voinești*. Perioada: 19 iulie 2015. Loc de desfășurare: orașul Covasna – Valea Zânelor. Activități: ateliere creative și jocuri legate de costumul popular. Organizator: Asociația Cultural-Creștină “Justinian Teculescu”. MNCR – partener. Beneficiari: 400.

E.7.a.7.1.3. Proiect: *Festivalul “Ceva de Vară”*. Perioada: 18-19 iulie 2015. Loc de desfășurare: Întorsura Buzăului, jud. Covasna. Organizator principal – Asociația MIRACOLIX, Întorsura Buzăului. MNCR – partener. Activități: ateliere creative de pictură pe vase, modelaj de lut. Beneficiari: 300.

E.7.a.7.1.4. Proiect *Meștereste cu noi vara*, Ediția a VI-a. Perioada: 4-6 august 2015. Loc de desfășurare: la sediul central al MNCR. Activități: ateliere adresate copiilor preșcolari și celor școlari, atelier de modelaj lut, atelier de pictură pe vase, atelier de confecționat păpuși în costumul popular.

Responsabil: Felea Cristina. Beneficiari: 85.

E.7.a.7.1.5. Proiect: *Ateliere creative la MNCR – decorațiuni de toamnă*. Perioada: 4-5 noiembrie 2015. Loc de desfășurare: Sfântu Gheorghe – sediul central al MNCR. Activități: ateliere creative de confecționat decorațiuni, utilizând elemente legate de anotimpul toamna, de exemplu: semințe, frunze, dar și materiale tradiționale material de sac, sfoară etc. Scopul proiectului este de păstrare a tradițiilor în rândul tinerilor prin ateliere creative. Responsabil: Felea Cristina. Beneficiari: 75.

E.7.a.7.1.6. Proiect: *Olimpiada județeană de meșteșuguri artistice tradiționale*, ediția XX-a. Perioada: 4 - 8 iunie 2015. Loc de desfășurare: Miercurea-Ciuc, MOMS. Lider de proiect: Inspectoratul Școlar Județean Parteneri: Centrul Cultural „Miron Cristea”, MOMS. Responsabil MNCR-MOMS: Ana Dobreanu. Proiectul a cuprins organizarea, desfășurarea și jurizarea lucrărilor participanților la concurs (peste 200 participanți), realizate de 126 de elevi din Miercurea Ciuc, Toplița, Gheorgheni, Tulgheș Subcetate, Corbu și Gălăuțaș (4 iunie), program artistic oferit de Grupul “Românașul” al Centrului Cultural “Miron Cristea”, premiera lucrărilor și vizitarea, de către participanți a expoziției de icoane, cusături, produse de tăbăcărie și ouă încondeiate. Beneficiari: 150.

E.7.a.7.1.7. Concurs de desene, colaje, poezii și compuneri „1 Decembrie în suflet de copil”, ediția a II-a. Perioada: 26.11 – 1.12.2015. Locuri de desfășurare: Miercurea-Ciuc: MOMS, Colegiul Național „Octavian Goga”. Lider de proiect: MOMS. Parteneri: Colegiul Național „O. Goga”, Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”, Inspectoratul Școlar Județean Harghita, Instituția Prefectului Harghita, Primăria Municipiului Miercurea-Ciuc. Contribuție financiară: Primăria și Instituția Prefectului. Organizator: MNCR- MOMS. Responsabili: Ana Dobreanu, Florina Bănică. Activități: Concurs de desene, colaje, compuneri și poezii adresat claselor II-IV și dedicat Zilei Naționale a României a cuprins două etape: faza pe clase, ce s-a desfășurat în perioada 16.11.2015 - 23.11.2015 și faza finală, ce a avut loc în data de 26.11.2015. Finalizarea concursului s-a făcut într-un cadru festiv la Colegiul Național „Octavian Goga”. Activitatea a cuprins o evocare a actului istoric de la 1 Decembrie 1918, prezentarea lucrărilor de către fiecare participant, premiera finaliștilor și un moment artistic (poezii, cântece, dansuri populare și o scenetă) prezentat de elevi din clasele înscrise în concurs. Beneficiari: 211.

E.7.a.7.1.8. Proiect: *Împreună sărbătorim Ultimul Clopoțel*

Perioada: 10-17 iunie 2015.

Loc de desfășurare: Prima Școală Românească (MNCR), Sf.Gheorghe. Realizat în parteneriat cu Colegiul Național „Mihai Viteazul”. Activități: ateliere creative, printre care cele de scriere cu pană și de scriere pe tăblițe. Au participat elevi din ciclul primar din Municipiul Sfântu Gheorghe, din comuna Sita Buzăului și satul Ciurnic (jud. Covasna). Responsabil: Herțeg Florin. Beneficiari: 84.

E.7.a.7.1.9. Proiect: **Școala Altfel la Muzeu.** Perioada: 6-10 aprilie 2015. Loc de desfășurare: sediul central al M.N.C.R, Casa memorială "Romulus Cioflec", Prima Școală Românească, sediul MOMS. Activități: atelier creativ de realizat păpuși în costumul, vizită ghidată la expoziția de arheologie, jocuri legate de elemente de patrimoniu, vizionare de filme documentare realizate de MNCR. Responsabil: Felea Cristina-Baubec. Beneficiari: 450.

E.7.a.7.1.10. Proiect: **Ateliere creative organizate cu ocazia Sărbătorilor Pascale**

Perioada: 15 aprilie 2016. Loc de desfășurare: Cercul Militar Sf.Gheorghe. Lider de proiect: Cr. Felea-Baubec. Echipa de proiect: M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă.

Activități:

- Atelier de încondeiat ouă.
- Atelier de meșterit aranjamente pascale.
- Prezentarea unui film de prezentare a tehnicii de încondeiat ouă.

Rezultate principale ale proiectului:

- 60 de beneficiari.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2017-2018):

- Organizarea unor expoziții cu obiectele realizate în cadrul atelierelor.
- Realizarea unei broșuri de prezentare cu activitățile de educație muzeală de la MNCR dedicate Zilelor de Paște (ortodox și catolic).
- Organizarea unor manifestări culturale și a unui concurs local adresat elevilor de gimnaziu și liceu din județul Covasna cu tematica "Încondeierea Ouălelor".

E.7.a.7.1.11. Proiect: **Sărbătoarea primăverii la Muzeu.** Perioada: 24-26.02.2016 – ateliere dedicate sărbătorii de 1 martie; 03-05.03.2016 – ateliere dedicate zilei de 8 martie. Loc de desfășurare: sediul central al MNCR. Lider de proiect: Cristina Felea-Baubec. Echipa de proiect: M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă.

Activități: Ateliere dedicate sărbătorii de 1 și 8 martie. Beneficiari: 158.

E.7.a.7.1.12. Proiect: **Tradiție și culoare în ochii tăi, copile!** Ediția a III-a

Perioada: 17.06.2016.

Loc de desfășurare: Sita Buzăului, jud. Covasna.

Lider de proiect: Asociația Cultural Științifică „Carpații Răsăriteni”. MNCR – partener.

Responsabil din partea MNCR: Cr.Felea-Baubec.

Echipa de proiect: M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă.

Parteneri: Centrul de Prevenire Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna, Căminul Cultural din Sita Buzăului, Consiliul Județean Covasna.

Activități:

- Ateliere dedicate sărbătorii de 1 iunie "Ziua copilului".
- Promovarea evenimentului.

Rezultate principale ale proiectului:

- 4 Ateliere creative,

Beneficiari: 45.

E.7.a.7.1.13. Proiect: **Ziua Cetății Zânelor.** Perioada: 7 august 2016. Loc de desfășurare: Covasna, cetatea dacică (*Cetatea Zânelor*). Lider de proiect: Asociația Culturală "Cetatea Dacică Valea Zânelor" din Covasna.

Parteneri: Casa Orășenească de Cultură Covasna, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, MNCR, Muzeul Brăilei „Carol I”, Asociația cultural-creștină „Iustinian Teculescu” și Centrul de Prevenire Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna și Primăria Orașului Covasna.

Activități:

- 2 ateliere creative dedicate sărbătorii Cetății Zânelor
- 4 prezentări power point

Beneficiari: 60.

E.7.a.7.1.14 Proiect: **Meșterește cu noi vara**, ediția a VII-a. Perioada: 2-4 august 2016. Sediul central al MNCR. Lider de proiect: Cr. Felea-Baubec. Echipa de proiect: M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă, Fl. Herțeg, A. Dobreanu.

Activități:

- atelier de modelare manuală a lutului: vase și jucării din lut;
- vizită ghidată la expoziția de arheologie;
- jocuri;
- atelier de pictură pe vase ceramice și pe figurine din gips: un vas și o figurină pictate/copil;
- atelier de realizat propria păpușă pe lingura de lemn, povești și jocuri legate de elementele costumului popular.

Rezultate principale ale proiectului:

- 4 ateliere creative,

Valorificarea rezultatelor în 2016:

- Elaborarea unor articole în presa locală în care s-au promovat activitățile muzeului privind evenimentele organizate în perioada vacanței de vară.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2017-2018):

- Realizarea unei broșuri de prezentare cu activitățile de la muzeu din perioada de vară.
- Organizarea unor proiecte cultural-artistice adresate elevilor și părinților de petrecere a timpului liber în perioada vacanței de vară la muzeu.

53 participanți.

E.7.a.7.1.15. Proiect: **Ateliere creative la MNCR – decorațiuni de toamnă**. Perioada: 2-3 noiembrie 2016. Sediul central al MNCR. Lider de proiect: Cr. Felea-Baubec. Echipa de proiect: M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă, Fl. Herțeg, A. Dobreanu.

Activități:

- Ateliere creative de confecționat decorațiuni pornind de la alemente legate de anotimpul toamna, de exemplu: semințe, frunze, fructe etc, atelier de decorat dovlecii

55 participanți.

E.7.a.7.1.16. Proiect: **Atelierele lui Moș Crăciun – ateliere creative cu decorațiuni de iarnă** Perioada: 5-9 decembrie 2016. Sediul central al MNCR. Lider de proiect: Cr. Felea-Baubec. Echipa de proiect: M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă, Fl. Herțeg, A. Dobreanu.

Activități:

- Ateliere dedicate evenimentului – Poveste de Ajun
- Promovarea evenimentului.

Rezultate principale ale proiectului:

- Ateliere creative de iarnă
- 285 participanți.

E.7.a.7.1.17 Proiect: **Ateliere creative în unitățile de învățământ**. Perioada: pe tot parcursul anului școlar. Unități școlare din județele Covasna, Harghita, Brașov. Lider de proiect: Cr. Felea-Baubec. Echipa de proiect: M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă, Fl. Herțeg, A. Dobreanu.

Activități:

- Ateliere creative
- Prezentări Power-Point
- Proiecții de filme documentare.

Rezultate principale ale proiectului:

- 1500 participanți / beneficiari direcți.

E.7.a.7.1.18 Proiect: **Sărbătoarea primăverii la MOMS**

Perioada: februarie-martie 2016. Loc de desfășurare: sediul MOMS, Miercurea-Ciuc. Lider de proiect: Dobreanu A. Echipa de proiect: Bănică Fl.

Activități:

- Ateliere dedicate evenimentului – ateliere creative în care participanții au confecționat felicitări mamelor cu ocazia zilei de 8 martie.

Rezultate principale ale proiectului:

- 160 de felicitări confecționate,
- 168 de beneficiari.

Valorificarea rezultatelor:

- Elaborarea unor articole în presa locală în care s-au promovat activitățile muzeului privind evenimentele dedicate mamei.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2017-2018):

- Realizarea unei broșuri de prezentare cu activități dedicate zilelor primăverii.
- Organizarea unor manifestări cultural-artistice adresate elevilor de gimnaziu și liceu , precum și părinților (mamelor) dedicate zilei de 1 și 8 martie.

E.7.a.7.1.19. Proiect: **Dragobetele la Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe**

Perioada: 01-23.02.2016. Prima Școală Românească, Sf. Gheorghe. Lider de proiect: Herțeg Fl. Echipa de proiect: Cr. Felea-Baubec, Filip E., Mureșan M.

Activități:

- Prezentarea unui Power-Point despre sărbătoarea de Dragobete și sărbătorirea acesteia în diferite regiuni ale României.
- Atelier de pictură pe piatră având ca temă sărbătoarea de Dragobete.

Beneficiari: 25.

E.7.a.7.1.20. Proiect: **Ateliere creative în cadrul Programului național Școala Altfel**

Perioada: 6 – 10 aprilie 2016. Loc de desfășurare: la sediul central al MNCR. Lider de proiect: Cr. Felea-Baubec. Echipa de proiect: la Sediul central: L. Dănilă, E. Filip, M. Mureșan-coordonatori ateliere; la Casa Memorială "Romulus Cioflec": L. Cornea, Sas I., Domboși M; la Prima Școală Românească: Fl. Herțeg, E. Delczeg. MOMS: A. Dobreanu, Filip Fl.

Activități:

- Vizite ghidate la toate sediile MNCR.
- Organizarea unor ateliere creative având ca punct de pornire elemente din patrimoniul MNCR.
- Organizarea unor jocuri creative legate de elementele costumului popular și de expoziția de arheologie.

Beneficiari: 718.

E.7.a.7.1.21. Proiect: **Școala altfel la MOMS**

Perioada: 6-10 aprilie 2016

Loc de desfășurare: sediul MOMS, Miercurea-Ciuc.

- Vizite ghidate în mod gratuit.
- Ateliere de modelare manuală a lutului, pictat vase de lut și confecționat felicitări de Paște.

Perioada de desfășurare: 6 – 10 aprilie 2016.

Loc de desfășurare: sediul MOMS din Miercurea-Ciuc.

Lider de proiect: Dobreanu A. Echipa de proiect: Filip Fl.

Activități:

- Vizită ghidată la expoziția de etnografie *Interior tradițional românesc* și Expoziția temporară *Apele minerale din sud-estul Transilvaniei*.
- Ateliere de modelare manuală a lutului, pictat vase de lut și confecționat felicitări de Paști.

Rezultate principale ale proiectului:

- 2 expoziții deschise în perioada evenimentului
- 3 ateliere creative

Perspective de dezvoltare pe termen mediu (2017-2018):

- Organizarea unei expoziții cu obiectele realizate în cadrul atelierelor desfășurate în anii anteriori
- Realizarea unei broșuri de prezentare cu activitățile de educație muzeală de la MOMS în cadrul programului național "*Școala Altfel*".

Beneficiari: 250.

E.7.a.7.1.22. Proiect: **Ultimul Clopoțel la Prima Școală Românească din Sfântu Gheorghe**

Perioada: 01-30.06.2016

Loc de desfășurare: Prima Școală Românească, Sf. Gheorghe

Lider de proiect: Herțeg Fl. Echipa de proiect: Cr. Felea, Filip E., Mureșan M., Delczeg E., Dănilă L., Filip Fl.

Activități:

- Ghidaj la Prima Școală Românească
- Organizarea unor ateliere tematice de scriere pe tăblițe
- Organizarea de ateliere de scriere cu pana, ateliere de pictură pe vase
- Întâlniri de lucru cu cadrele didactice implicate în proiect
- Tipărirea diplomelor, promovare în mass-media a evenimentului prin apariții online; întocmirea unui raport de evaluare.

Perspective de valorificare pe termen mediu

- Organizarea unor expoziții cu obiectele realizate în cadrul atelierelor. Realizarea unei broșuri de prezentare cu activitățile de educație muzeală de la MNCR.

Beneficiari:180.

E.7.a.7.1.23. Proiect de pedagogie muzeală: **Ilustrăm o povestire de Romulus Cioflec**. Lider de proiect: L. Cornea. Echipa de proiect: Cr.Felea-Baubec, Ileana Sas. Perioada: 22 iunie 2016 și 27 octombrie 2016. Casa Memorială *Romulus Cioflec*, Araci.

Activități:

- Ghidaj la Casa memorială „Romulus Cioflec”;
- Lectura expresivă a povestirii „Cu ceasul” de Romulus Cioflec.
- Ilustrarea povestirii "*Cu mâțele la vânat*" de Romulus Cioflec.

Rezultate principale ale proiectului:

- 2 Ateliere creative
- Un set desene ale elevilor participanți la ateliere
- O broșură "*Cu mâțele la vânat*"

30 beneficiari.

E.7.a.7.1.24. Proiectul cultural **Tradiție și culoare în ochii tăi, copile!** Ediția a IV-a. Perioada: 14.06.2017. Barcani, jud. Covasna. Lider de proiect: Asociația Cultural Științifică „*Carpații Răsăriteni*”. MNCR – partener. Responsabil din partea MNCR: Cr. Baubec-Felea. Echipa de proiect: D. Buzea, M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă. Parteneri: Centrul de Prevenire Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna, Școala Gimnazială Barcani, Consiliul Județean Covasna.

Activități:

- Ateliere dedicate sărbătorii de 1 iunie "Ziua copilului"

Rezultate principale ale proiectului:

- 4 Ateliere creative (atelier de pictură, atelier de modelaj lut, atelier de țesut, atelier quilting)
- Organizarea concursului pentru fiecare atelier.

Beneficiari: 55.

E.7.a.7.1.25. Proiect: **Ziua Cetății Zânelor**, ediția a II-a. Perioada: 6.08.2017. Orașul Covasna, cetatea dacică (*Cetatea Dacică-Valea Zânelor*). Lider de proiect: Asociația Culturală "*Cetatea Dacică-Valea Zânelor*" din Covasna. Parteneri: Casa Orășenească de Cultură Covasna, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei,

MNCR, Muzeul Brăilei „Carol I”, Asociația cultural-creștină „Justinian Teculescu” și Centrul de Prevenire Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna și Primăria Orașului Covasna.

Activități:

- 2 ateliere dedicate sărbătorii Cetății Zânelor
- 7 prelegeri adresate grupului țintă.
- Promovarea evenimentului
- Jocuri tradiționale: *țurca și țărușul*.

Beneficiari: 165.

E.7.a.7.1.26. Proiect: **Dragobetele la Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe**

Perioada: 20-26 februarie 2017. Loc de desfășurare: Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe. Lider de proiect: F. Herțeg. Echipa de proiect: C.Felea-Baubec, E. Filip, L. Dănilă, M. Mureșan, M. Domboși.

Activități:

- Realizarea unui Power-Point despre sărbătoarea de Dragobete, cum era sărbătorit evenimentul în diferite regiuni ale României.
- Realizarea unui atelier de pictură pe piatră având ca temă sărbătoarea de Dragobete.

Rezultate principale ale proiectului:

- 1 Power-Point de prezentare „Dragobetele”
- Un atelier de pictură pe piatră

Beneficiari: 924.

E.7.a.7.1.27. Proiect: **Școala Altfel**, ediția a IV-a

Perioada: 15-30 mai 2017. Loc de desfășurare: toate sediile MNCR la Sfântu Gheorghe, Miercurea-Ciuc și Araci. Lider de proiect: Cr. Baubec-Felea și D. Dobreanu. Echipa de proiect: L. Dănilă, E. Filip, M. Mureșan, L. Cornea, M. Domboși, Fl. Herțeg, A. Dobreanu.

Activități:

- Vizite ghidate la toate sediile MNCR și MOMS
- Organizarea unor ateliere creative având ca punct de pornire elemente din patrimoniul MNCR.
- Organizarea unor jocuri creative legate de elementele costumului popular și de expozițiile de arheologie de la sediul MNCR și MOMS.
- Vizite ghidate la sediile MNCR și MOMS
- Ateliere creative și jocuri
- Proiecții filmelor documentare: "Fortificațiile dacilor în estul Transilvaniei" (MNCR 2010), "Granița de est a provinciei Dacia" (MNCR 2010), "ZBOR" (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine-MNCR 2016).

Beneficiari: 918.

E.7.a.7.1.28. Proiect: **Tabăra Omul Cavernelor-Cheile Vârghișului**. Perioada: 8-28 iulie 2017. Loc de desfășurare: Cheile Vârghișului (jud. Covasna). Lider de proiect: Asociația Cultural Științifică „Carpații Răsăriteni”. Parteneri: MNCR, Universitatea „Valahia” din Târgoviște. Consiliul Județean Covasna – finanțator. Responsabil din partea MNCR: D. Buzea. Echipa de proiect: Cr. Baubec-Felea. Parteneri: MNCR, Centrul de Prevenire Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna.

Activități:

- 4 Ateliere

Rezultate principale ale proiectului:

- 4 Ateliere creative- Atelierul „Săpătura arheologică”, Atelierul „Modelaj lut”, Atelierul „Vânător sau Agricultor” și Atelierul „Sunetul Peșterii”.

Valorificarea rezultatelor în 2017:

- Articole în presa locală.

Perspective de valorificare pe termen mediu (2018):

- Organizarea ediției a III-a și dezvoltarea la nivel național al proiectului.

Beneficiari: 25.

E.7.a.7.2. Proiecte subsumate Programului *Manifestări și evenimente cultural-artistice și literare*:

E.7.a.7.2.1. Proiect: Unirea Țărilor Române de la 24 ianuarie 1859

Eveniment cultural-artistic și expoziția temporară și „Unirea Țărilor Române de la 24 ianuarie 1859”)

Perioada: 23 ianuarie 2015. Loc de desfășurare: sediul MOMS. Responsabil: Ana Dobreanu. Expoziția a reunit documente privind contextul internațional al unirii, înfăptuirea actului unirii, personalitatea lui Alexandru Ioan Cuza, oameni politici ai vremii, etc. Expoziția a fost deschisă în perioada 23 ianuarie - 29 mai 2015 la sediul Muzeului Oltului și Mureșului Superior din Miercurea Ciuc. Vernisajul expoziției a fost urmat de Evocări ale actului istoric sărbătorit și un moment artistic „Unirea și domnul ei”. Beneficiari: 741.

E.7.a.7.2.2. Proiect: Pentru eternitate, Eminescu! (eveniment cultural-artistic și expoziția temporară)

Perioada: 15 ianuarie 2015. Loc de desfășurare: Miercurea-Ciuc – MOMS. A fost omagiată ziua de naștere a Poetului – de Ziua Culturii Naționale – printr-un recital de poezie și muzică, oferit de cadre didactice și elevi de la Colegiul Național „Octavian Goga” și Școala Generală „Liviu Rebreanu” din Municipiul Miercurea-Ciuc. Expoziția a reunit documente, fotografiile referitoare la viața și opera lui Mihai Eminescu și ilustrații din lirica eminesciană realizate de Ligia Macovei. Expoziția a fost deschisă în perioada 15 ianuarie – 22 ianuarie 2015 la sediul Muzeului Oltului și Mureșului Superior din Miercurea Ciuc. Responsabil: muzeograf Florina Bănică. La eveniment au participat 107 de persoane.

E.7.a.7.2.3. Noaptea Muzeelor la Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni

Perioada: 16 mai 2015. Loc de desfășurare: sediul central MNCR. În anul 2015 MNCR a sărbătorit în Sfântu Gheorghe a 8-a ediție a evenimentului „Noaptea Muzeelor”, prin acces gratuit la toate expozițiile și activitățile organizate. Activități: vizită ghidată la expoziția „Așezarea preistorică Păuleni Ciuc Dâmbul Cetății” și la Expoziția tactilă “Atinge istoria - Așezarea preistorică Păuleni-Ciuc "Dâmbul Cetății”, ateliere creative pentru publicul de diferite vârste care a participat la acest eveniment (modelare lut, pictură pe vase ceramice și jocuri). Toate aceste activități au avut în vedere atragerea de vizitatori, promovarea muzeului, păstrarea tradițiilor, educarea publicului în spiritul respectului pentru patrimoniul cultural. Responsabil: șef de Secție Andrea Chiricescu. Beneficiari: 250.

E.7.a.7.2.4. Proiect: Ziua Limbii Române la Prima Școală Românească din Sfântu Gheorghe

Perioada: 01-02 septembrie 2015. Loc de desfășurare: Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe. Activități: ateliere de scriere pe tăblițe și cu pana folosindu-se citate din autori români. De asemenea participanții au vizitat punctul muzeal și au participat la o prezentare power-point dedicată Zilei Limbii Române.

Responsabil: Herțeg Florin. Beneficiari: 110.

E.7.a.7.2.5 Proiect: Ziua Culturii Române la Muzeul Oltului și Mureșului Superior

Perioada: 15-18.01.2016. MOMS. Lider de proiect: A. Dobreanu Echipa de proiect: Fl. Bănică.

Activități:

- Expoziție și prezentare Power-Point cu tema „Ziua Culturii Naționale – ziua de naștere a poetului Mihai Eminescu”
- Ateliere în care participanții au exprimat prin desen poezii din lirica eminesciană

Rezultate:

- O expoziție temporară formată din lucrările elevilor participanți la proiect.
- O prezentare Power-Point.

Beneficiari: 61.

E.7.a.7.2.6. Proiect: Manifestări cultural-artistice la sediile MNCR în cadrul programului european „Noaptea Muzeelor”

Perioada: 21 mai 2016. Loc de desfășurare: toate sediile MNCR. Lider de proiect: Cr. Felea-Baubec. Echipa de proiect: Luminița Cornea, A. Dobreanu, Fl. Herțeg, M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă, E. Delczeg, I. Sas, M. Arseni.

Activități:

- Jocuri interactive dar și ateliere creative, pornind de la tematica expozițiilor.
- La sediul central am organizat un atelier de scriere cu pana, unul de scriere pe tăblițe, dar și ateliere de pictură pe figurine din gips și ateliere de confecționat diferite obiecte din carton, hârtie creponată etc.

- Toți cei care au vizitat sediul central au plecat acasă și cu un mesaj de dat mai departe.
- La Casa Memorială "Romulus Cioflec" din Araci, comuna Vâlcele vizitatorii au descoperit „*exponatele vedetă*” și au aflat povestea acestora.
- La punctul muzeal Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe, muzeograful Fl. Herțeg și-a așteptat vizitatorii cu informații interesante, dar și cu un atelier de scriere pe tăblițe.
- La sediul M.N.C.R din Miercurea-Ciuc, „Muzeul Oltului și Mureșului Superior”, vizitatorii au aflat povestea unui exponat-vedetă specific, întâlnit în casele țărănești de odinioară: lada de zestre cu o vechime apreciabilă, datând din anul 1876. De asemenea muzeograful A. Dobreanu a oferit celor prezenți ghidaj de specialitate în cadrul expozițiilor "Interior tradițional" și "Apele minerale din estul Transilvaniei".

Rezultate principale ale proiectului: 5 ateliere creative, 2 jocuri interactive, proiecții de filme documentare realizate de MNCR.

Beneficiari: 559.

E.7.a.7.2.7. Proiect: Olimpiada Județeană de meșteșuguri artistice tradiționale (Faza județeană Harghita).

Perioada: 27-30 mai 2016. Loc de desfășurare: Miercurea-Ciuc MOMS. Lider de proiect: Dobreanu A. Echipa de proiect: Filip Fl.

Activități:

- Amenajarea expoziției *Icoane, cusături și ouă încondeiate* (lucrările participanților la cea de-a XXI-a ediție a olimpiadei județene de meșteșuguri artistice tradiționale)
- Deschiderea expoziției
- Jurizarea competiției
- Înmânarea diplomelor.

Beneficiari: 150

E.7.a.7.2.8. Proiect: Serata literară *La umbra nucului bătrân* la Casa memorială Romulus Cioflec

Perioada: 2 iulie 2016. Loc de desfășurare: Casa memorială Romulus Cioflec. Lider de proiect: L. Cornea. Echipa de proiect: Cr. Felea-Baubec, Ileana Sas.

Activități:

- Vizitarea Casei memoriale Romulus Cioflec, Araci, jud. Covasna
- Lansarea revistei de literatură „*Caietele de la Araci*”, publicație a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, anul IV, nr. 1(5), iunie
- Lansarea volumelor: Romulus Cioflec, *Răspântia*, Editura Tinta, Arcuș-Sf. Gheorghe, 2016; A. Amatti, *De veghe-n lanurile secerate*, Editura Eurocarpatica, Sf. Gheorghe, 2016; C. Agache, *Însemne ale nemuririi eminesciene*, Editura Princeps Multimedia, 2016; M. Aionesei, *Anotimp sihastru*, Editura Ștefanida, București, 2016. I. Simota, *Capitol cu îngerii*. Dintr-un volum colectiv, Editura Magic-Print, 2016.
- Moment artistic oferit participanților de A. Voiculescu, elevă la Liceul de Artă „Plugor Sándor”, Sf. Gheorghe.
- Conversații literare *La umbra nucului bătrân*.

Număr participanți: 80.

E.7.a.7.2.9. Proiect: Masă rotundă *Toamna acasă la Romulus Cioflec*. 24 noiembrie 2016. Casa memorială "Romulus Cioflec". Lider de proiect: L. Cornea. Echipa de proiect: Cr. Felea-Baubec, I. Sas.

Activități:

- Vizitarea Casei Memoriale Romulus Cioflec
- Masa rotundă asupra vieții și activității scriitorului
- Prezentarea volumelor: *Romulus Cioflec: „Cu ceasul” „Cu mâțele la vânat”*, povestiri ilustrate de elevi de la Liceul de Artă „Plugor Sándor”, Sf. Gheorghe, editat de MNCR la Tinta Printing Studio,

Rezultate principale ale proiectului:

- Un volum de povestiri cu ilustrații
- Vizite ghidate la Casa Memorială "Romulus Cioflec"

Valorificarea rezultatelor în 2016:

- Articole în presa locală și națională care să promoveze activitățile muzeului.
- Postări periodice a imaginilor și momentelor filmate de la evenimente pe site-ul MNCR și pe paginile de socializare.

Perspectivă de valorificare pe termen mediu 2018-2020:

- Înființarea unui cerc de literatură la Casa Romulus Cioflec.

Număr de participanți: 80.

E.7.a.7.2.10. Proiect: **Ziua Limbii Române la MNCR**. 31 august 2016. Prima Școală Românească, Centrul de Cultură Arcuș-Casa Bastion, Sf. Gheorghe. Lider de proiect: L. Cornea. Echipa de proiect: Fl. Herțeg, Cr.Felea-Baubec, Filip E., L. Dănilă, M. Mureșan.

Activități:

- Asigurarea cadrului logistic
- Ateliere atelierelor creative de scriere pe tăblițe și cu pana
- Organizarea unui program cultural-literar-omagial
- Organizarea unui spectacol de lectură prelucrat din comedia inedită „Răspântia” de Romulus Cioflec
- Prezentarea expoziției: „Vitrina cărții autorilor prezenți”
- Promovarea evenimentului

Rezultate principale ale proiectului:

- 2 Ateliere creative
- 1 Program cultural-artistic
- O expoziție temporară

Valorificarea rezultatelor din 2016:

- Elaborarea unor articole în presa de specialitate.

Număr participanți: 95.

E.7.a.7.2.11. Proiect: **Noaptea Muzeelor la MNCR, ediția a X-a**

Perioada: 20.05.2017. Loc de desfășurare: sediul central MNCR, MOMS Miercurea Ciuc. Lider de proiect: Cr. Baubec-Felea și A. Dobreanu. Echipa de proiect: L. Cornea, M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă, M. Arseni, D. Dobreanu, D. Buzea.

Activități:

- Jocuri interactive și ateliere creative, pornind de la tematica expozițiilor

Rezultate principale ale proiectului:

- 5 tipuri de ateliere creative
- 2 jocuri interactive

Beneficiari: 201.

E.7.a.7.2.12. Proiect: **Ultimul clopoțel la Prima Școală Românească**, ediția a III-a

Perioada: 16.06.2017. Locul de desfășurare: Prima Școală Românească, Sf. Gheorghe. Lider de proiect: L. Cornea Echipa de proiect: Cr. Baubec-Felea, L. Dănilă, M. Macovei.

Activități:

- Ghidaj în punctul muzeal Prima Școală Românească
- Ateliere creative
- Atelierul "Povestim și desenăm cu Romulus Cioflec".
- Tipărirea diplomelor, promovare în mass-media a evenimentului.

Rezultate principale ale proiectului:

- Diplomă (2 variante pentru elevi și pentru profesor)

- Raport al proiectului
- O broșură tipărită

Număr participanți: 26.

E.7.a.7.2.13. Proiect: Ziua Culturii Române la Miercurea-Ciuc

Perioada: 16.01.2017. Locul de desfășurare: MOMS. Lider de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: D. Dobreanu.

Activități:

- Asigurarea cadrului logistic și pregătirea parteneriatelor
- Omagierea a doi mari creatori de cultură „Eminescu-Vieru”
- Moment liric și artistic.

Perspective de valorificare pe termen mediu

- Continuarea activităților artistice cu Centenarul din anul 2018

Beneficiari: 105.

E.7.a.7.2.14. Proiect: Scriitorul Romulus Cioflec la aniversare a 135 de ani de la naștere

Perioada: 29 martie 2017. Loc de desfășurare: Casa Memorială *Romulus Cioflec*. Lider de proiect: L. Cornea. Echipa: I. Sas, C. Baubec-Felea, D. Buzea, M. Macovei

Activități:

- Stabilirea programului
- Machetarea afis, program și diplome
- Vizitarea punctului muzeal
- Lecturarea unei opere a scriitorului Romulus Cioflec
- Activitatea „*Poveste din poveste*”

Rezultate:

- 2 diplome acordate
- 15 povestiri realizate de elevi.

Număr participanți: 16.

E.7.a.7.2.15. Proiect: Serata literară Rotonda de la Araci – La umbra nucului bătrân

Perioada: 8 iulie 2017

Loc de desfășurare: Prima Școală Românească, Sf. Gheorghe

Lider de proiect: L. Cornea. Echipa: Laura Dănilă, C. Baubec-Felea.

Activități:

- Vizitarea punctului muzeal
- Lansarea revistei „Caietele de la Araci” nr. 7
- Dezbateri „Memoria timpului trăit”
- Program artistic susținut de actrița Duța Guruianu și de eleva Alexandra Voiculescu

Număr participanți: 45.

E.7.a.7.3. Program: MNCR pentru sport – Activități cultural-sportive:

E.7.a.7.3.1. Proiect: Cupa Ciucaș la Futsal, ediția a X-a;

E.7.a.7.3.2. Proiect: Cupa Tinere Speranțe, ediția II; Campionatul de Baschet Amator Covasna;

E.7.a.7.3.3. Proiect: Cupa Primăverii la futsal;

E.7.a.7.3.4. Proiect: Cupa Buzaielor la Baschet, ediția a VI-a;

E.7.a.7.3.5. Proiect: Cupa Buzaielor la Oină, ediția a II-a;

E.7.a.7.3.6. Proiect: Cupa Buzaielor la Tenis de Masă.

E.7.a.7.3.7. Proiect: **Cupa Buzaielor la Oină**, Ediția a IV-a. Perioada: 27 august 2016. Loc de desfășurare: Întorsura Buzăului. Lider de proiect: Asociația Sportivă „*Ciucașul*”. Parteneri: MNCR, Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna, Școala Gimnazială „*Mihail Sadoveanu*”, Asociația Culturală

"Cetatea Dacică Valea Zânelor" și Primăria Comunei Barcani. Echipa de proiect: Fl. Herțeg, Cr. Felea-Baubec, Buzea D.

Activități:

- Organizarea unei competiții de *oină* adresată amatorilor
- Organizarea unui concurs de aruncare a mingii de oină la distanță
- Organizarea unei expoziții *Oina bărcănenilor*

Perspective pe termen scurt (2017-2018): Continuarea activităților dedicate sportului național – oina, prin organizarea unor competiții la nivel local și regional adresate amatorilor; Organizarea unei expoziții cu fotografiile achiziționate în anii anteriori.

80 participanți.

E.7.a.7.3.8. Proiect: **Țurca – voluntariat pentru patrimoniu imaterial.** Perioada: iulie-noiembrie 2016. Loc de desfășurare: Întorsura Buzăului. Lider de proiect: Asociația cultural-științifică *Carpații Răsăriteni*. Parteneri: Asociația Sportivă „Ciucaș” Întorsura Buzăului, Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna, Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu", Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni și Asociația Culturală "Cetatea Dacică – Valea Zânelor" din Covasna, Direcția Județeană Pentru Sport și Tineret Covasna. Echipa de proiect: Fl. Herțeg, Cr. Felea-Baubec, D. Buzea.

Activități:

- Chestionare însoțite de fișe de informator jucătorilor de țurcă
- Joc demonstrativ: 19 noiembrie 2016
- Promovarea evenimentului.

Rezultate principale ale proiectului:

- 68 chestionare și fișe de informatori

110 participanți.

E.7.a.7.3.9. Proiect: **Cupa Unirii**, la Fotbal-tenis Ediția I. Perioada: 23 ianuarie 2016. Loc de desfășurare: Întorsura Buzăului. Competiție adresată echipelor de 3+1 jucători, categoria amatori, s-au înscris 8 echipe din județul Covasna, formate din tineri și adulți cu vârste cuprinse între 16 și 50 ani. MNCR a ocupat Locul IV la finalul competiției. Număr participanți: 65.

E.7.a.7.3.10. Proiect: **Campionatul Județean de Baschet Amator Covasna**, ediția 2015-2016, organizat în municipiul Sfântu Gheorghe, la care au participat 10 echipe din județele Covasna și Brașov, formate din peste 200 de jucători, cu un site oficial www.sepsikosar.ro care are peste 19.000 de vizualizări. Echipa MNCR a ocupat Locul VI la finalul competiției.

E.7.a.7.3.10. Proiect: **Cupa AXON la Petanque**, Ediția I, 28 mai 2016, proiect organizat cu ocazia "Zilei Mondiale fără Tutun". La această competiție adresată amatorilor au participat 24 de jucători cu vârste cuprinse între 10 și 45 de ani. Echipa MNCR a ocupat Locul IV la finalul competiției.

E.7.a.7.3.11. Proiect: **Cupa Buzaielor la Oină, Ediția a IV-a, 27 august 2016**, la eveniment au participat 2 echipe, care s-au clasat la final, astfel: Locul I - *Oina Întorsura* și Locul II - *Șoimii Barcani*.

E.7.a.7.3.12. Proiect: **Cupa Buzaielor la Baschet, ediția a VII-a, 4 decembrie 2016**, La această ediție s-au înscris 4 echipe de baschet amator: Asociația Sportivă „Ciucaș” Întorsura Buzăului, MNCR din Sfântu Gheorghe, Colegiul Național "Mircea Eliade" din Întorsura Buzăului și Dragoș-Team din Întorsura Buzăului. Echipa MNCR a ocupat Locul III la finalul competiției.

E.7.a.7.3.13. Proiect: **Joc și sport. De la tradiții la competiții.** 2017.

Lider de proiect: D. Buzea. Echipa de proiect: Cr. Baubec-Felea, F. Herțeg

Activități: Organizarea unei competiții de tenis de picior și participarea echipei MNCR la un campionat de baschet amator în județul Covasna; Selecția voluntarilor care să facă parte din echipa MNCR. Rezultate principale ale proiectului: 2 competiții la care a participat echipa MNCR. Perspective de valorificare pe termen mediu (2018-2019): Continuarea activităților dedicate sportului și jocului tradițional prin organizarea unor competiții la nivel local și regional.

E.7.a.7.4. Program: Lecții deschise la Muzeu

În perioada 2015 – 2017 MNCR a organizat **33** lecții deschise:

E.7.a.7.4.1. 22 ianuarie 2015: dr. Adela Kovacs, „Mica Unire de la poveste la realitate”. Școlile Gimnaziale din Araci, Ariușd și Vâlcele, jud. Covasna. **E.7.a.7.4.2.** 23 iulie 2015: dr. Dan Buzea, „Civilizațiile preistorice de la Păuleni Ciuc”, la sediul MNCR, participanților din proiectul "Istoria locală – resursă de consolidare a interesului tinerilor pentru istorie". Proiect național organizat de Societatea de Științe Istorice din România, Filiala Brașov. **E.7.a.7.4.3.** 24 iulie 2015: dr. Dan Buzea - „Civilizația Cucuteni-Ariușd”, organizată la sediul MNCR pentru participanții la proiectul "Școala de vară, Întorsura Buzăului, 2015", organizat de Cercul „Liviu Bobeș” și „Despărțământul Buzăul Ardelean” din Întorsura Buzăului. **E.7.a.7.4.4.** 30.10.2015: D. Buzea, „Vestigiile culturii Ariușd-Cucuteni” organizată la sediul MNCR pentru un grup format din 20 de specialiști, istorici și muzeografi din România, în cadrul proiectului „Comemorarea Victimelor Comunismului”. **E.7.a.7.4.5.** 5 noiembrie 2015: dr. Diana Maria Sztancs (Universitatea București), „Artefacte preistorice confecționate din materii dure animale”, organizată la Întorsura Buzăului, Colegiul Național „Mircea Eliade”, în cadrul proiectului organizat de ACSCR „ArheoMicroSpec”. **E.7.a.7.4.6.** 6 noiembrie 2015: conf. Univ. Dr. Corneliu Beldiman (Universitatea București), „Microscopia și arheologia”, organizat la sediul Colegiului Național „Octavian Goga” din Miercurea Ciuc, în cadrul proiectului organizat de ACSCR „ArheoMicroSpec”. **E.7.a.7.4.7** 9 noiembrie 2015: Al. Popa, „Granița de Est a Provinciei Dacia Romană în lumina noilor cercetări interdisciplinare”, la Școala Gimnazială „Avram Iancu” din orașul Covasna, jud. Covasna. **E.7.a.7.4.8.** 11 noiembrie 2015: dr. Hab. Alexandru Popa, „Granița de Est a Provinciei Dacia Romană în lumina noilor cercetări interdisciplinare”, la Școala Gimnazială Ghimbav din Brașov. **E.7.a.7.4.9.** 12 noiembrie 2015: V. Kavruk, „Peisajele salifere ale Transilvaniei”, organizată la sediul MNCR pentru un grup format din 50 de elevi de la Școlile gimnaziale din Sita Buzăului și Feldioara. **E.7.a.7.4.10.** 22 ianuarie 2016: A. Dobreanu: „Unirea Principatelor Române și pașii făcuți spre crearea statului modern român”, au participat 26 de elevii, clasa a XII-a din Miercurea – Ciuc; **E.7.a.7.4.11.** 24 iulie 2016: D. Buzea, D. Ștefan; Prezentarea proiectului ZBOR (*Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine*). *Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei* (Proiect cultural co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național); Evenimentul "Ziua Cetății"; Evenimentul "Nedeea Mocănească" - Locația: Covasna-Voinești, jud. Covasna. Au participat cca. 1000 de beneficiari direcți (turiști, invitați, artiști și comunitatea locală); **E.7.a.7.4.12.** 7 august 2016: D. Ștefan, Magdalena Ștefan, D. Buzea; Prezentarea proiectului ZBOR (*Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine*). *Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei* (Proiect cultural co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național); Evenimentul "Ziua Cetății"; Locația: Covasna-Voinești, jud. Covasna și au participat peste 300 de beneficiari direcți (turiști, invitați și comunitatea locală); **E.7.a.7.4.13.** 11 august 2016: dr. D. Buzea; Lecția „Vestigiile preistorice descoperite în situl de la Păuleni-Ciuc, jud. Harghita”; Locația: sediul MNCR; au participat 40 studenți din cadrul Universității din Bonn și 3 profesori de specialitate; **E.7.a.7.4.14.** 4 noiembrie 2016: D. Ștefan. Lecția deschisă "Fortificațiile dacilor din Estul Transilvaniei", au participat 40 de elevi gimnaziu de la Școala cu clasele I-VIII din comuna Vâlcele, jud. Covasna; **E.7.a.7.4.15.** 9 noiembrie 2016: D. Buzea; Lecția „Situl preistoric de la Păuleni-Ciuc, jud. Harghita”; Locația - Școala Gimnazială "Mikes Kelemen" din Zagon, jud. Covasna; La această lecție deschisă au participat 40 de elevi de gimnaziu și 1 profesor de specialitate; **E.7.a.7.4.16.** 9 noiembrie 2016: Fl. Herțeg; Lecția „Învățăământul confesional din sud-estul Transilvaniei. Punctul muzeal Prima Școală Românească din Sfântu Gheorghe”; Locația - Școala Gimnazială Mihes Kelemen din Zagon, jud. Covasna; La această lecție deschisă au participat 40 de elevi de gimnaziu și 1 profesor de specialitate. **E.7.a.7.4.17.** 11 Noiembrie: D. Ștefan. Lecția deschisă "Fortificațiile dacilor din Estul Transilvaniei" la Colegiul Național "Octavian Goga din Miercurea Ciuc (clasele XVIII, X, XI, XII). Au participat peste 100 de elevi din cadrul acestei instituții de învățământ. **E.7.a.7.4.18.** 22 noiembrie 2016: D. Buzea; Prezentarea „Taberele de arheologie experimentală de la Păuleni-Ciuc jud. Harghita”; Locația - Școala Gimnazială "Ady Endre" din Sfântu Gheorghe, jud. Covasna. Au participat 20 de elevi de liceu. **E.7.a.7.4.19.** 22 noiembrie 2016: dr. V. Kavruk; Lecția "Arheologia sării în estul Transilvaniei"; Locația – Universitatea "Valahia" din Târgoviște; participanți din cadrul cercurilor de arheologie și geologie din cadrul universității. La acest eveniment au participat cca 80 de studenți și voluntari. **E.7.a.7.4.20.** 29 noiembrie 2016: D. Buzea; Lecția „Vestigii arheologice din zona Carpaților Răsăriteni”; Locația - sediul MNCR; participanți din cadrul Școlii Gimnaziale "Mihail Sadoveanu" din Întorsura Buzăului. La această lecție

deschisă au participat 100 de elevi de gimnaziu (clasele V-VIII) și 4 profesori de specialitate. **E.7.a.7.4.21.** 29 noiembrie 2016: A. Dobreanu: „*Primul război mondial - 100 de ani de la intrarea României în război*”, au participat 29 de elevi și 5 profesori de la CNOG din M. Ciuc. **E.7.a.7.4.22.** 23.01.2017, Ana Dobreanu: „*Unirea și domnul ei*” la Colegiul Național “Octavian Goga” și Școala Gimnazială “Liviu Rebreanu” din Miercurea Ciuc, jud. Harghita. **E.7.a.7.4.23.** 25.01.2017, Florin Herțeg: *24 ianuarie 1859 - Mica Unire*, la Liceul Teoretic „Mircea Eliade” din localitatea Întorsura Buzăului, județul Covasna. **E.7.a.7.4.24.** 15.02.2017, V. Kavruk, *Arheologia sării în Transilvania și Maramureș*, la Muzeul de Istorie Turda, jud. Cluj. **E.7.a.7.4.25.** 20.02.2017, Al. Popa, *Granița de Est a Daciei Romane*, la Școala Gimnazială “Mikes Kelemen” din Zagon, jud. Covasna. **E.7.a.7.4.26.** 10.03.2017, Dan Ștefan: *Dacii din estul Transilvaniei*, Colegiul Național „O. C. Tăslăuanu” din Toplița, jud. Harghita. **E.7.a.7.4.27.** 25.03.2017, Al. Popa: *Limesul roman și cercetarea non-invazivă*, la Universitatea București. **E.7.a.7.4.28.** 27.03.2017, D. Buzea: *Descoperiri arheologice din sud-estul Transilvaniei*, la Colegiul Tehnic Energetic „Remus Răduleț”, jud. Brașov. **E.7.a.7.4.29.** 31.03.2017, Al. Popa: *Limesul roman și cercetarea non-invazivă*, la a Universitatea din București. **E.7.a.7.4.30.** 08.04.2017, Al. Popa: *Limesul roman și cercetarea non-invazivă*, Universitatea București. **E.7.a.7.4.31.** 13.04.2017, D. Buzea: *Descoperiri arheologice din sud-estul Transilvaniei*, la Școala Gimnazială Păpăuți, jud. Covasna. **E.7.a.7.4.32.** 06.06.2017, D. Buzea: *Fortificațiile dacilor din estul Transilvaniei*, la Școala Gimnazială “Avram Iancu” din Covasna, jud. Covasna. **E.7.a.7.4.33.** 23.05.2017, V. Kavruk, *Arheologia sării în Transilvania*, la Universitatea Valahia din Târgoviște.

E.7.a.7.5. Sub-program: Manifestări cultural-științifice:

E.7.a.7.5.2. Sesiunea științifică a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni. Ediția a 12-a. 10-12.12.2015, Sfântu Gheorghe – Arcuș. Beneficiari: 65. În cadrul Sesiunii, au fost prezentate și dezbătute 47 comunicări științifice, pe teme de patrimoniu, muzeologie și arheologie:

1. Dan Buzea, Corneliu Beldiman, Alexandru Popa, Diana-Maria Sztancs, Andrea Chiricescu, Felea Baubec Cristina, George Moldovan- *Microscopia, Spectometria și Patrimoniul Arheologic mobil. Noi perspective asupra valorilor trecutului*
2. Viorica Crișan, Valeriu Sârbu, Maria-Magdalena Ștefan, Dan Ștefan, *Centru rezidențial dacic de la Cetatea Zânelor, Covasna.*
3. Alexandru Popa – *Cercetări interdisciplinare ale MNCR pe Granița de est a Daciei Romane*
4. Valerii Kavruk, Dan Buzea, Maria-Magdalena Ștefan, Dan Ștefan, *Peisajele salifere ale Transilvaniei.*
5. Botond Bartok, *Aspecte ale ocrotirii patrimoniului cultural în județul Covasna*
6. Ioan Lăcătușu, Sebastian Pârveu, *Repere identitare românești din județele Covasna și Harghita - o modalitate eficientă de valorificare a patrimoniul documentar*
7. Luminița Cornea, *Importanța revistelor editate de muzeele memoriale*
8. Monica Tecar, Loredana Petrule, *Cu pietricele ne jucăm și preistorie învățăm – proiect cultural*
9. Tiberiu Tecar, Monica Tecar, *Primii pași în preistorie – activități de pedagogie muzeală desfășurate de MNIT*
10. Ovidiu Savu, *Vacanța artelor la muzeu - ediția 2015*
11. Ana Dobreanu, *Proiectul "Memoria documentelor"- cerc de paleografie maghiara*
12. Ana Dobreanu, Florina Bănică, *Activități complementare expoziției "Constantin Brâncoveanu - 300 de ani de la martiriu"*
13. Florentina Teacă, *Un proiect pentru generațiile viitoare: salvarea în format tipărit și electronic a memoriei colective a voineștenilor - tehnici de abordare, de lucru și de difuzare*
14. George Moldovan, *Învățarea istoriei prin intermediul activităților extrașcolare*
15. Dana Balog, *Leția de istorie la muzeu ca instrument de lucru în activitatea didactică*
16. Florin Herțeg, *Punctul muzeal Prima Școală Românească, Sf. Gheorghe: trecut, prezent, viitor*
17. Cristina-Ioana Felea-Baubec, *Activități de pedagogie muzeală la Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni*
18. George Murătoreanu, Roxana Cuculici, Daniel Vereș, Marian Cosac, Alexandru Radu, Dan Lucian Buzea, *Utilizarea Gis pentru evaluarea potențialului arheologic din Depresiunea Întorsura Buzăului*

19. George Murătoareanu, Roxana Cuculici, Daniel Vereș, Marian Cosac, Alexandru Radu, Dan Lucian Buzea, *Potențialul arheologic al carstului din Cheile Vârghișului (Munții Perșani). Etape preliminare în realizarea unui Sistem Informațional Geografic*
20. Adela Kovács, Maria Diaconescu, *Considerații asupra unor posibile statuete tip "coloana" din neoliticul European*
21. Laurențiu Grigoraș, Daniel Garvăn, *Plastica antropomorfă și zoomorfă din situl neo-eneolitic de la Pietroasa Mică -Gruiu Dării (jud. Buzău)*
22. Roxana Munteanu, *Varianta Monteoru a culturii Cucuteni - o evaluare a descoperirilor*
23. Bianca Preda, *Movile funerare și depuneri de metale la nordul Dunării de Jos la sfârșitul mileniului al IV-lea și în prima jumătate a mileniului al III-lea a. Chr.*
24. Florin Gogâltan, *Cronologia bronzului timpuriu și mijlociu din vestul și centrul României*
25. Puskás József, *Contributii la problematica începutului epocii bronzului mijlociu în valea Râului Negru*
26. Valerii Kavruk, Dan Buzea, *Stadiul cercetărilor în așezarea preistorică Păuleni-Ciuc.*
27. Eugen Sava, *Așezări din perioada târzie a epocii bronzului în spațiul pruto-nistean (Noua-Sabatinovka)*
28. Rita Németh, *Așezarea de la Vlaha-Pad în contextul bronzului târziu din Podișul Transilvaniei*
29. Victor Sava, Florin Mărginean, *Epoca târzie a bronzului în Bazinul Mureșului Inferior*
30. Carol Kacso, *Contribuții la cunoașterea bronzului târziu din nordul Transilvaniei. Săpături în gruparea tumulară V a necropolei de la Lăpuș*
31. Iózsef-Gabor Nagy, *Necropola aparținând culturii Noua de la Decea Mureșului*
32. Botond Rezi, *O nouă descoperire de metal. Ceaunul de bronz de la Sângeorgiu de Pădure*
33. Valeriu Sîrbu, *Cazane de bronz de tip scitic descoperite pe teritoriul României*
34. Gheorghe Dumitroaia, *Stadiul actual al cercetărilor arheologice privind exploatarea sării în Moldova*
35. Marius Alexianu, Codrin Alexianu, Gabriela Roxana Curcă, *O clasificare a izvoarelor sărate: cercetări etnoarheologice în spațiul extracarpatic al României*
36. Liviu Marta, *Repere privind comerțul preistoric cu sare în zona Sătmarului*
37. Radu Zăgreanu, *Perspective arheologice ale zonei salifere Sărățel-Domnești*
38. Valerii Kavruk, Dan Buzea, Radu Zăgreanu, Maria-Magdalena Ștefan, Dan Ștefan, *Noile cercetări arheologice privind exploatarea sării în estul și nord-estul Transilvaniei*
39. Valerii Kavruk, Dan Buzea, Radu Zăgreanu, Puskás József, Maria-Magdalena Ștefan, Dan Ștefan, *Noile cercetări privind exploatarea sării în situl arheologic Băile Figa*
40. Bogdan Ciupercă, Andrei Măgureanu, *Considerații privind un vechi drum între Muntenia și Transilvania, din antichitate până în evul mediu*
41. Andrei Măgureanu, Bogdan Ciupercă, *Discuții asupra posibilităților de interpretare a pieselor arheologice (secolele V-VII p. Chr.)*
42. Bordi Lorand, *Cultura Sf. Gheorghe-Bedehaza în lumina cercetărilor arheologice de la Chilieni*
43. Maria-Magdalena Ștefan, Dan Ștefan, Dan Buzea, *Sisteme centrale și identități locale în epoca dacică clasică în estul Transilvaniei și estul Munteniei*
44. Sebastian Matei, *Vase ceramice cu reprezentări monetare descoperite în așezarea dacică de la Cărlomănești- Cetățuia, jud. Buzău*
45. Alpár Imre Lokodi, *Contextul și rolul villaelor rusticae din Dacia romană*
46. Alexandru Popa, *Orizontul cronologic post-cerneahovian și problema centrelor de putere de la Est de Carpați. Studiu de caz: situl de la Sobari.*
47. Alexandru Popa, Dan Buzea, *Situl Olteni-"Cariera de Nisip", jud. Covasna - în căutarea limitelor așezării.*

E.7.a.7.5.5 Proiect: **Simpozionul Național Fortificații arse – incendiu, tehnologie de edificare sau act simbolic?** Sat Alun, jud. Hunedoara. Perioada: 6-8 mai 2016. Loc de desfășurare: Sat Alun, jud. Hunedoara. Organizatori: Centrul de Studii al Fundației Dacica, în parteneriat cu MNCR și cu colectivul de cercetare al proiectului *Limes Transalutanus*. Lider de proiect: D. Ștefan. Echipa de proiect: M. M. Ștefan, V. Kavruk, A. Peșan, R. E. Bătrînoiu, M. Coman. Activități: Pregătirea și tipărirea Programului, Comunicări științifice, Dezbateri, Excursie documentară în cetățile din Munții Orăștiei.

Rezultate: 17 comunicări științifice prezentate, 25 participanți. Valorificarea rezultatelor: Programul și rezumatele comunicărilor prezentate au fost publicate. Unele dintre comunicările prezentate vor fi publicate în Revista MNCR ANGVSTIA.

E.7.a.7.5.6. Proiect: Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, ediția a XIII-a. Perioada: 13-15 decembrie 2016. Loc de desfășurare: Miercurea-Ciuc. Lider de proiect: Dan Buzea. Echipa de proiect: Cr. Felea-Baubec, Fl. Herțeg, M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă, Dan Ștefan, Magdalena Ștefan. Activități: Comunicări științifice; Masa rotundă. Rezultate principale ale proiectului: 28 de comunicări științifice; 35 participanți. Perspective de valorificare pe termen mediu 2017-2018: Comunicările prezentate care vor și publicate în revista ANGVSTIA și în alte reviste de specialitate din țară și străinătate.

E.7.a.7.5.7. Masa rotundă Prioritățile de cercetare a patrimoniului cultural în sud-estul Transilvaniei în anul 2017. Perioada: 06 februarie 2017. Loc de desfășurare: Sfântu Gheorghe – Arcuș, jud. Covasna. Lider de proiect: D. Buzea. Echipa: V. Kavruk, M.M. Ștefan, D. Ștefan, Al. Popa. Au participat cercetători și muzeografi implicați în cercetarea patrimoniului cultural în sud-estul Transilvaniei, din Cluj, Brașov, Târgoviște, Sf. Gheorghe, Miercurea-Ciuc. Activități: Prezentarea proiectelor realizate și celor de perspectivă imediată, medie și lungă privind cercetarea patrimoniului cultural în sud-estul Transilvaniei. Discuții. Rezultate: Recomandări privind satabiirea realistă și priorităților relevante pentru misiunea MNCR.

E.7.a.7.5.8. Participarea salariaților instituției la manifestări științifice naționale.

- Sesiunea anuală de comunicări științifice cu tema „Metodă, teorie și practică în arheologia contemporană”. Institutul de Arheologie “Vasile Pârvan” al Academiei Române, București, 26-27.03.2015. **D. Buzea.**
- Masa rotundă „Sursele informatice online utile și în cercetarea monografică”. Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan”, Sfântu Gheorghe, 27-28.03.2015. **D. Buzea, Adela Kovacs.**
- Sesiunea de Comunicări Științifice a Muzeului „Vasile Pârvan” din Bârlad, 14.05.2015 - 16.05.2015. **D. Buzea, Adela Kovacs, Al. Popa.**
- Școala de vară” de la Daneș, jud. Mureș, 19.05.2015. **D. Buzea.**
- Conferința națională „Zilele Andrei Șaguna”, ediția a XXIII-a, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan”, Sfântu Gheorghe, 26.06.2015. **D. Buzea, M. M. Ștefan, V. Kavruk, Al. Popa.**
- Simpozionul Internațional “From Symbol to Signs. Symbol, signs and rituals in sanctuaries”, Suceava, 11.09.2015 - 13.09.2015. **D. Buzea, Adela Kovacs.**
- Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, Ediția a XII-a, 10.12.2015 - 12.12.2015, Sfântu Gheorghe - Arcuș. **D. Buzea, A. Chiricescu, Ana Dobreanu, Florina Bănică, Cristina-Ioana Felea Baubec, V. Kavruk, M. M. Ștefan, Fl. Herțeg.**
- Sesiunea de comunicări științifice „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizație”, Ediția a XXI-a, 03.10. 2015, Izvorul Mureșului, jud. Harghita **Fl. Herțeg.**
- Masa Rotundă cu tema „Muzeul și școala”, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj Napoca, 30-31.10. 2015. **Fl. Herțeg, Cristina-Ioana Felea Baubec.**

E.7.a.7.5.9. Participarea salariaților instituției la manifestări științifice internaționale:

- International Open Workshop: *Socio-Environmental Dynamics over the last 12.000 years: The Creation of Landscapes*, Kiel, Germania, 22-28.03, 2015. **V. Kavruk.**
- Conferința Internațională „L’ altra Europa”, Roma (Italia), 23-26.09.2015. **D. Buzea.**
- *First International Congress on the Anthropology of Salt*, Universitatea “A.I. Cuza”, Iași, 20-24.08.2015. **D. Buzea, Andrea Chiricescu, V. Kavruk, Al. Popa.**
- The 2016 International *Committee on Archaeological Heritage Management Conference* (UNESCO), Salalah, Oman, 2nd - 5th of May 2016: The session: *Archaeological Heritage of Salt: Preserving and Interpreting*. **V. Kavruk: Archaeological Saltscapes in Transylvania (Romania).**

E.7.a.7.6. Program: Realizarea unor produse culturale online

Anul 2015:

E.7.a.7.6.1. Film documentar *Călătorii virtuale prin peisajele salifere ale Transilvaniei*, în două versiuni: pe DVD și on-line.

E.7.a.7.6.2. Catalog on-line *ArheoMicroSpec*.

Anul 2016:

În cadrul Proiectului **ZBOR (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine) – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei** (cofinanțat de AFCN), MNCR a creat următoarele produse culturale online: **E.7.a.7.6.3.** Atlas digital *Zbor. Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei*; **E.7.a.7.6.4.** Un film documentar *"Zbor (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine) – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei"* (Durata: 9,27 minute); **E.7.a.7.6.5.** Un film documentar *"Drumurile dacilor din Munții Bodoc"* (Durata: 10,40 minute).

E.7.6.a.8.1. Proiecte subsumate Programului Publicații

E.7.6.a.8.1.1. Anul 2015. Proiect editorial. **ANGVSTIA, nr. 19.** Editarea și publicarea numărului 19 al revistei anuale a MNCR. Acest număr este format din studii și articole științifice privind cercetările arheologice efectuate în arealul Carpaților Răsăriteni în ultimii ani. Studiile vizează teme precum civilizația neoneolitică, plastica antropomorfă cucuteniană, civilizația preistorică a sării, civilizația dacică și romană, precum și un repertoriu arheologic al descoperirilor din perioada post-romană din Depresiunea Târgu Secuiesc. Revista este publicată în limba română, cu rezumate în limba engleză. Redactor șef: V. Kavruk, Redactor Responsabil: Al. Popa.

E.7.6.a.8.1.2. Anul 2015. Proiect editorial. **Caietele de la Araci**, nr. 3, Anul III, iunie 2015. Sf. Gheorghe: MNCR. Redactor dr. Luminița Cornea.

E.7.6.a.8.1.3. Anul 2015. Proiect editorial *Rolul pedagogiei muzeale în valorificarea culturii Cucuteni-Ariuşd*. În: *Minerva III, Acta Europaea*, 11, Editura Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2015. D, Buzea.

E.7.6.a.8.1.4. Anul 2017. Proiect editorial: **Raport monografic de cercetare arheologică a sitului Reci – Dobolica**. Elaborarea și pregătire spre editare. Lider de proiect: M.M. Ștefan,. Echipa: D. Ștefan, D. Buzea. Activități: Realizarea catalogului ilustrat al complexelor (foto, desen, descriere) asociat planului general; Redactarea unui manuscris preliminar pentru Raportul monografic de cercetare. Rezultate: Catalog ilustrat al complexelor; Baza de date (complexe) georeferențiată; Finalizarea volumului este peconizată pentru sfârșitul anului 2017.

E.7.6.a.8.1.5. Anul 2017. Proiect editorial: **ANGVSTIA, Revista anuală a MNCR, nr. 20.** Lider de proiect: Al. Popa Echipa: V. Kavruk, M.M. Ștefan, D. Ștefan, D. Buzea. Activități: Stabilirea normelor de publicare în revistă; Stabilirea termenelor de predare a materialelor; Stabilirea portofoliului; Corectarea materialelor primite. Recenzarea articolelor primite. Rezultate: În prezent volumul este gata în proporție de 70% (Cca. 250 de pagini text).

E.7.6.a.8.1.6. 2017 Proiect editorial: Program editorial: Caietele de la Araci / nr. 7-8 / 2017

Lider de proiect: L. Cornea. Echipa: C. Baubec-Felea.

Activități: Selectarea materialelor; Stabilirea portofoliului; Corectarea materialelor primite de la cei 22 de autori.

Rezultate: Tipărirea numărului 7 al Revistei; Publicarea numărului 8 al revistei este preconizată pentru septembrie-noiembrie 2017.

Lucrări publicare de salariații instituției:

1. Alexandru Popa, *Untersuchungen zu den römisch-barbarischen Kontakten östlich der römischen Provinz Dacia*. Editura Rudolf Habelt, Bonn, 2015.
2. D. L. Buzea (în colaborare), *Zoomorphic Plate discovered at Șoimeni, Harghita County*. In: *Representations, signs and symbols: proceedings of the symposium on religion and magic*, Deva, 27-29 martie 2014, Cluj-Napoca: Editura Mega, 2015, p. 43-79.

3. D. Buzea, A. Kovács (în colab.), Evidențierea urmelor papilare pe obiecte Cucuteni-Ariuşd descoperite la Păuleni-Ciuc "Dâmbul Cetății", jud. Harghita", in Acta Musei Tutovens, XI, 2015, Bârlad, p. 74-81.
4. M. Ştefan, D. Ştefan, D. Buzea, *Un nou punct fortificat în peisajul arheologic al secolelor I a. Chr. - I p. Chr. în zona Jigodin – Harghita / A new fortified site in the archaeological landscape of the 1st c. BC-1st c. AD in the area of Jigodin-Harghita*. Istros, Brăila: Editura Istros, 2015.
5. D. Buzea, *The People of Salt*. In: First International Congress on the Anthropology of Salt, 20-24 August 2015, "A.I. Cuza University of Iași", Iași, Romania. Programme and Abstracts, Edited by: Ş. Caliniuc, M. Asăndulesei, R.-G. Curcă, M.-T. Alexianu, p. 65.
6. D. Buzea, A.Kovacs, *A miniature mask from Cucuteni-Ariuşd culture, discovered at Păuleni-Ciuc „Dâmbul Cetății”, Harghita County, Romania*, In: Cucuteni 130, Piatra-Neamţ, 2015;
7. Alexandru Popa, *Interdisziplinäre Forschungen im Auxiliarkastell von Breţcu im südöstlichen Siebenbürgen*;
8. Alexandru Popa, *Multidisciplinary Researches and the Question of Archiving the Analysed Samples and their Results. Case Study: the Roman Camps from South-east Transylvania*.
9. Alexandru Popa, *Forward-Looking for Conservation. Case Study: Landscape Archaeology in the Cubolta River Valley, Republic of Moldova – the Project Cultural Relations of the Sântana de Mureş Culture between the Rivers Prut and Dniester*.
10. D. Buzea (în colab.), *Aeneolithic beads made of fish vertebra discovered at Păuleni-Ciuc – “Dâmbul Cetății”, Harghita County, Romania*. In: Acta Terrae Septemcastrensis, Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, 2015.
11. *Raport de cercetare arheologică „Băile Figa, oraş Beclean, jud. Bistriţa-Năsăud. Campania 2014*. În: *Cronica Cercetărilor Arheologice din România 2015 – campania 2014*, Piteşti, România, p. 30-32, 300-305, Fig.1-5 (V. Kavruk, A. F. Harding, D. Buzea, A. Kovacs. C. D. Ştefan, M. M. Ştefan, R. I. Zăgreanu; B.-P. Niculică, C. E.Ursu).
12. *Raport de cercetare arheologică „Prezentarea prospecţiunilor geomagnetice în situl Malnaş Băi-Füvenyestető”*. In: *Cronica Cercetărilor Arheologice din România 2015 – campania 2014*, Piteşti, România, p. 106-107, (Al. Popa, D.L. Buzea, B. Briewig).
13. *Raport de cercetare arheologică „Costanda-Lădăuţi, comuna Barcani, jud. Covasna Punct: Borşoş*. În: *Cronica Cercetărilor Arheologice din România 2015 – campania 2014*, Piteşti, p. 192-193, 494-496 (M. Cosac, G. Murătoareanu, Al. Radu, D. Buzea, Al. Popa, A. Chiricescu, H. Ghiţă, B. Niţă, E. Garnier, E. Ghegoiu).
14. *Raport de cercetare arheologică „Vârghiş, Cheile Vârghişului, Jud. Harghita Punct: Peştera Ursului*. În: *Cronica Cercetărilor Arheologice din România 2015 – campania 2014*, Piteşti, România, p. 215, 550-551 (M. Cosac, G. Murătoareanu, Al. Radu, D. Vereş, D. Buzea, L. Niţă, M. Mărgărit, V. Dumitraşcu, H. Ghiţă, D. B. Stroe, D. Rus).
15. *Raport de cercetare arheologică „Şoimeni, comuna Păuleni-Ciuc, judeţul Harghita Punct - Dâmbul Cetății*, In: *Cronica Cercetărilor Arheologice din România 2015 – campania 2014*, Piteşti, România, p. 130-131, 431-434, Fig. 1-4 (V. Kavruk, D. L. Buzea, A. Mateş, R. Munteanu, D. Garvăn, C. Beldiman, B. Briewig).

Rapoarte de cercetare pegătite spre publicare arhivate la instituție:

1. ***Raport de cercetare arheologică preventivă de la Reci “Dobolika”, jud. Covasna***. S-au elaborat următoarele activități: fișă tehnică de cercetare arheologică preventivă, fișă de sit arheologic, introducere, cadrul geografic, istoricul cercetării, obiectivele cercetării, scurtă descriere a metodelor de lucru și stratigrafia (Dan Buzea); Prezentarea (catalogul) principalelor descoperiri (complexe și elemente de inventar), 22 pagini (întocmit: Dan Buzea, Adela Kovacs și Puskas Jozsej); Elemente de cronologie relativă și absolută (inclusiv analogii relevante) - (întocmit Dan Buzea); 104 figuri ale complexelor cercetate (întocmit cdr: Puskas Jozsef; prelucrat jpg. Dan Buzea); 110 foldere cu fotografiile ale complexelor cercetate și documentate (întocmit: Puskas Jozsef); 196 de foldere cu piesele speciale, pe categorii: metal, ceramică, materie dură animală și lut ars (fotografii realizate de Dan Buzea); 10 figuri cu piese speciale descoperite (ceramica, metal, lut ars) - (fotografii realizate de Dan Buzea); 4

figuri cu fotografii aeriene; 1 Lista figurilor (întocmit Dan Buzea) și Prezentare generală a respectivei cercetări și a rezultatelor aferente - de maxim 2 pagini - adresată nespecialiștilor (întocmit Dan Buzea). Perioada aprilie-septembrie 2015.

2. **Raport de supraveghere arheologică preventivă de la Reci "Dobolika", jud. Covasna**
3. Raport de supraveghere arheologică realizat de MNCR, pe baza căruia Direcția Județeană de Cultură Covasna a emis Certificatul de Descărcare Arheologică care a constituit obiectivul principal al acestui proiect de investiție în județul Covasna.
4. *Raport de supraveghere arheologică - Etapa I de cercetare și documentare arheologică pentru lucrarea de la Bodoc – Cariera de argilă, Siceram SRL.*
5. *Raport privind Reactualizarea Studiului Arheologic pentru PUG Covasna* (texte, planșe, hărți, coordonate Stereo 70). Studiul a fost prezentat la Comisia Națională a Monumentelor Istorice din București, în data de 19 martie 2015 și a primit aviz favorabil.

E.7.6.b. Programe distincte finanțate în totalitate din fonduri suplimentare:

E.7.6.b. Proiecte culturale subsumate **Programului Național Limes. Sectorul estic** (finanțat în mod distinct de Ministerul Culturii și Identității Naționale). Programul Național "Limes" a fost instituit de Ministerul Culturii și Identității Naționale în 28.11.2014 și are în vedere elaborarea documentației de specialitate privind monumentele care compun granița romană a provinciei Dacia. Granița Imperiului Roman se întinde de la Oceanul Atlantic în vest la Marea Neagră în est, din Scoția centrală în nord, până la limitele de nord ale Saharei în sud. Granița romană a fost definitivată în secolul al II-lea p.Chr. Are o lungime de circa 5000 km, fiind formată din bariere liniare (valuri de pământ cu palisade sau ziduri de piatră), alături de castru legionare și auxiliare, turnuri, drumuri de *limes* și numeroase așezări civile. Cele mai bine păstrate porțiuni de limes se regăsesc în Anglia, Germania, Olanda, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, Bulgaria, România, Turcia, Siria, Iordania, Israel, Irak, Egipt, Libia, Algeria, Tunisia și Maroc. Înscrierea frontierei romane din diferitele țări pe care le străbate Limesul este un obiectiv internațional comun, fiind acceptată înscrierea în listele UNESCO a unui monument trans-național denumit „*Frontiers of the Roman Empire*” (FRE, din 2005). Programul Național Limes are ca obiectiv întocmirea documentației privind monumentele care compuneau, în secolul II p.Chr., granița romană de pe teritoriul actual al României. Este vorba de cel mai mare monument unitar de patrimoniu din țară, contribuind cu cel mai lung sector, de peste 1000 de km, la monumentul unic UNESCO "*Frontiers of the Roman Empire*" (FRE). Majoritatea siturilor arheologice se află în zone rurale și, prin urmare, se păstrează în condiții relativ bune. Cercetarea graniței romane din România a debutat încă în sec. al XIX-lea, cu preocupări mai intense în anii 1970. Cu toate acestea, la acest moment, unele monumente ale graniței romane din Dacia nu au fost nici măcar identificate cu siguranță în teren, având oricum informații arheologice extrem de reduse.

Programul de inventariere a monumentelor din cadrul graniței romane situate pe teritoriul României presupune mai multe etape, având totodată un plan complex de activități planificate pentru cinci ani. Conform acestuia, în primul rând trebuie determinată localizarea precisă a monumentelor, apoi stabilite limitele siturilor și zona lor de protecție. În paralel este necesară comunicarea constantă și corelarea demersurilor cu Institutul Național al Patrimoniului, Direcțiile Județene de Cultură, precum și autoritățile locale și județene, pentru stabilirea regimului juridic al terenurilor, includerea lor în viitoarele documentații de urbanism și strategii de dezvoltare, în vederea punerii în valoare și monitorizării adecvate a acestora.

MNCR este instituția responsabilă, conform OMC 2254/13.04.2016, cu segmentul de Est al Limesului dacic, adică segmentului ce se întinde pe teritoriul județelor Mureș, Harghita și Covasna. Contrar OMC nr. 2812/27.11.2014, prima finanțare a activităților Programului Național Limes a avut loc abia în a doua jumătate a anului 2016. Cu această ocazie MNCR i s-au acordat în anul 2016, 80 mii lei, ceea ce reprezintă o cotă de 10% din suma totală alocată programului (www.limesromania.ro/ro/articole/publicatii/raport-de-activitate-2016.html). În limita acestei sume, MNCR a coordonat cercetările și a centralizat rezultatele acestora în sud-estul și estul Transilvaniei. Contrar Articolului 4 (1) d) din OMC 2812/27.11.2014, s-au alocat mijloace financiare doar pentru titlul 20 „Bunuri și servicii”, fără să existe posibilitatea dotării muzeului cu

echipamente moderne de cercetare, ce ar fi putut permite cercetări independente ale echipei de proiect din cadrul MNCR. Finanțarea: MCIN: 2016 – 80.000 lei; 2017 – 90.000 lei.

Anul 2016

E.7.6.b.1. Proiect: **Cercetări non-invazive în zona castrului roman și a așezării civile adiacente de la Brețcu, jud. Covasna.** Lider de proiect: Al. Popa. Colectiv: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea magnetometrică de variație a susceptibilității magnetice a solului;
- Cercetarea aeriană cu ajutorul UAV (drone cu camere foto, camere video și receptoare GPS);
- Procesare de ortofotoplanuri și DEM.

Rezultate:

- 3 planuri magnetometrice ale siturilor,
- 3 ortofoto planuri ale siturilor și împrejurimilor acestora,
- Model digital al terenului,
- Colecții de fotografii și video aeriene.

E.7.6.b.2. Proiect: **Cercetări non-invazive în zona castrului roman *Boroșneu Mare* jud. Covasna.** Lider de proiect: Al. Popa. Colectiv: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea aeriană cu ajutorul UAV (drone cu camere foto, camere video, și receptoare GPS);
- Procesare de ortofotoplanuri și DEM.

Rezultate:

- ortofotoplan de 10 Ha,
- model digital al terenului de 10 Ha.
- 100 imagini aeriene,
- 1,5 min. cu secvențe video,

E.7.6.b.3. Proiect: **Cercetări non-invazive în zona castrului roman *Olteni*, jud. Covasna).** Lider de proiect: Al. Popa. Colectiv: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea magnetometrică de variație a susceptibilității magnetice a solului;
- Cercetarea aeriană cu ajutorul UAV (drone cu camere foto, camere video, și receptoare GPS);
- Procesare de ortofotoplanuri și DEM.

Rezultate:

- Ortofotoplan de 20 Ha,
- Model digital al terenului de 20 Ha,
- 200 imagini aeriene,
- 2 min. secvențe video.

E.7.6.b.4. Proiect: **Cercetări non-invazive în zona presupusului castru roman *Baraolt*, jud. Covasna.** Lider de proiect: Al. Popa. Colectiv: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea magnetometrică de variație a susceptibilității magnetice a solului;
- Cercetarea aeriană cu ajutorul UAV (drone cu camere foto, camere video, și receptoare GPS);
- Procesare de ortofotoplanuri și DEM.

Rezultate:

- 120 imagini aeriene,
- 2 min. cu secvențe video,
- ortofotoplan al terenului de 15 Ha.
- model digital al terenului de 15 Ha.

E.7.6.b.5. Proiect: **Cercetări non-invazive în zona castrului roman Călugăreni, jud. Mureș.** Lider de proiect: Al. Popa. Colectiv: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea magnetometrică de variație a susceptibilității magnetice a solului;
- Cercetarea aeriană cu ajutorul UAV (drone cu camere foto, camere video, și receptoare GPS);
- Procesare de ortofotoplanuri și DEM.

Rezultate:

- 100 imagini aeriene,
- 1,5 min. cu secvențe video,
- ortofotoplan al terenului de 10 Ha,
- model digital al terenului de 10 Ha.

E.7.6.b.6. Proiect: **Cercetări non-invazive în zona castrului roman Brâncovenești, jud. Mureș.** Lider de proiect: Al. Popa. Colectiv: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea magnetometrică de variație a susceptibilității magnetice a solului;
- Cercetarea aeriană cu ajutorul UAV (drone cu camere foto, camere video, și receptoare GPS);
- Procesare de ortofotoplanuri și DEM.

Rezultate:

- 100 imagini aeriene,
- 1,5 min. cu secvențe video,
- ortofotoplan de 10 Ha,
- model digital al terenului de 10 Ha.

E.7.6.b.7. Proiect: **Cercetări non-invazive în zona castrului roman Sărățeni, jud. Mureș.** Lider de proiect: Al. Popa. Colectiv: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea magnetometrică de variație a susceptibilității magnetice a solului;
- Cercetarea aeriană cu ajutorul UAV (drone cu camere foto, camere video, și receptoare GPS);
- Procesare de ortofotoplanuri și DEM.

Rezultate:

- 100 imagini aeriene,
- 1,5 min. cu secvențe video,
- ortofotoplan de 10 Ha,
- model digital al terenului de 10 Ha.

E.7.6.b.8. Proiect: **Cercetări non-invazive în zona castrului roman Inlănceni, jud. Harghita.** Lider de proiect: Al. Popa. Colectiv: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea magnetometrică de variație a susceptibilității magnetice a solului;
- Cercetarea aeriană cu ajutorul UAV (drone cu camere foto, camere video, și receptoare GPS);
- Procesare de ortofotoplanuri și DEM.

Rezultate:

- 100 imagini aeriene,
- 1,5 min. cu secvențe video,
- ortofotoplan de 10 Ha,
- model digital al terenului de 10 Ha.

E.7.6.b.9. Proiect: **Cercetări non-invasive în zona castrului roman Sânpaul, jud. Harghita.** Lider de proiect: Al. Popa. Colectiv: D. Buzea, D. Ștefan, M.M. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea magnetometrică de variație a susceptibilității magnetice a solului;
- Cercetarea aeriană cu ajutorul UAV (drone cu camere foto, camere video, și receptoare GPS);
- Procesare de ortofotoplanuri și DEM.

Rezultate:

- 200 imagini aeriene,
- 2 min. cu secvențe video,
- ortofotoplan al terenului de 30 Ha,
- model digital al terenului de 30 Ha.

E.7.6.b.10. Proiect editorial: Realizarea unui studiu **Strategie de promovare a Sectorului de Est al Limesului Daciei romane în condițiile unui mediu cultural bilingv româno – maghiar**. Lider de proiect: Al. Popa. Colectiv: A. Chircescu.

Rezultate:

- Volum 30 pagini,
- Tipărire monografie de castru, 215 pagini.

E.7.6.b.11. Proiect: Elaborarea și publicarea unui volum A. Popa/Z. L. Bordi, **Studii asupra granițelor romane din Dacia. Fortificația de la Comolău. Studii și Cercetări asupra frontierelor Imperiului Roman de pe teritoriul României 1**

Rezultate:

- Volum publicat (Editura Mega, Cluj-Napoca 2016) 215 p.

Perspective de valorificare:

- Rezultatele cercetărilor efectuate în cadrul Programului vor folosite pentru fundamentarea valorii mondiale a Limesului Daciei;
- Toate rezultatele obținute în cadrul Programului vor putea fi folosite în scopuri statutare ale MNCR, servind în special pregătirii unor proiecte de valorificare expozițională a cercetărilor științifice efectuate de diferitele colective de cercetare.

Valorificarea rezultatelor proiectului în 2016:

- Volum: Al. Popa – Zs. L. Bordi, Studii asupra granițelor romane din Dacia. Fortificația de la Comolău 1, Studii și Cercetări asupra frontierelor Imperiului Roman de pe teritoriul României (Cluj-Napoca 2016)
- Articol: Al. Popa, Limes vs. römische Grenze im Südosten Siebenbürgens, in: C. Höpken - S. Pánczél (Hrsg.), Introduction to the Eastern Limes of Roman Dacia. Digitizing the Roman Limes Sector: Brâncovenești-Sărățeni (Târgu Mureș 2015-2016) sub tipar.
- Articol: Al. Popa, Bronzenes Wasch- und Badegeschrir am Rande der römischen Welt: Überlegungen zu einer Gruppe römischer Bronzegefäße jenseits der Provinzgrenzen Dacia und Moesia Inferior, in: H.-U. Voß - N. Müller-Scheeßel (Hrsg.), Archäologie zwischen Römern und Barbaren. Zur Datierung und Verbreitung römischer Metallarbeiten des 2. und 3. Jahrhunderts n. Chr. im Reich und im Barbaricum – ausgewählte Beispiele (Gefäße, Fibeln, Bestandteile militärischer Ausrüstung, Kleingerät, Münzen) (Bonn 2016) 423-432
- Articol: Al. Popa, Despre culturi arheologice și identități etnice de la granițele provinciei romane Dacia. Studiu de caz: cultura Lipița versus costobocii, Acta Musei Tutovensis 12, 2016, 133-146
- Articol: Al. Popa, Untersuchungen zum Fundbestand und zur Verbreitung der kaiserzeitlichen Glasgefäße jenseits der römischen Provinzgrenzen von Dacia und Moesia Inferior, in: V. Cojocaru - A. Rubel (Hrsg.), Mobility in Research on the Black Sea Region (Cluj-Napoca 2016) 482-529.

E.7.6.b.2. Programul Granița de est a Daciei (finanțat de UEFISCDI)

Proiectul a fost început în anul 2011 și finalizat în anul 2016.

E.7.6.10. Proiecte culturale subsumate Programului: *Granița de est a Daciei*

Lider Program: Al. Popa. Echipa: A. Chiricescu, Zs. L. Bordi (Sf. Gheorghe), M. Neamțu, B. Al. Venedict, K. Kavruk, E. Filip, L. Dănilă și E. Delczeg.

Activități în anul 2016:

- Sistematizarea documentației științifice (Al. Popa)
- Elaborarea publicațiilor finale (Al. Popa, Zs. L. Bordi)
- Diseminarea publică a rezultatelor (Al. Popa, A. Chiricescu)

Rezultate:

- Pagina <http://limes.rdsweb.ro>
- Raport final al proiectului.

Valorizarea rezultatelor:

Anul 2015

Publicații:

1. A. Popa, Untersuchungen zu den römisch-barbarischen Kontakten östlich der römischen Provinz Dacia. *Antiquitas III 47*, editura Dr. Rudolf Habelt (Bonn 2015) ISBN 978-3-7749-3884-7. Cartea a fost premiată de Asociația Cercetătorilor Români „Ad Astra” (<http://premiu.ad-astra.ro/?p=330>).
2. A.Popa, Interdisziplinäre Forschungen im Auxiliarkastell von Brețcu im süd-östlichen Siebenbürgen. În: L. Vagalinski/N. Sharankov (Hrsg.), XXII International Limes Congress 2012 - Bulgaria - Roman Empire Frontiers (Rousse/Bulgaria 2015) 829-838.
3. A.Popa, Multidisciplinary Researches and the Question of Archiving the Analyzed samples and their Results. Case Study: the Roman Camps from South-east Transylvania. În: S. Musteață/Ș. Caliniuc (Hrsg.), Current Trends in Archaeological Heritage Preservation: National and International Perspectives. Proceedings of the international conference, Iași, Romania, November 6–10, 2013. BAR International (Oxford 2015) 105-110.
4. A. Popa, Castrul roman de la Baraolt? Contribuții la repertoriul arheologic al județului Covasna. *Angustia* 19, 2015, 163-174.

Conferințe științifice:

1. A. Popa, Römische Stationen jenseits des Limes und die Frage der römisch-barbarischen Kulturkontakte beidseits der Ostkarpaten”, *Zwischen den Kulturen – Zur Rolle von Individuen und Akteuren im Kulturkontakt (Between Cultures – Individuals and Actors of Cultural contact)*, Roma, 2-5.12.2015.
2. A. Popa, Prospecțiuni geomagnetice în situl roman de la Baraolt, jud. Covasna”, Simpozion „ArheoVest”: Interdisciplinaritate în Arheologie și Istorie, ediția a III-a: In Memoriam Florin Medeleț (1943-2005), Timișoara, 27-29.11.2015.
3. A. Popa, Despre problema zidului dublu din castrul roman de la Brețcu: contribuția prospecțiunilor geomagnetice recente”, Simpozionul Național „Vasile Pârvan”, Muzeul Județean Bacău, 7-9.10.2015.
4. A. Popa, Din nou despre presupusul castru roman de la Baraolt, Simpozionul Noi rezultate ale cercetărilor pe limesul Daciei romane” Muzeul județean Argeș, 29-30.10.2015.
5. A. Popa, Date noi privind planimetria castrului de la Mălăiești. Rezultatele preliminare ale prospecțiunilor geofizice, Simpozionul „Noi rezultate ale cercetărilor pe limesul Daciei romane” Muzeul județean Argeș, 29-30.10.2015.
6. A. Popa, Quo vadis after BSUDRA? Perspectives of the researches regarding roman-barbarian relations north and north-west of Pontus Euxinus”, Final Meeting of the Project “BSUDRA Black Sea Unity and Diversity in the Roman Antiquity”, Istanbul 30.9.-2.10.2015.
7. A. Popa, Quo Roman Finds beyond the Roman Limes: about so called „Roman Imports” from the Region/Area between Carpathians Mountains and Black Sea in the time of Province Dacia (106-275AD), 7th Scientific Workshop – Autochthonous.
8. A.Popa, Greek, Roman and Barbarian Population in the Pontus Euxinus during the Roman Period - Black Sea – Unity and Diversity in the Roman Antiquity, Sulina, 10-13.6.2015.

9. A. Popa, The Roman Limes as a border zone between Roman Dacia and the Barbarian Population north of the Pontus Euxinus, 7th Scientific Workshop Autochthonous, Greek, Roman and Barbarian Population in the Pontus Euxinus during the Roman Period - Black Sea – Unity and Diversity in the Roman Antiquity, Sulina, 10-13.6.2015.

Lecții publice:

1. Granița de Est a Daciei romane, liceului Teoretic "M. Eliade", Întorsura Buzăului, 27.11.2015.
2. Romanii în SE-Transilvaniei și istoria provinciei Dacia, Școala gimnazială Ghimbav, jud. Brașov, 11.11.2015.
3. Spectrometria în cercetările Limesului roman din Dacia Școala gimnazială Ghimbav, jud. Brașov, 11.11.2015.
4. Spectrometria și arheologia în cercetarea Limesului roman din Dacia, școala gimnazială "Avram Iancu" din Covasna, 9.11.2015.
5. Limesul roman din Estul Daciei și aplicațiile cu spectrometrul mobil, Colegiul Național "Octavian Goga", Miercurea Ciuc, 5.11.2015.
6. Prospeccțiunile arheologice de pe limesul de est al Daciei romane și relevanța acestora pentru reconstrucția landșafturilor de către arhitecți", Lecția publică în fața participanților unui curs de restaurare a clădirilor de patrimoniu, organizare Fundația Kálnoky & International Network for Traditional Building, Architecture & Urbanism, Micloșoara, jud. Covasna, 11.9.2015.
7. Relațiile romanilor cu vecinii lor de la est de provincia Dacia: considerații privind structura și dinamica așa-ziselor "importuri romane" în barbaricum", Zilele Andrei Șaguna, Sf. Gheorghe, 26-27 iunie 2015.
8. Metoda focus-grupului în elaborarea unei expoziții tematice. Studiu de caz: "Limesul de est al Daciei Romane": Expoziție cu și pentru elevii de gimnaziu", Zilele Andrei Șaguna, Sf. Gheorghe, 26-27 iunie 2015.
9. Die römische Grenze im Ostdakien: ein Forschungsprojekt des MNCR", Prezentare publică a proiectului la "Romanization Roundtable", organizată de Institutul de Arheologie Iași, 4-7.6.15.
10. Granița de Est a Daciei Romane", Prezentare adresată unui grup de masteranzi de la Universitatea Pedagogică "Ion Creangă" din Chișinău, aflați în vizită la Sf. Gheorghe, 16.05.2015.

Anul 2016: Lucrări științifice publicate:

1. Popa, Zs. L. Bordi, *Studii asupra granițelor romane din Dacia. Fortificația de la Comolău. Studii și cercetări asupra Frontierelor Imperiului Roman de pe teritoriul României*, Cluj-Napoca 2016, ISBN 978-606-543-757-9.

Lucrări științifice realizate și aflate sub tipar:

1. Al. Popa, *Überlegungen zur Romanisierung jenseits des dako-moesischen Limes im Spannungsfeld zwischen Schulbuch, Fachwissenschaft und Politik*", predat la Volumul cu lucrările Mesei Rotunde de la EAA 2014 (Istanbul), editat de A. Rubel la editura Archaeopress Oxford, în cadrul proiectului „The Other in Action. The Barbarization of Rome and Romanization of the World” PN II PCE 2012 4 490.
2. Al. Popa, *Überlegungen zur Erkennung kultureller und ethnischer Identitäten in Dakien und angrenzenden Gebieten*", predat la Volumul care conține lucrările Conferinței organizate la Iași în anul 2014, editat de A. Rubel la editura Archaeopress Oxford în cadrul proiectului „The Other in Action. The Barbarization of Rome and Romanization of the World” PN II PCE 2012 4 490.
3. Al. Popa, *Limes vs. römische Grenze im Südosten Siebenbürgens*. In: C. Höpken/S. Pánczél (Hrsg.), Introduction to the Eastern Limes of Roman Dacia. Digitizing the Roman Limes Sector: Brâncovenești-Sărățeni (Târgu Mureș 2015-2016), volumul editat în cadrul Proiectului „Digitizing the Roman Limes...” PN II ID PCE 2012 4 618.

Lucrări științifice elaborate, depuse la Arhiva MNCR:

1. V. Kavruk, *Preistoria sud-estului Transilvaniei*. Lucrare elaborat în cadrul proiectului UEFISCDI "Römische Grenze im Osten der Provinz Dacia", Arhiva Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni (Sf. Gheorghe 2016).
2. M.M. Ștefan, A. Chiricescu, *Atlas Digital al Daciei Romane, Aplicație software pentru prezentarea și promovarea Graniței romane în estul provinciei Dacia*, elaborată în cadrul proiectului UEFISCDI

"Römische Grenze im Osten der Provinz Dacia", Arhiva Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni (Sf. Gheorghe 2016).

3. D. Ștefan, *Studiu de arheologie aeriană de la mică altitudine al Castrului roman de la Brețcu*. Documentație științifică, elaborată în cadrul proiectului UEFISCDI "Römische Grenze im Osten der Provinz Dacia", Arhiva Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni (Sf. Gheorghe 2016)
4. D. Ștefan, *Studiu de arheologie aeriană de la mică altitudine al Castrului roman de la Comolău*. Documentație științifică, elaborată în cadrul proiectului UEFISCDI "Römische Grenze im Osten der Provinz Dacia", Arhiva Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni (Sf. Gheorghe 2016).

Comunicări științifice:

1. Al. Popa, *Einige Anmerkungen zur römischen auswärtigen Politik jenseits des dako-moesischen Limes*", la conferința internațională "Grenzerfahrung und Erfahrungsgrenzen. Zur Archäologie und Geschichte von Interaktion in der europäischen Frühgeschichte", Römisch-Germanische Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts, Frankfurt am Main, 12.-15.09.2016.
2. Al. Popa, *Fortificația de piatră de la Comolău la 200 ani de la prima atestare documentară: castru roman sau cetate barbară*, Comunicare susținută în cadrul Sesiunii Internaționale de Comunicări științifice „Arheologia mileniului I p.Chr.”, organizate de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Ploiești, 25-27.08.2016
3. Al. Popa, *Das römische Militärlager bei Bretcu im südöstlichen Siebenbürgen: Ergebnisse und Perspektiven interdisziplinärer Forschungen am Limes Dacicus orientalis*. Comunicare susținută la Colloquium Praehistoricum, Universitatea din Regensburg/Germania, 01.06.2016.

Perspective de valorificare pe termen scurt (2017-18):

1. Elaborarea și publicarea monografiilor de situri separate, precum și a studiului sintetic despre frontiera romană din sud-estul provinciei Dacia

Perspective de valorificare pe termen mediu (2018 – 23):

1. Extinderea expoziției tematice bilingve pentru școlile din sud-estul Transilvaniei despre Frontiera romană din sud-estul Daciei romane
2. Integrarea rezultatelor cercetărilor în documentația necesară nominalizării sectorului de est a Daciei romane în Lista tentativă a patrimoniului mondial UNESCO.

În anul 2017 MNCR a mai câștigat două proiecte:

- **Sud-estul Transilvaniei în perioada romană târzie** (finanțat de UEFISCDI). Director proiect – Al. Popa.
- **Etnoarheologia sării în spațiul intracarpatic al României** (finanțat de UEFISCDI). Director proiect – T. Alexianu (Universitatea Al. I. Cuza), MNCR – partener (co-director – V. Kavruk).

Conform calendarului, ambele proiecte vor fi implementate în perioada 01.09.2017 – 30.07.2019.

F) Previzionarea evoluției economico-financiare a instituției, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse

F.1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoare perioadă de raportare

Proiectul de venituri și cheltuieli pentru anul 2018, este prezentat în tabelul de mai jos:

Articol bugetar	Descriere articol bugetar	Prevederi BVC 2017	Venituri contractate neevidențiate în BVC 2017	Prevederi BVC 2018-proiect transmis
330800	Venituri din prestări de servicii și alte activități	11000	18000	11000

332000	Venituri din cercetare-dezvoltare, alte surse	0	0	20000
332000	Venituri din cercetare -dezvoltare PCE-UEFISCDI	0	267000	0
375000	Transferuri voluntare, altele decât subvențiile	0	0	30000
365000	Alte venituri	319000		
	Total venituri proprii	330000		11000
	Subvenții de la bugetul de stat	1429000		2075000
	TOTAL AN	1759000		2465000
100101	salarii de baza	833000		855000
100113	diurna	15000		19000
100301	CAS	132,000		135000
100302	SOMAJ	5,000		5000
100303	CASS	44,000		44000
100304	ACCID BOLI PROF	2000		2000
100306	CONCED INDEM	8000		8000
	Total cheltuieli salariale	1,039,000		1,068,000
200101	furnituri de birou	2,000		4,000
200102	materiale curatenie	2,000		4,000
200103	incalzit,iluminat	41,000		72000
200104	apa,canal,salubritate	4,000		7000
200105	carburanti	21,000		25000
200108	posta,internet,tel	8,000		9000
200109	mat si prestari servicii	2,000		3000
200130	alte mat si prestari servicii	440,000		162000
200200	reparatii curente	4,000		50000
200530	alte obiecte de inventar	3,000		30000

200601	deplasari interne	5,000		50000
200602	deplasari externe	0		8000
201000	Cerc-dezvoltare	0		20000
201200	consultanta juridica	12,000		12000
201300	pregatire profesionala	0		7000
201400	protectia muncii	1,000		2000
203003	prime de asigurare non -viață	6,000		23000
203004	chirii	28,000		30000
203030	actiuni culturale	141,000		55000
	Total bunuri si servicii	720,000		573,000
	Alte active fixe			495,000
	TOTAL AN	1,759,000		2,136,000

În proiectul de BVC transmis pentru anul 2018 sunt incluse cheltuieli de capital în valoare de 495.000 lei. În acest sens, instituția a înaintat Autorității solicitări care au fost avizate favorabil, după cum urmează:

- 1. Extinderea clădirii MNCR (2017-2018) – realizarea în 2017 a Studiului de fezabilitate** (inclusiv studiile de teren, de urbanism, avize și acorduri, preliminară elaborării proiectului tehnic) în vederea extinderii clădirii sediului central al Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, și a proiectului tehnic. MNCR nu dispune de spații pt.organizarea de expoziții temporare și de alte activități cu publicul, motiv pt.care s-au făcut mai multe intervenții la minister prin care s-a propus construirea unei anexe la clădirea existentă. Spațiile aflate la sediul central al muzeului sunt insuficiente în raport cu patrimoniul aflat în administrarea acestuia și activitățile cu publicul. Astfel, în acest imobil nu există spații pentru organizarea de expoziții temporare. Totodată, spațiile alocate păstrării și conservării patrimoniului cultural al muzeului sunt insuficiente, astfel încât muzeul este nevoit să păstreze cca. 70% din patrimoniul muzeal în spațiile închiriate și la instituții muzeale partenere. Totodată, în acest imobil nu există spații necesare păstrării obiectelor gospodărești. În curtea imobilului există spații care pot fi folosite pentru extinderea clădirii muzeului. Astfel în dreptul intrării de serviciu există spațiu de 8,4*6,1m, iar în spatele clădirii este un spațiu nefolosit de 11,7*5,7m. În acest sens s-a înaintat spre aprobare nota de fundamentare pt.realizarea acestei investiții noi, notă avizată favorabil și care presupune cheltuieli pt.2017 în sumă de 55.000 lei TVA inclus (Studiu de fezabilitate, inclusiv studiile de teren, de urbanism, avize și acorduri, preliminară elaborării proiectului tehnic, în vederea extinderii clădirii sediului central al instituției, și a proiectului tehnic). Valoarea totală a investiției este estimată la 549.560 lei și se propune realizarea sa până la sfârșitul anului 2018 – valoarea planificată pt.2018 este de 494.560 lei. –aprobare nr.7490/10.10.2016.
- 2. Nota de fundamentare achiziție calculator portabil**, pt.activitatea în cadrul Programului Național LIMES 2016-2019; 2003/15.12.2016 – nr.MC 7819/16.12.2016 – 8 mii lei, avizat favorabil;
- 3. Nota de fundamentare achiziție sistem geodezic GPS GNSS**, pt.activitatea în cadrul Programului Național LIMES 2016-2019; 2004/15.12.2016 – nr.MC 7820/16.12.2016 – 46 mii lei, avizat favorabil;

4. Nota de fundamentare achiziție **softuri de analiză științifică**, pt.activitatea în cadrul Programului Național LIMES 2016-2019; 2005/15.12.2016 – nr.MC 7821/16.12.2016 – 9 mii lei, avizat favorabil;
5. Nota de fundamentare achiziție **sistem georadar GPR**, pt.activitatea în cadrul Programului Național LIMES 2016-2019; 2006/15.12.2016 – nr.MC 7822/16.12.2016 – 130 mii lei, avizat favorabil;
6. Nota de fundamentare achiziție **sistem de teledetecție LIDAR**, pt.activitatea în cadrul Programului Național LIMES 2016-2019; 2007/15.12.2016 – nr.MC 7823/16.12.2016 – 80 mii lei, avizat favorabil.
7. Vom reveni la solicitarea noastră pentru efectuarea unui **studiu de fezabilitate privind amenajarea terenului de la Covasna** aflat în administrarea muzeului. Terenul respectiv se află pe teritoriul orașului Covasna – stațiune turistică de importanță națională, în zona cu aflux turistic ridicat. Suprafața terenului – 0,79 ha. La solicitarea Prefectului jud. Covasna, Ministerului Culturii și a Ministerul Sănătății, Guvernul României a emis o H.G. nr.1043/2013, prin care acest teren a fost transmis în administrarea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni (MNCR) în vederea organizării unui muzeu în aer liber. În cursul anului 2014, terenul menționat a fost intabulat pe numele MNCR. Terenul prezintă o serie de deficiențe, printre care menționăm următoarele:
  - din cauza nivelului ridicat al pânzei freatice și lipsei unui sistem de evacuare a
  - apei, terenul periodic mustește de apă;
  - nu este legat la rețea electrică și canal;
  - nu este împrejmuit;
  - nu sunt asigurate căi de acces spre și dinspre terenul respectiv;
  - nu există facilități sanitare;
  - nu există spații strict necesare activităților specifice de păstrare, conservare, restaurare și cercetare a patrimoniului care urmează a fi expus în cadrul viitorului muzeu.

În condițiile arătate, înainte de amenajare muzeală propriu-zisă a terenului, sunt necesare lucrări de amenajare a terenului care presupun: drenarea, amenajare unor rigole de evacuare a surplusului de apă datorat infiltrațiilor din pânză freatică, împrejmuirea terenului, conectarea la rețeaua electrică, apă și canal, construirea unei clădiri în care vor fi amenajate spații necesare pentru conservarea, restaurarea, cercetarea patrimoniului care va fi valorificat în cadrul viitorului muzeu, precum și facilitățile sanitare necesare pentru personalul care va efectua activități specifice necesare amenajării muzeale propriu-zise.

Pentru realizarea activităților sus-menționate, este necesară elaborarea unui studiu de Fezabilitate și a Proiectului tehnic. Cu condiția aprobării din partea Ministerului Culturii, studiul de fezabilitate poate fi efectuat în cursul anului 2017, după rectificarea bugetară.

F.2. Nr. de beneficiari estimați pentru următoarea perioadă de management

Estimăm că în următoarea perioadă tendința ascendentă a numărului de beneficiari va fi de cca. 5 - 10% anual. Astfel în cât în anul 2018 numrul de beneficiari să se situeze în jurul cifrei de 31.000 - 33.000, în 2019 – 36.000, iar în 2020 cca. 40.000.

Totodată, numărul beneficiarilor poate să crească mai mult – cu cca. 20.000 de persoane în plus pentru fiecare an, în cazul în care MNCR va reuși să organizeze secția de la Covasna. Avem în vedere aflux turistic ridicat în această stațiune turistică.

F.3. Progamele minimale anuale în perioada raportată au fost îndeplinite în întregime, mai puțin activitățile prevăzute pentru perioada cuprinsă între 01 august – 30 decembrie anului 2017.

Imaginea sintetică asupra îndeplinirii planurilor minimale se refășește în următoarele trei tabele:

Tabel. Gradul de îndeplinire a Planurilor Minimale în anul 2015

Nr. crt.	Denumire program	Denumire proiect	Gradul de implementare
1	Conservarea și evidența patrimoniului muzeal	Conservarea preventivă a Patrimoniului vulnerabil	Realizat 100%

Nr. crt.	Denumire program	Denumire proiect	Gradul de implementare
		Evidența Patrimoniului	Realizat 100%
2.	Expoziții temporare	Apele minerale din estul Transilvaniei	Realizat 100%
		Chipul uman în arta cucuteniană	Realizat parțial
		Limesul de est al Daciei Romane	Realizat 100%
3	Cercetarea patrimoniului cultural al MNCR	Portul popular din zona etnografică Covasna-Harghita	Realizat 100%
		Plastica antropomorfă eneolitică	Realizat 100%
		Situl arheologic Olteni	Realizat 100%
4	Cercetare de teren	Țesutul și portul popular	Realizat 100%
5	Publicații	ANGVSTIA - Nr. 19, 2015	Realizat 100%
6	Relații cu publicul și educație muzeală	Unirea Țărilor Române de la 24 ianuarie 1859	Realizat 100%
		Pentru eternitate, Eminescu!	Realizat 100%
		Noaptea Muzeelor	Realizat 100%
		Tradiție și Modernitate	Realizat 100%
		Lección deschise	Realizat 100%

Tabel. Gradul de îndeplinire a Planurilor Minimale în anul 2016

Nr. crt.	Denumire program	Denumire proiect	Gradul de implementare
1	Conservarea preventivă a patrimoniului muzeal	Monitorizarea microclimatului în spațiile de păstrare și expunere a bunurilor muzeale	Realizat 100%
		Tratamente curative aplicate bunurilor etnografice din lemn, textile și metal	Realizat 100%
		Conservarea preventivă a bunurilor arheologice din metale și ceramică	Realizat 100%
		Desalinizarea obiectelor arheologice din lemn descoperite în medii saline	Realizat 100%
2	Conservarea activă a patrimoniului muzeal	Conservare activă a bunurilor etnografice din textile	Realizat 100%
		Conservarea activă a bunurilor etnografice din lemn	Realizat 100%
3	Expoziții	Amenajarea expoziției temporare <i>Mica Unire de la 24 ianuarie 1859</i>	Realizat 100%
		Amenajarea expoziției temporare <i>Apele minerale din sud-estul Transilvaniei</i>	Realizat 100%
		Amenajarea expoziției temporare <i>Marea de la 1 Decembrie 1918</i>	Realizat 100%
		Elaborarea proiectului expoziției virtuale: <i>urmele dacilor din estul Transilvaniei. O călătorie virtuală în trecut</i>	Realizat 100%
4	Cercetarea științifică a	Așezarea fortificată de la Păuleni-Ciuc-	Realizat 100%

Nr. crt.	Denumire program	Denumire proiect	Gradul de implementare
	patrimoniului cultural din arealul Carpaților Răsăriteni	Dâmbul Cetății, jud. Harghita	
		Situl arheologic Zoltan - Nisipărie, jud. Covasna	Realizat 100%
		Repertoriul siturilor arheologice dacice din Depresiunea Ciucului	Realizat 100%
		Așezarea dacică de la Reci-Dobolicea, jud. Covasna	Realizat 100%
		Așezarea din epoca post-romană de la Olteni – Cariera de Nisip, jud. Covasna	Realizat 100%
		Arheologia sării în Transilvania	Realizat 100%
		Învățământul confesional în zona Trei Scaunelor (a doua jumătate a secolului XVIII-lea și începutul secolului al XX-lea)	Realizat 100%
5	Relații cu publicul și educație muzeală	Ziua Culturii Române la Muzeul Oltului și Mureșului Superior. Titlu proiect: <i>Eminescu –vers și culoare 15 ianuarie 2016</i>	Realizat 100%
		Dragobetele la Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe	Realizat 100%
		Ateliere creative în cadrul Programului național „Școala Altfel”	Realizat 100%
		Ateliere creative organizate cu ocazia Sărbătorilor Pascale	Realizat 100%
		Manifestări cultural-artistice în cadrul programului european „Noaptea Muzeelor”	Realizat 100%
		Ateliere creative în cadrul proiectului „Tradiție și Modernitate” la sediile MNCR și în alte locații din zonă. Sub-proiecte: “Sărbătoarea primăverii la MNCR”, Ateliere dedicate sărbătorii de 1 martie Ateliere dedicate zilei de 8 martie Ateliere creative derulate la sediile MNCR și în alte locații.	Realizat 100%
		Olimpiada Județeană (Harghita) de meșteșuguri artistice tradiționale MOMS (Faza județeană Harghita)	Realizat 100%
		„Ultimul Clopoțel” la Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe	Realizat 100%
		Serata literară „La umbra nucului bătrân” la Casa Memorială „Romulus Cioflec”	Realizat 100%

Nr. crt.	Denumire program	Denumire proiect	Gradul de implementare
		Masă rotundă Toamna acasă la "Romulus Cioflec"	Realizat 100%
		Lecții deschise la muzeu	Realizat 100%

Tabel. Gradul de îndeplinire a Planurilor Minimale în anul 2017

Nr. crt.	Denumire program	Denumire proiect	Gradul de implementare
1	Conservarea patrimoniului muzeal	Asigurarea permanentă a microclimatului optim în spațiile de păstrare și expunere a bunurilor muzeale aflate în patrimoniul MNCR	Realizat 100%
		Tratamente curative periodice aplicate obiectelor etnografice din lemn, textile și metal aflate în patrimoniul MNCR	Realizat 100%
		Tratamente curative periodice aplicate bunurilor imobile de lemn (case, moară, anexe ș.a.)	Realizat 100%
		Conservarea preventivă a obiectelor arheologice din metale aflate în patrimoniul MNCR	Realizat 100%
		Conservarea preventivă a bunurilor etnografice din textile aflate în patrimoniul MNCR	Realizat 100%
		Conservarea activă a bunurilor etnografice din lemn aflate în patrimoniul MNCR	Realizat 100%
		Desalinizarea și stabilizarea artefactelor de lemn descoperite în situri arheologice de exploatare a sării și aflate în patrimoniul MNCR.	Realizat 100%
2	Expoziții	Românii din fostele scaune secuiești și Marea Unire (Elaborarea proiectului expozițional)	Realizat 50% (va fi finalizat în Începutul decembrie 2017)
		Mica Unire de la 24 ianuarie 1859 (Realizarea expoziției temporare)	Realizat 100%
		Granița de est a Provinciei Dacia (Itinerarea expoziției)	Realizat 50% (va fi finalizat în Începutul decembrie 2017)

Nr. crt.	Denumire program	Denumire proiect	Gradul de implementare
			2017)
		Pe urmele dacilor din estul Transilvaniei. O călătorie virtuală în trecut (Realizarea imaginilor pentru expoziția virtuală)	Realizat 30% (va fi finalizat în În decembrie 2017)
		Apele minerale din sud-estul Transilvaniei (Itinerarea expoziției)	Realizat 100%
		ZBOR - Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine – Mai aproape de cetățile dacice din estul Transilvaniei (Itinerarea expoziției)	Realizat 100%
3	Cercetarea patrimoniului arheologic aflat în administrarea MNCR	Așezarea culturii ceramicii liniare de la Olteni - Nisipărie jud. Covasna (Etapa 1)	Realizat 60% (va fi finalizat în În decembrie 2017)
		Vestigiile din epoca bronzului de la Păuleni-Ciuc - Dâmbul Cetății jud. Harghita.	Realizat 80% (va fi finalizat în În decembrie 2017)
		Epoca bronzului târziu din Valea Oltului Superior în lumina cercetărilor efectuate de MNCR în anii 1996-2016 (Etapa 1)	Realizat 80% (va fi finalizat în În decembrie 2017)
		Instalații și unelte preistorice și medievale de lemn descoperite la Băile Figa (jud. Bistrița-Năsăud) în anii 2013-2016	Realizat 80% (va fi finalizat în În decembrie 2017)
		Locuirea dacică în situl arheologic de la Reci-Dobolika (jud. Covasna) în lumina cercetărilor efectuate în anii 2015-2016	Realizat 80% (va fi finalizat în În decembrie 2017)
		Sud-estul Transilvaniei în perioada postromană (Etapa 1)	Realizat 60% (va fi finalizat în În decembrie 2017)
4	Cercetarea Siturilor arheologice-cheie din estul Transilvaniei	Situl arheologic fortificat de la Coldău-Varbă (jud. Bistrița-Năsăud)	Realizat 25% (va fi finalizat în În decembrie 2017)

Nr. crt.	Denumire program	Denumire proiect	Gradul de implementare
		Situl eneolitic Aninoasa - La Șezut, jud. Covasna (așezarea deschisă Cucuteni - Ariușd)	Realizat 80%
		Situl arheologic Zoltan-Nisipărie, com. Ghidfalău, jud. Covasna	Realizat 100%
		Situl arheologic Merești – Dâmbul Pipașilor, jud. Harghita (a doua epocă a fierului: cultura dacică)	Realizat 50%
		Situl arheologic Badeni, jud. Harghita (a doua epocă a fierului: cultura dacică)	Realizat 100%
		Situl arheologic Bixad – Cetatea Vapa, jud. Covasna (a doua epocă a fierului: cultura dacică)	Realizat 100%
		Situl arheologic Biborteni – Cetatea Tibruț, jud. Covasna (a doua epocă a fierului: cultura dacică).	Realizat 100%
		Situl arheologic Sinzieni – Cetatea Cece, jud. Covasna (a doua epocă a fierului: cultura dacică).	Realizat 50%
5	Educație muzeală	Dragobetele la Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe	Realizat 100%
		Ateliere creative în cadrul proiectului „Tradiție și Modernitate, ediția a X-a”	Realizat 85%
		Școala Altfel, ediția a IV-a	Realizat 100%
		Noaptea Muzeelor, ediția a X -a.	Realizat 100%
		Ultimul clopoțel la Prima Școală Românească, ediția a III-a.	Realizat 100%
		10 lecții deschise la muzeu	Realizat 100%
		Joc și sport. De la tradiții la competiții	Realizat 85%

MANAGER

DR.VALERII KAVRUK